

Magyar Grafika 2015. SZEPTEMBER LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2015. SZEPTEMBER LIX./4.

magyar grafika

Főszerkesztő: Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrektor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Eiler Emil, dr. Garáné Bardóczy Irén,
Hujder Zoltán, Maczó Péter, Péterfi Sándor,
Szentendrei Zoltán, Szikszay Olivér

A Magyar Grafika védnökei
Bálint Csaba, Burger László, dr. Egyed Béla,
dr. Endrédy Ildikó, dr. Horváth Csaba,
Jászkuti László, Kelemen Eörs, †Kelényi Ákos,
Lendvai László, dr. Peller Katalin

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1135 Budapest, Tahí út 53-59.
Telefon: 06 1 783 0347
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábián Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Aldus Grafikai Stúdió
Borító: Maczó Péter

Nyomatás: Regiszer Printing Kft.
Felelős vezető: Horváth Mihály
Kötészet: Stanctech Kft.
Felelős vezető: Hermann Tibor

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető a titkárságon
Egyes szám ára a titkárságon: 1000 Ft+áfa,
postázva: 1200 Ft+áfa
Előfizetés egész évre: 7200 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület titkárságán
Index: 25537
HU ISSN 0479-480X

Borító karton: New Simwhite

tartalom		
<i>Faludi Viktória</i>	Kedves Olvasónk!	3
<i>Faludi Viktória</i>	Postpress körkép	4
	Könyvajánló	14
<i>Kaposvári Edina</i>	KOLBUS	16
<i>Faludi Viktória</i>	Magyar Termék Nagydíjas a RIGO Kft.	18
	Horizon Akadémia:	
	megnyitó szeptemberben	20
	Az Üzleti és Innovációs Átvilágítás	
	életre keltve: válaszok az Önök kérdéseire	23
<i>Gareth Ward</i>	drupa Global Trends Report, 2015	26
	A szakképzés jövője az európai nyomdaiparban	32
	Gutenberget ünnepelték	
	a békéscsabai nyomdászok	34
<i>Prokai Piroska</i>	Frissdiplomások	36
	Egyre „okosabbá” válik a dokumentumkezelés	
	világszerte	40
<i>Békésy Pál</i>	Méréstechnika – delta E	42
<i>Szalay Róbert</i>	Papírákadémia	44
<i>Novotny Erzsébet</i>	InPEQ Forum 2015	46
	SCH-Ózon: a nyomdai papírhulladékok	
	speciális kezelője	47
	Metsä Board – a Metsä Csoport tagja	48
	A népszerű COMPETENCE 15	52
<i>Bánfi Szilvia</i>	A 450 éves váradi nyomdászati	
<i>– V. Ecsedy Judit</i>	rövid története	54
	In memoriam Urbán László	62
	Koncz Pál emlékére	63
	A szépírás művésze Jancsó Áron...	63
<i>Major Lajos</i>	Lézard Graphique és követőik	64
<i>Major Lajos</i>	Typomania	66
<i>Maczó Péter</i>	Az első mesterek	70

Kedves Olvasónk!

A Magyar Grafika szeptemberi száma immár hagyományosan a postpress területre fókuszál. Összeállításunkban a Hivatalos, a Pátria, a Prospektus és a STI Petőfi nyomda kötészete, illetve az Előzék, az ERKÁ Bt. és a Stanctechnik független kötet, valamint a felület-nemesítés területéről a Térmeg Kft. mutatkozik be.

Olvashatnak hasábjainkon a szeptemberben nyíló Horizon Akadémiáról és a svájci Mexben megrendezésre került A COMPETENCE 15 Inspiráló Üzleti Megoldások nevű rendezvényről, ami közel 300 csomagolóanyag-gyártót vonzott a BOBST gépbemutató-központjába a világ minden részéről.

Fontos információkat talál a Canon Üzleti és Innovációs Átvilágítása címen futó üzleti elemző programról, amiben a hazai nyomdák közül is több száz érintett.

Büszkén adjuk tovább a hírt: Magyar Termék Nagydíjas lett a RIGO Kft. A díjátadásról és a díjnyertes termékről lapunk 18–19. oldalán számolunk be.

Megismerhetik az Óbudai Egyetem frissdiplomás mérnökeit és a Grafika a Grafikában rovatunkban „Az első mesterek” címmel mutatja be Maczó Péter a BKF AMI tervezőgrafika szakos hallgatóinak vizsgamunkáit.

Alig kilenc hónap van hátra a következő drupáig! „Jelenleg kevesebb túlélő nyomda van, jó néhányat azok az online nyomdák söpörtek el, amelyek kényelmet és könnyű elérést kínáltak. A megmaradt nyomdáknak fel kell ismerniük a változást, és meg kell ragadniuk a lehetőségeket. A jövő sikeres nyomdáinak projektmenedzszerékké kell válniuk, és új értékeket adó speciális szolgáltatások sokaságát kell kínálniuk. Egyértelmű, hogy a nyomtatás akkor lehet sikeres kommunikációs médium, ha a nyomtatás fontossá válik” – tudhatjuk meg a Global Trends Report, 2015 összeállításból, ami lapunk 26–30. oldalain olvasható.

Következő számunk fő témája a csomagolóanyag-gyártás, amiben fontos szakmai versenyről is beszámolunk: a CSAOSZ szervezésében megrendezésre került Hungaropack 2015 magyar csomagolási versenyről és a Procarton tizenöt európai karton- és lemezgyár által hirdetett nemzetközi csomagolási megmérettetéséről.

Kérjük, kísérje figyelemmel szakmai hírekről beszámoló online hírlevelünket és a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület szakmai programjainlatát!

Tisztelettel:

Faludi Viktória
főszerkesztő

Postpress körkép

Faludi Viktória

Az értéknövelt nyomtatás igazán a termelésnek ebben a fázisában ölt testet, itt lesz a nyomatokból kész termék. Körképünkben különleges termékek előállításában jeleskedő vagy valamilyen szempontból egyedi – termék, művelet vagy volumen tekintetében különleges – nyomdákat szólaltatunk meg. A megrendelői igények gyors és hatékony kiszolgálása érdekében a nyomdák közötti kooperáció sokszor eredményesebb, mint a „mindent házon belül tudni” elve. Ebben az összeállításban potenciális kooperációs partnerekre találhat bármelyik nyomda, stúdió vagy kiadó, de hasznos információkat talál az az olvasó is, aki csupán tájékozottságát szeretné bővíteni.

E cikk a Magyar Grafika 2014/4., postpress témában megjelent összeállításának folytatása, amiben szerepeltek: Alföldi Nyomda Zrt., Avaloni, Bafila, Csipkedesign, Dürer Nyomda Kft., Kartonpack Zrt., Keskeny Nyomda Kft., Komáromi Nyomda Kft., LCM Stanc Kft., MPB Hungary, Palettapress Kft., Reálszisztéma Dabasi Nyomda Kft., Stanctech Kft., Szekszárdi Nyomda Kft.

ELŐZÉK KÖNYVKÖTŐ ÉS NYOMDAI SZOLGÁLTATÓ KFT.

Szöllősi Ádám ügyvezető igazgató

www.elozek.hu

Független kötetként a következő technológiákat ajánljuk a nyomdák figyelmébe:

PUHATÁBLÁS RAGASZTÓKÖTÉS, CÉRNÁZÁS, HAJTÁS, IRKATÚZÉS

- ♦ HORIZON típusú ragasztóköti gép (kb. 1–500 db-os ragasztókötiések esetére);
- ♦ HEIDELBERG EUROBIND 1200 típusú ragasztóköti gép (kb. 500–2000 db-os ragasztókötiések, cérnázott könyvtest esetére);
- ♦ ASTER 160 OS cérnafűző gép;
- ♦ TIGRA (Müller-Martini) típusú nagyteljesítményű ragasztóköti gépsor, 12 állomásos összehordóval és háromkéses vágórendszerrel online felépítés (3200 db/óra bruttó teljesítmény);
- ♦ 24 állomásos összehordó;

- ♦ SN–Demand háromkéses vágógép;
- ♦ 2 db Heidelberg ST–100 típusú 6 állomásos borító felrakós irkasor (1 db 6 mm-es kivágóval és 1 db 8 mm-es kivágóval, 2 db omegakapocscsal);
- ♦ 2 db B2 méretű Heidelberg Stahl hajtogató gép (8 táska + 1 kés);
- ♦ 1 db B3 méretű Heidelberg Stahl hajtogató gép (8 táska). Húsz mm-es készméretre is hajtunk!!! (Pl. van termékünk, amit 105 × 148 mm-ről 26 × 148 mm-re hajtunk.)
- ♦ Legújabb gépünk, mely 2015. szeptember közepétől már termelésbe áll, egy HORIZON BQ470-PUR ragasztóköti gép.
- ♦ A PUR-technológiát eddig nem használtuk, és bízunk benne, hogy vevőink versenyképességét növelni tudjuk ezzel a kötetzeti eljárással.

2014 LEGNAGYOBB KIHÍVÁSA

A legnagyobb kihívást a 2008–2013-as évek jelentették. Ez egy nehéz időszak volt az Előzék Kft. életében. Az időszak vége a 2013. év, amikor sikeresen lezártuk az utolsó finanszírozott eszközünk lízingszerződését, a céget pénzügyileg stabilizáltuk. Amennyiben ez nem sikerült volna, nem lenne Előzék Kft. A 2014. év, pénzügyileg kisebb terhek mellett, a beruházás nélküli év volt. Megvizsgáltuk, hogy van-e annyi potenciál a

cég tevékenységében, hogy gondolkodhatunk-e fejlesztésben. Az idei évben tovább folytatjuk az ésszerű gazdálkodást, melynek keretében gazdaságilag vállalható fejlesztést hajtottunk végre. A fentiekben már említett új technológiát, a PUR ragasztókötetést vezettük be, egy új gép üzembe helyezésével.

TERMÉKEK AZ ELŐZÉK KFT. KIVITELEZÉSÉBEN

Nagyon sokféle terméket készítünk, nehéz kiemelni ezek közül egyet is. Megrendelőinknek készített termékeket egyforma körülményekkel készítjük el. Lehet az egy 60 db-os digitálisan nyomtatott kiadvány vagy egy 100 000 db-os rotációs ofset nyomtatással készített termék. Ami az idei évben nagy kihívás volt, az a tankönyvpiacra beszállító megrendelőinknek készített termékek készítése, mivel nagyon sokféle kiadványt (sok címet) kellett elkészítenünk rövid idő alatt.

MIBEN KELL VERHETETLENNEK LENNIÜK POSTPRESS SZEMPONTBÓL?

Nem gondolom azt, hogy verhetetlennek kellene lennünk bármiben is. Van komoly postpress kapacitás független kötetekben és nyomdákban is egyaránt. Nem is az a cél hogy az Előzék Kft. verhetetlen legyen, hanem hogy vevőinknek egy olyan stabil szolgáltatója legyen a cég, akivel együtt talán ők lehetnek verhetetlenek.

MUNKASZERVEZÉS

A munkaszervezés egy nagyon fontos kérdés az életünkben, mivel kis létszámmal (17 fő) dol-

gozunk egy műszakos munkarendben. Tevékenységünkben kifolyólag a munkafolyamatok egymásra épülnek, ezért nagyon fontos, hogy minden művelet pontosan legyen tervezve és pontosan be legyen tartva a terv. A nyomdaiparban sokak számára ismert nyomdai szoftvert használunk, mely segítségével készítjük el árainkat, illetve ennek segítségével dolgozzuk fel a megrendeléseket. Ezzel a szoftverrel készítjük a gyártástervezést is.

VAN-E SAJÁT FEJLESZTÉSŰ TECHNOLÓGIA?

Nem nagyon ismerem a konkurencia egyedi megoldásait, ezért nem merem azt mondani, hogy valamit csak az Előzék Kft. csinál, de talán azt nem sokan csinálják cernázott könyvtestek karton borítóba beakasztása előtt, amit mi: a cernafűzött könyvtesteket pneumatikus présben lepréseljük, és megkenjük a gerincet vízes bázisú ragasztóval, ezzel elzárjuk a tű által szúrt lyukakat a hotmelt ragasztó befolyása előtt. Ezzel elkerülhető a kartonált ragasztókötet kiadványok esetében az, hogy a lapok gerincben összeragadjanak.

MEGRENDELŐI IGÉNYEK

A megrendelői igények önmagukban nagyon változatosak. Próbálunk folyamatosan megfelelni ezeknek az igényeknek, de sokszor csodálkozunk azon, hogy egy-egy nyomdán hogyan tud „keresztülmenni” bizonyos végfelhasználói igény. Tudom, erre vevőink, a nyomdák, azt mondanák: „Higgyem el, ezt Ők is elmondták a megrendelőnek, de mindenképpen ezt kell csinálni”. És akkor az Előzék Kft. megpróbálja a lehetetlen helyzetet megoldani.

MILYEN JELLEGŰ KOOPERÁCIÓRA NYITOTTAK?

Ha itt az a kérdés, hogy milyen esetleges alvállalkozóval dolgoznánk együtt, akkor a válaszom az, hogy nem vállalunk olyan munkát, amit mi nem tudunk elkészíteni. Például nem tudunk fóliázni, ezért megrendelőinktől fóliázott borítót kérünk. Az elmúlt nyolc évben talán öt munka esetében kértük alvállalkozó segítségét egy-egy részfolyamathoz.

ERKÁ BETÉTI TÁRSASÁG

Rábel Szabolcs ügyvezető igazgató

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Az ERKÁ Betéti Társaság 1968 óta jogutódlások következtében 47 éve folyamatosan működik.

A Búzakalász Mgtsz 1968-ban, az új gazdasági mechanizmus keretében, melléküzemi tevékenységet indított. Így alakult meg Fólia üzem néven a későbbi Erká Bt. első termelőüzeme. PVC-hegesztő technológiával állítottunk elő irattartókat, mappákat, gyűrűszerkezetes doszsiékat. A PVC alapanyag környezetszennyező hatása kedvezőtlenül befolyásolta a rendelésállományt, ezért gondoskodni kellett a kieső kapacitás és a kieső bevétel pótlásáról. Ez a kiegészítő tevékenység a papírfeldolgozás volt, melyhez a műszaki háttérrel a szövetkezet biztosította. A termelőszövetkezet megszűnését követően 1992. április 1-jétől megalakítottuk az ERKÁ Betéti Társaságot. Jelenleg a harmadik generáció irányítja a társaságot. A 47 év három vezetője: Rábel Tibor üzemvezető 1968 és 1976 között, Rábel Károly ügyvezető igazgató 1976 és 2015 között és Rábel Szabolcs ügyvezető igazgató 2008-tól.

TEVÉKENYSÉGÜNK

A nyomdaiparban alkalmazott kézi kötészeti munkákkal foglalkoztunk az első időszakban. Belátva, hogy kizárólag kézi kötészeti munkával a piacon nem lehet megélni, átgondoltan fejlesztésbe kezdtünk. Elgondolásunk szerint az összehordás és ikerspirálozás megvalósítását céloztuk meg. A beruházások eredményeként jelentős munkamenynységre tettünk szert. Elvégzett munkáink közül kiemelkedik a spirálos termékek mennyisége. Partnereink a különféle asztali és fali naptárak, füzetek, valamint katalógusok után érdeklődnek leginkább. Nagy mennyiségben készítünk kasírozott táblákat, asztali könyöklőket és gyűrűs irattartókat is. Valamennyi munkát alvállalkozóként vállaljuk.

Gépeink:

- ♦ Seypa TV vágógép
- ♦ Maxima 115 vágógép
- ♦ Duplo 4000 összehordó gép
- ♦ Renz autobind 500 sorlyukasztó, 2 db

- ♦ Renz DTP 340 sorlyukasztó
- ♦ Renz 500 ikerspirálozó gép
- ♦ Karl Tranklein 900 sorlyukasztó
- ♦ BB/61 spirálozó gép
- ♦ Rapid 703 drótfűző gép
- ♦ PB 70/75 perforáló és bigelőgép
- ♦ Wörner B3 aranyozóprés

KIHÍVÁS

Nagy kihívásnak tartom a rövid szállítási határidőre történő megfelelést. Ilyen esetben a „rohammunka” a technológiai időt kedvezőtlenül befolyásolja. Eredmény: minőségi reklamáció lehet. Nagy kihívás a sok kézi munka kiváltását eredményező technológiai fejlesztéshez a pénzügyi fedezet előteremtése. De a legnagyobb kihívás a folyamatos jó minőségi munka, a pontos szállítási határidő betartása. Ez a piacon maradás záloga!

MUNKASZERVEZÉS

Kis létszámú társaságunknál állandó alkalmazottakkal dolgozunk. A rendszeresen visszatérő munkákat mindenki jól ismeri. Ezért nem szükséges külön szervezeti rendszerben gondolkodnunk.

KOOPERÁCIÓ

Társaságunk alvállalkozóként végez munkát. Rendszeresen visszatérő partnerekkel dolgozunk. Ennek előfeltétele a megbízhatóság, a jó minőségű munkavégzés és a pontosság. Jelenlegi megrendelőink mellett szívesen fogadjuk új megrendelők megkeresését. Így bővíülhet a már meglévő kooperációs kapcsolatunk.

HIVATALOSNYOMDA KFT.

Kratochwill Balázs ügyvezető igazgató

A Hivatalosnyomda Kft. rendelkezik a szokásos kötészeti gépparkkal: ragasztó-kötő gépek, irkatúzó gépek, hajtogatógépek stb. A cég specializálódottságának köszönhetően, fellelhetőek még: bobinázó gépek, ívelő gépek, Bielomatic spirál-füzetgyártó gépsor és egy 2015-ös Kugler Womako automata spirálozó gépsor, melynek teljesítménye a régióban egyedülálló. Cégünk 500 000 db spirál- kötött terméket állít elő havonta, főleg exportra.

Mi jelentette az elmúlt évben a legnagyobb kihívást?

Cégünk telephelyet váltott, és közben majdnem a duplájára nőtt. Gyakorlatilag minden kihívás.

Mi volt a legnagyobb volumen vagy a legérdekesebb termék, ami a Hivatalosnyomda Kft. kivitelezésében készült?

Az érdekesek: kínai útlevél az 1960-as évekből, nemzetközi menetjegyek gyártása nagyon speciális szakmai hozzáértést és gépparkot igényel, tényleg érdekes a folyamat. A legnagyobb volumeneket az idei évben a spirálfüzetekkel hozzuk, 450 000 db spirálfüzet három hét alatt, szerintem még nem volt korábban más nyomdában sem, de lehet, hogy tévedek.

Miben vagy mikben kell verhetetlennek lenniük postpress szempontból?

Jegygyártás szempontjából a speciális kézi kötet, füzetgyártásnál a szezonális extra kapacitásbővítés.

A munkaszervezés milyen kihívásokat jelent egy megrendelés teljesítésénél? Saját fejlesztésű termelészervező szoftverrel

rendelkeznek vagy kész alkalmazást választottak? Az egyedi vagy különleges postpress megoldások hogyan illeszthetők bele a termelésirányító rendszerbe?

A munkaszervezés nagy kihívást jelent, a vezetés szinte minden tagjának részt kell benne vállalnia. Jelenleg egy kész alkalmazás telepítése, installálása zajlik.

Van-e saját fejlesztésű technológia, berendezés, eljárás, alapanyag-használat, ami egyedi, csak Önökre jellemző?

Igen van, számos ilyen, főleg a jegygyártás területén, amit nem szeretnék megosztani, mivel ezek a jegyhamisítás elleni technológiák.

Milyen gyakran változnak a megrendelői igények? Ezek a Hivatalosnyomda Kft. által generált kívánságok vagy a megrendelő kívánságait, újdonságot tartalmazó kéréseit igyekeznek megvalósítani?

Folyamatosan bővül az ügyfélkörünk, szinte minden ügyfélnek egyedi kívánságai vannak, főleg a csomagolás területén. A kötetzeti kivitelezésnél inkább mi adjuk a tanácsot, amit a végén az ügyfelek többé-kevésbé elfogadnak.

Spirálkötészet felsőfokon

**Akár 500.000 db
spirálozott termék
havonta**

info@hivatalosnyomda.hu

Milyen jellegű kooperációra nyitottak?

Alapvetően minden, ami gyümölcsöző lehet mindkét fél számára, tehát nem zárunk ki eleve semmit. A jövőt nézve a hibridnyomatás területén érdemes kooperálnunk olyan nyomdákkal, akik gazdaságosan tudnak nagy példányszámú munkákat felületnemesíteni.

PÁTRIA NYOMDA ZRT.

Orgován Katalin vezérigazgató

www.patria.hu

patria nyomda
patria irodaszer
patria partner

A PÁTRIA KÖTÉSZETI GÉPPARKJA

A 122 éves múlttra visszatekintő Pátria Nyomda mindig igyekezett megfelelni a folyamatosan változó kihívásoknak. Innovációs képességünknek és fejlesztéseinknek köszönhetően mára az egyik legszélesebb gyártókapacitással rendelkezünk a hazai nyomdák között. A széles nyomtatási palettával előállított termékek teljes körű feldolgozás-technológiát igényelnek. A hagyományos nyomdatermékek, könyvek feldolgozását Perfecta vágógépeken, Horizon hajtogató gépeken, Müller Martini cérnafűző és ragasztóköti gépeken, Rigó PUR ragasztóköti gépen, Horizon és Perfecta háromkéses vágógépeken végezzük. A füzeteket, brosúrákat Horizon lapösszehordó, fűző-, trimmelőgépen és Müller Martini irkafűző gépsoron, Tränklein sarokvágó gépen állítjuk elő.

A Pátria Nyomda évtizedek óta piacvezető az ügyviteli és üzleti nyomtatványok gyártásában és forgalmazásában, a négy hazai biztonsági nyomda egyikeként pedig kiemelkedő a szerepünk a biztonsági, tanügyi és más szigorú nyilvántartást igénylő nyomtatványok előállításában. A hatályos jogszabályok és szabványok követelményeinek, valamint ügyfeleink elvárásainak maximális figyelembevételével készülő nyomtatványtömböket Bielomatic összehordó gépeken és Kugler tömbkészítő gépsoron, Dürsenle 4 fejes fűrógépen gyártjuk. Tekerces termékeink feldolgozását Lemu és Rotoflex gépeken végezzük. Természetesen lyuksor vagy a nélküli leporellókat is nyomtatunk, akár 10 000 hajtásos csomagokat is.

2015 LEGNAGYOBB KIHÍVÁSA

A nyomdaiiparban általánosan tapasztalt nehézségek – egyre rövidebb átfutási idő, növekvő megrendelői elvárások, csökkenő árak és példányszámok, illetve a szakember-utánpótlás – minket sem kerülnek el. Partnereink azonban továbbra is bizalommal fordulnak hozzánk, számukra a Pátria Nyomda a minőséget, biztonságot, elkötelezettséget és a folyamatosan bővülő termékportfóliót jelenti. Az elmúlt évben megvalósított beruházások több szempontból is komoly kihívásnak számítanak, de a legnagyobbak mindenképpen az új nyomtatványcsalád kifejlesztését és a flexó nyomógép gyártás közben elvégezhető postpress műveleteinek kidolgozását tartom.

LEGNAGYOBB VOLUMEN VAGY A LEGÉRDEKESEBB TERMÉK

Legérdekesebb a Paraguay megszemélyesített forgalmi engedély gyártása, a legnagyobb pedig a 166 féle digitálisan nyomtatott könyv négyhetes feldolgozása volt.

MIBEN KELL VERHETETLENNEK LENNI POSTPRESS SZEMPONTBÓL?

Elsősorban a biztonsági termékek, a nyomtatványok és a csomagolóanyag-gyártás egyedi feldolgozása terén kívánunk megkerülhetetlennek lenni, de emellett természetesen minden általunk gyártott termék esetén igyekszünk ügyfélközpontú szolgáltatásokat biztosítani és a legkülönbözőbb egyedi igényeket is maradéktalanul teljesíteni.

MUNKASZERVEZÉS

A Pátriában is a hazai nyomdáknak elterjedt ScrollMAX rendszert használjuk. A rendkívül gyors gyártási igényeknél külön figyelmet fordítunk a postpress technológiák idejére.

SAJÁT FEJLESZTÉSŰ EGYEDI TECHNOLOGIA

Biztonsági nyomdaként természetesen nagy hangsúlyt fektetünk a hamisítás elleni védelemre, egyedi eljárások kidolgozására, és rendelkezünk saját fejlesztésű biztonsági jegy-, okmány-, nyomtatvány- és csomagolóanyag-gyártással, illetve a tekercsfeldolgozással.

MEGRENDELŐI IGÉNYEK

Az ügyféligenyek folyamatosan változnak, a marketingesek mindig újat és különlegeset akarnak. Az újszerű megoldások keresésében, egyéni elképzelések megvalósításában a Páttria termékfejlesztési és értékesítési csapata segíti a megrendelőket. Ma a magas színvonalú technológiákra, ügyfélközpontú szolgáltatásokra és az egyedi igények teljesítésére épül a nyomdaipar. Mi képesek vagyunk arra, hogy partnereink változó igényei szerint megújuljunk, ha kell, nap mint nap.

KOOPERÁCIÓ

Minden ésszerű kooperációra nyitottak vagyunk a megrendelőinkkel és az alvállalkozó partnereinkkel egyaránt, velük közösen gondolkodva, szorosan együttműködve igyekszünk kihasználni a hazai és régiós nyomdaiparban rejlő lehetőségeket.

PROSPEKTUS NYOMDA

Tóth Gábor ügyvezető igazgató

www.prospektusnyomda.hu

Prospektus Nyomda

KÖTÉSZETI GÉPPARK

A veszprémi telephelyű Prospektus Nyomda kötészete 95 százalékig kiszolgálja a magunk által gyártott termékek feldolgozási igényeit. Egyebek

mellett rendelkezünk B2, B1, illetve A0 méretű ívek lehajtogatására szolgáló hajtogató gépekkel, egy 5 plusz borítófelrakós Heidelberg ST-350 irkatúzó géppel, egy 12 állomásos, PUR-technológiás Kolbus KM 600 ragasztókötő géppel, valamint egyenes és háromkeses vágógépekkel. A termékörünkből adódóan rendelkezünk egy félautomata 4 fejes papírfúró géppel és spirálozó berendezésekkel is.

A LEGNAGYOBB KIHÍVÁS TAVALY

A legkomolyabb feladatot és odafigyelést a nagy komplexitású, sok mutációs termékek gyártása okozza, amely projekteknél sokat segítenek a ragasztó- és irkatúzó gépeinkre felszerelt minőségellenőrző berendezések is. Idén tavasszal egy sok száz ezer darabos katalógust gyártottunk öt nyelven, komplett mutációval két hét leforgása alatt. (A feladatot hiba nélkül megoldottuk.)

LEGÉRDEKESEBB TERMÉK

Tevékenységünk során szinte havonta belefutunk a valamilyen szempontból különleges projektekre. Ezek nem feltétlenül a volumenükkel tűnnek ki a többi munka közül, sokkal inkább a gyártás során alkalmazott felületkezelési technológiákkal, vagy valamilyen a termékhez csatolt egyéb szolgáltatásunk, vagy az extrém rövid gyártási határidő által.

VERHETETLENNEK LENNI POSTPRESS SZEMPONTBÓL

Partnereink a kiemelkedő minőség mellett megszokták tőlünk a határidők pontos betartását is, amely az ár mellett mára az egyik legfontosabb szempont. Kijelenthető, hogy olyan kapacitás-, illetve humántartalékokkal rendelkezünk, amely szükség esetén óriási segítséget és biztonsági hálót nyújt vevőinknek egy-egy olyan szituációban, amikor más cég a kért határidőre biztosan nem tudná teljesíteni az adott feladatot.

A MUNKASZERVEZÉS

Tekintve, hogy az általunk gyártott termékkör széles skálán mozog, sőt az utóbbi két évben már a csomagolóanyag-gyártás néhány művelete is a postpress területhez tartozik, elengedhetetlen a munka profi módon történő megszervezése. Eb-

ben nagy segítséget jelent a házi fejlesztésű szoftverünk, illetve a jól képzett munkatársaink kiváló munkavégzése.

SAJÁT FEJLESZTÉSŰ EGYEDI TECHNOLÓGIA

Úgy véljük, hogy a termékfejlesztés és innováció együtt jár a nyomdánk létezésével. A múltban is számos technológiát vezettünk be elsőként, illetve most is több projektünk fut házon belül, amely valamilyen különleges műszaki megoldás megvalósítására vagy a hatékonyságnövelésre irányul. Ha már valamit ki kellene emelnünk, akkor a felületnemesítési megoldásainkat említenénk meg, amellyel bármilyen vevői igénynek képesek vagyunk megfelelni.

MEGRENDELŐI IGÉNYEK

A vevői igények mára nagyon leegyszerűsödtek. A legjobb minőséget, legolcsóbban tegnapra szeretnék. Természetesen ez nálunk sem megoldható, azonban mi egy olyan szolgáltatáscsomaggal igyekszünk megtámogatni ajánlatainkat, hogy ne csupán az árról szóljon a döntés folyamata.

A vevői igényeket a gyártott termék milyensége is nagyban meghatározza. Léteznek száz százalékban „digitalizálható” nyomdai feladatok, amelyek egy arctalan webshopon keresztül is megrendelhetőek, azonban mi ennek éppen az ellenkezőjét kínáljuk. Fogjuk a partner kezét a projekt elejétől a végéig, és támogatjuk őt, hogy valóban olyan végterményt kapjon, amelyet ő elképzelt.

KOOPERÁCIÓ

Azokban az esetekben, ahol mi magunk nem rendelkezünk a gyártáshoz szükséges célgépekkel, alvállalkozókat veszünk igénybe és ez ter-

mészetesen visszafelé is igaz. Azon nyomdáiban, ahol kapacitáshiány lép fel, vagy egy speciális méretet kell gyártani, amit a mi berendezéseink tudnak, a megrendelő pedig nem, akkor mi is bérkötészetként működünk. A kooperációra mindig nyitottak vagyunk, és folyamatosan keressük azokat a partnereket, akikkel együttműködhetünk.

STI PETŐFI NYOMDA KFT.

Kolozsvári György értékesítési igazgató
www.sti-group.com

STI GROUP
Partner of the Brands

GÉPPARK

Az STI Petőfi Nyomda egy csomagolóanyag-gyártó vállalat, bár a nevében szerepel a nyomda kifejezés, de ma már nem a klasszikus értelemben vett nyomdai tevékenység folyik. A géppark igen széles körű, amellyel különböző felületnemesítést, konstrukciós formát, ragasztást és egyéb megoldásokat tudunk létrehozni. Számos stanca- és ragasztógépünk van, szinte minden méretben, ezenkívül vannak olyan speciális gépek is, amelyek csak bizonyos műveletekre alkalmasak, mint például az ablakozó gép.

LEGNAGYOBB KIHÍVÁS

Egy multinacionális vállalatcsoport tagjának lenni minden évben egy újabb kihívás! Félretéve a viccet, azt gondolom, hogy sok kihívásunk volt, de nehéz kiemelni akár egyet közülük. Alapvetően nagyon stabilan működünk, egészséges portfólióval – amire nagyon figyelünk –, jó szakemberekkel, jó termékekkel és jó gépekkel, így alapvetően az összes feladatnak, minden szerénytelenség nélkül, megfelelünk. Kapcsolatunk a külföldi társgyárakkal kiváló, sok esetben mi segítünk akár szakmailag, akár technikailag, de persze sok hasznos dolgot látunk és tanulunk mi is.

LEGNAGYOBB VOLUMEN – LEGÉRDEKESEBB TERMÉK

Volumen tekintetében a Petőfiiben igen széles a paletta. Az éves több tízmillió darabtól egészen

az éves ezer darabig van minden. Ebben a tekintetben az elmúlt években sokat fejlődtünk, hiszen ma már általános rutin, ahogy a gépeinket szinte „varázsolják” a gépésztársak, és mindenféle volumen esetén, a legoptimálisabb úton állítjuk elő a terméket. Persze ehhez az is kell, hogy megfelelő technológiával rendelkezünk, az elmúlt évek több millió eurós beruházásai ezt kelően biztosítják.

MIBEN VAGY MIKÉNT KELL VERHETETLENNEK LENNIÜNK POSTPRESS SZEMPONTBÓL?

Ma már nem nagyon van olyan, hogy verhetetlen. Főleg a mi iparágunkban a technológiák, a fejlesztések elérhetővé váltak, egyedi, technológiai megoldások ritkák, és csak célpiacokra megfelelőek. Esetünkben a hatékony együttműködésben van a kulcs. Olyan folyamatokat, rendszereket üzemeltetünk, amelyek „verhetetlenek”. Ez akár egészen a SAP rendszerig visszavezethető, tiszta, ésszerű, rendkívül hatékony és mérhető, visszaellenőrizhető folyamatokat működtetünk. Egy bizonyos méret fölött ez nem lehetőség, hanem kötelesség. Néhány millió eurós cégeket lehet „fecniről” irányítani, de komoly céget nem...

MUNKASZERVEZÉS

Az előző kérdésre adott válasszal már érintettem a témát. Az STI-csoport SAP rendszert használ, ezért természetesen a Petőfi Nyomda is. Nagyon részletes, az STI-re igazított rendszerről beszélünk, ami átszövi a teljes vállalatot. Mint korábban is mondtam, ez az alapja, hogy a cégek vállalattá növekedhessenek. Bizonyos méret felett már nagyon nehéz komoly vállalatirányítási rendszer nélkül dolgozni. A programozás is SAP-ban történik, óriási előny! Ezért lehetünk, 16 milliárd forint ellenére, annyira rugalmasak, mint egy „garázsnyomda”...

MEGRENDELŐI IGÉNYEK

A sokat említett mondat jut eszembe: egy állandó van, az pedig a változás! Igen, ma már a vevői igények minden apró impulzusra reagálnak. Számos piacra gyártanak. A mai világban minden piac kiéli az individualitását és nekünk, gyártóknak kell ezt hatékonyan lekezelni. Ebben szintén

hatalmas tapasztalatunk van. Olyan tíz évekre visszanyúló vevői kapcsolataink vannak, amelyek során már a kilencvenes évek elején meg kellett tanulni az amerikai és a nyugat-európai elvárásokat teljesíteni. A multinacionális környezetben működő vevőink megtanítottak bennünket szinte mindenre, ezt a tudást jól hasznosítjuk a mindennapokban. Természetesen a vevői igények a legfontosabbak!

SAJÁT FEJLESZTÉS

Vannak apróságok, amikben egyedi megoldásaink vannak. Klasszikus értelemben vett saját fejlesztésű technológia van, alapanyag nem jellemző, nem is ez az iránya cégünknek. Számos dologban egyedi a Petőfi Nyomda, amelyet az elmúlt több tízéves sikeres működés igazol, ezt az utat, hagyományt szeretnénk a jövőben is folytatni.

KOOPERÁCIÓ

Alapvetően nyitottak vagyunk az együttműködésre minden szinten. Természetesen, mint minden folyamatunk, tevékenységünk során azt vizsgáljuk, hogy a befektetett energiának milyen a megtérülése. Magyarul, ha kooperálunk, akkor annak mérhető előnye és mindenki számára megtérülő eredménye kell, hogy legyen. A kooperációkat alapvetően a vevőink kiszolgálása érdekében működtetjük, ha valamivel többet tudunk kínálni a partnereinknek és erre van is igény, akkor arra mi nyitottak vagyunk.

TÉRMEG ARANYOZÓ KFT.

Bánát Erika ügyvezető tulajdonos
www.aranyozas.hu

Az elmúlt évben is nagyon sokan kerestek meg bennünket egyedi igényekkel, hiszen az aranyozásban, illetve a felületnemesítésben olyan tapasztalatunk van, amit sokan ismernek és elismernek. Ez a megbízhatóság eddig is és remélhetőleg ezután is hosszú távú együttműködést eredményez a minket megkereső megrendelőinkkel.

Az idei évben számomra és a cég számára is a legnagyobb nehézséget az jelentette, hogy szeretett férjemet, cégünk alapítóját és tulajdonosát hosszas betegség után elvesztettük. Huszonöt évig voltunk társak a munkában és a magánéletben egyaránt. János neve fogalom nyomdászberkekben, és sokakat tanított, segített munkássága során. Közös életünk és munkánk során kialakult az a szakmai rutin, hogy ebben az embert próbáló időszakban is maradéktalanul álltunk és állunk üzletfeleink rendelkezésére. Cégünk elsősorban a hagyományos aranyozás terén nyújt egyedi, egyénre szabott szolgáltatást. Mindig törekszünk a maximumra, a gyors, pontos munkára, amit a megrendelőink el is várnak tőlünk, hiszen ezt a minőséget szokták meg a TÉRMEG KFT.-től.

Megtartottuk a kis létszámú családi vállalkozás jellegünket, ami párosul a kiváló munkaszervezéssel. Természetesen minden esetben átlátjuk vállalási kapacitásunkat (amely igen nagy), és a megrendelők igényeihez igazodva végezzük a dolgunkat. Továbbra is felületnemesítéssel foglalkozunk, ami magában foglalja csomagolóanyagok, üdvözlőlapok, címkék, ajándék tasakok, keménytáblák díszítését, a jobb eladhatóság érdekében. De mellette kisebb példányszámú munkákkal is megkeresnek, mint például névjegy, levélpapír, mappa aranyozása. Ezt a sokrétűséget a Magyarországon egyedülálló gépparkunkkal tudjuk elérni.

- ◆ RBZ táblanyomó gép
- ◆ Heidelberg tégely
- ◆ Heidelberg Cylinder
- ◆ Steuer Cylinder

Két utóbbi gépünkkel nagy példányszámban és B2 méretig tudunk aranyozni.

Az elmúlt évek legnagyobb kihívása továbbra is a megrendelők változó igényeinek a kielégítése. Mivel sokszor a megrendelő is nehezen fogalmazza meg, mit szeretne, mi az elképzelése, ezért őket a 25 éves szakmai tapasztalatunk révén tanácsokkal próbáljuk segíteni.

Szívesen együttműködünk más cégekkel is, ami érdekes lehet számunkra, akár technológiai újdonságról vagy akár egyéb szakmai kihívásról van szó.

STANCTECHNIK KFT.

A legnagyobb független kötészet Magyarországon a StanctechNIK Kft., egy több mint 30 éves tapasztalattal rendelkező családi vállalkozás. Alapítása óta a cég filozófiája két alappillérré épül: minőség és megbízhatóság. E két irányadó elvnek köszönhetően a mai napig meghatározó szerepet tölt be a könyvkiparban. A „new age” koncepcióra épülő digitális nyomókapacitás és kötészet mellett a nagyüzemi termelésben hatalmas tapasztalatot szerzett társaság nemcsak a kooperáló ofszetnyomdák, de a digitális nyomdák kötészeti igényeit is remekül kielégíti. Szinte nincs is olyan a könyvgyártásban előforduló különlegesség, amivel az itt tevékenykedő kollégák ne találkoztak volna. A tömegestől az egyediig, a cérnafűzéstől a PUR-ragasztáson át a kézi műveletekig minden kihívást vállalnak. Nyomdászportrék sorozatunkban rendhagyó módon nem egy személyt, hanem egy egész csapatot, e társaság mozzgóit mutatjuk be olvasóinknak.

Berneckei István

1984-ben a Kossuth Nyomdában kezdődött a keménytáblás könyvek iránti szerelme. A több mint két évtizedes szakmai tapasztalatszerzés előnyös oldala volt, hogy mindig az aktuálisan

legújabb csúcstechnológiát sajátíthatták el, folyamatosan volt lehetőségük szakmai képzéseken tovább bővíteni tudásukat. Immár több mint fél évtizede fogja össze a StanctechNIK termelését irányító csapatot. Vezetési stílusának fő ereje a törekvés arra, hogy minden kolléga lehe-

tőséget kapjon egyéni kiválóságait kibontakoztatni. Persze gyakran egymásnak ellentmondó feltételeknek kell megfelelni, ami sokszor generál feszültséget a csapatmunkában. Ha előfordul szakmai véleménykülönbség, az szinte kizárólag abból adódik, hogy mindenki a saját munkaterületén szeretné a legjobbat megvalósítani, kompromisszumok nélkül. Több mint háromszáz nyomdával működnek együtt, és minden határidőt igyekeznek betartani, sokszor a technikai megvalósíthatóság határát súrolva. A megrendelők és a kivitelezésben közreműködő kollégák között órlódnak kell egyensúlyt teremteni. Tartalékaik még a kommunikációban és a szervezésben vannak, gyakran késve kapják meg az anyagot, és bizony annak ellenére, hogy nyomdákkal dolgoznak, gyakori, hogy a munkát kevés vagy hiányos információval adják le, ami idővesztést okoz, míg kiderítik a pontos teljesítéshez szükséges információkat.

Vácz Piroska

Rendkívül pörgős, fáradhatatlan, mindenre figyelő, gondos szervező. Jáni Pista bácsi tanítványként esti iskolában, gyerekek mellett tanulta a szakmát. Szívét-lelkét beleadja a munkába. A megrendelői igények kielégítésére egyre több

erőfeszítést kell tenni, a gyors átfutás és a munkák sokfélesége miatt folyamatos zsonglőrmutatvány a termelés.

Tóth László

„Öreg motoros”, 1969 óta dolgozik a szakmában, olyan minőségi munkákkal, mint a Csontváry- és a Rippl-Rónai-albumok számos szakmai díjat és elismerést arattak hajdanán, ma „könyvgyárként” hatalmas mennyiségű, rövid kivitelezési határidejű, ugyanakkor minőségi könyv előállítás irányítója. Irdatlan könyvmennyiség futott le a gépről irányításával. Csak az idén hatszáz

féle tankönyv gyártásában vettek részt, szinte selejt nélkül, a minimális veszteséggel, nagy odafigyeléssel és szakmai alázattal dolgozik kollégáival együtt. Legnagyobb kihívást a határidők jelentik, sokszor a technológiai folyamatokra szükséges idő sem áll rendelkezésre.

Stigár Krisztián

A felületnemesítés területét érzi legközelebb a szívéhez, ezen a területen szerzett legtöbb tapasztalatot.

Hermann Tiborra, a cégtulajdonosra példaként és nevelőapjaként tekint. Több mint két évtizede a cég dolgozójaként folyamatosan fejleszti tudását a felületnemesítésben és a könyvkötészen egyaránt.

Szép lassan haladt felfelé a ranglétrán az alaptól, ahol éveket dolgozott (mint stancolás, dobozragasztás, prézelés, fóliázás, UV-lakkozás, kasírozás) és utána jött a kötészet egészen az üzemvezetésig, magára szedve az idősebb kollégák tapasztalatait.

Amire büszke, hogy az évek alatt jöttek-mentek az itt dolgozó emberek, de mindig sikerült összefogni és irányítani őket és kilábalni még a nehéz időszakokból is.

Legnagyobb kihívást a munkában számára is az jelenti, hogy sok esetben a határidők felülírják a technológiai optimummal megállapított sorrendet.

Könyvajánló

Alix Christie: Gutenberg tanítványa

Eredeti cím: Gutenberg's Apprentice

Fordította: Tóth Bálint Péter

Kiadó: General Press Kiadó

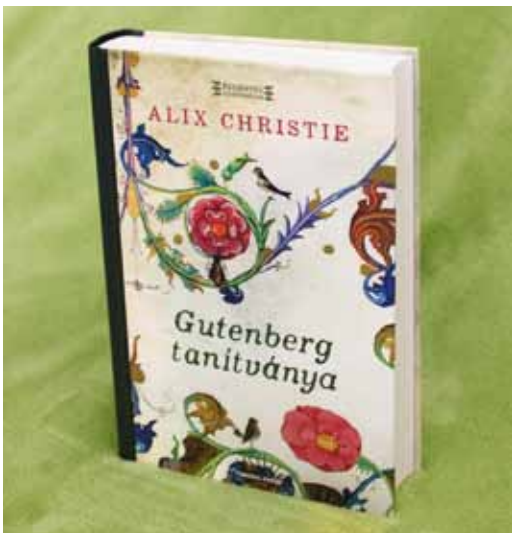
Terjedelem: 464 oldal

Kötés: keménytábla

Megjelenés éve: 2015

A Gutenberg Galaxis atyjáról szóló könyv hagyományos és elektronikus formában is forgalomba került a General Press Kiadó jóvoltából. Szeretettel ajánljuk olvasóinknak és minden könyvek és a nyomdaipar iránt érdeklődőnek!

Alix Christie regénye a Gutenberg-biblia történetét fogalmazza újra. Ugyanakkor – a világot megváltoztató találmány születésén túl – hitles és izgalmas képet nyújt az érseki átok sújtotta Mainz világáról, titokról, árulásról, szerelem és hivatás harcáról, felnőtté válásról; lebilincselően, kifejezetten a betű és a könyvek szerelmeseinek. Beszerezhető: <http://goo.gl/jsWYN3> 2590 Ft-ért e-könyv formájában vagy <http://www.lira.hu> nyomtatásban 3032 Ft-ért (2015. augusztus 27-dikei árinformációk).

A magyar helyesírás szabályai – 12. kiadás

A magyar helyesírás új, a Magyar Tudományos Akadémia által alkotott és jóváhagyott szabályzata

Kiadó: Akadémiai Kiadó

Terjedelem: 612 oldal

Formátum: A5

Kötés: keménytábla

A magyar helyesírás szabályai legutolsó, tizenegyedik kiadása 31 évvel ezelőtt, 1984-ben jelent meg, a szótári anyag bővítésével készült lenyomat pedig 2000-ben.

Alapvető változtatások nélküli, könnyebben használható, bizonyos mértékig rugalmasabb szabályzat.

- ♦ *A magyar helyesírásra vonatkozó szabálypontok, példákkal.*
- ♦ *A szabályzathoz szervesen kapcsolódó szótár a megfelelő szabálypontokra való hivatkozással.*
- ♦ *A 11. és a 12. kiadás közti különbségek és változások felsorolása, példákkal.*
- ♦ *Jól használható tematikus tárgymutató.*
- ♦ *A nyomtatott műhöz annak tartalmával azonos internetes hozzáférés két évig, 12. kiadás.*

KOLBUS

TOVÁBBFELDOLGOZÁS ÉS KOMPLETT MEGOLDÁSOK
A DIGITÁLIS NYOMTATÁS SZÁMÁRA

Kaposvári Edina

A digitális nyomtatásban készülő fotó-könyvgyártás részére 2000-ben először üzembe helyezett továbbfeldolgozó gépsor óta a KOLBUS folyamatosan gyűjti tapasztalatait az ipari digitális nyomtatást használók körében. Ennek köszönhetően megszületett a KOLBUS Bookjet® digitális nyomtatáshoz szükséges továbbfeldolgozó rendszer. Ez a megoldás a szológéptől a teljes inline rendszereig, egyedi munkáktól kezdve a digitális workflow-ig kínál lehetőségeket.

A KOLBUS Bookjet®-rendszer optimális keretek között köti össze a digitális nyomtatást a továbbfeldolgozással. Az egyes gépek összekapcsolását standard normáknak megfelelő és rendszerfüggetlen XML interfészek biztosítják, melyek növelik a rendszer automatizáltságát és termelékenységet.

2011-ben dobták piacra a „nulla átállási idő”-t reklámozó KM 200 Bookjet® ragasztóköti gépet. A KOLBUS azóta 17 ilyen gépsort helyezett üzembe a világon. A KM 200 ragasztóköti nem tesz különbséget átállási idő és gyártási idő között. Minden szükséges beállítás elvégezhető gyártás közben. A KOLBUS nagy hangsúlyt fektet arra, hogy tényleg minden egyes könyv esetében a méret stimmeljen, és ne forduljon elő nagy mérettolerancia. Az oldalsó csillagberakónak kö-

szönhetően az SF 842-vel inline csatlakoztatva lehetőség van az egyedi könyvtetek szekvenciális adagolására kézi berakón keresztül. A szuperdinamikus állítótengely segítségével a KM 200 különböző vastagságú könyvtetek feldolgozására képes egészen 60 mm vastagságig. A könyvtetvastagság beállítása automatikusan történik, így biztosítható a folyamatos és megszakítás nélküli gyártás. A ragasztóköti után csatlakoztatott HD 143.D automata háromkéses vágógépben történik a háromoldali vágás, miközben a gyártási vastagságra való átállás mindig automatikus. A teljesen automata KOLBUS BF 530 Bookjet® könyvgyártó sor 70 ütem/perc teljesítmény mellett gyárt egyenes és gömbölyített gerincű könyveket. Az egyenes gerincű könyvek gyártására az EMP 513 kompakt könyvbeakasztó gép felel meg a legjobban. Ennél a típusnál az ívek adagolását egy csillagberakóval felszerelt berakószalag és egy vonalkód-leolvasó biztosítja. Erre a gépre is jellemző a teljesen automatikus szekcionális átállás gyártás közben.

KOLBUS WF 100

A Bookjet® rendszer integrált eleme a ma egyedinek mondható WF 100 hajtogatómű. A WF 100 minden lehetséges követelménynek megfelel 300 m/perc pályasebesség, 1350 mm pályaszélesség és ívenkénti 4–64 oldal méret keretein belül.

KOLBUS SF 842 Bookjet® szekvenciális berakó és KM 200 Bookjet® ragasztóköti

*A digitális nyomtatás egyre gyorsabb lesz,
a Bookjet® pedig tartja vele az iramot.
Jelenleg 2,5 millió oldal/óra sebességet produkál
a rendszer (ívberakás, nem kötegberakás).
Legyen Ön, aki felállítja a következő rekordot!*

Ezenkívül nincsen versenytársa a továbbfeldolgozási opciók széles választéka tekintetében. Ragasztókötés, cérnafűzés, irkafűzés, Aziro-eljárás, hajtásragasztás, minden lehetséges a WF 100-zal. A rugalmas KOLBUS rendszer számos kirakási lehetőséget biztosít. Forgó oszlopozó, számláló oszlopozó, regiszteroszlopozó segédrogzítéssel és a nélkül, rakatképzők vagy a közvetlen inline-csatlakozás a továbbfeldolgozással mind az opciók közé tartoznak.

A gyártási sebesség elérheti a 60 000 ív/óra teljesítményt. A WF 100 még sok digitális nyomógép generációt ki fog szolgálni.

A speciálisan digitális nyomtatáshoz való KOLBUS hajtogatómű példátlan választékú papírfaj-

tához, különösen nagyon könnyű papírokhoz jól használható. A berendezés a papírszálfutásnak megfelelően tökéletesen meghajtja a papírt.

A hajtogatás sémája kimondottan ideális a digitális elvárásoknak. A WF 100-ból érkező meghajtott ívek minden alternatívánál jobban modellezhetők számszakilag a csatlakoztatott gép beállításához. A pályák schön-schön nyomtatás szerint fordulnak, ennek köszönhetően a könyvtest tökéletes lesz, és nem kell számítani papírdeformálódásra. A WF 100 ideális kiegészítő berendezése az SF 842 szekvenciális berakó, mely rendszerkombinációval hibátlan és páratlan minőségű könyvtesteket gyárthatunk.

Műszaki kérdésekben a KOLBUS cég magyarországi kizárólagos képviselője, a Prosystem Print Kft. munkatársai állnak szíves rendelkezésükre.

Magyar Termék Nagydíjas a RIGO Kft.

Faludi Viktória

A Magyar Termék Nagydíj Pályázatot 2015-ben tizennyolcadik alkalommal írta ki és valósította meg az INDUSTORG-VÉDJEGYIRODA Minőségügyi Kft., a HIPAVILON Magyar Szellemi Tulajdon Ügynökség, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, az Országos Élelmezési és Táplálkozástudományi Intézet (ma: Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet; Országos Élelmezési és Táplálkozástudományi Intézet Főigazgatóság), a TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a TÜV Rheinland InterCert Kft., a WTS Klient Kft., a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, valamint a Közbeszerzési Hatóság szakmai támogatásával.

Ötvennégy cég 57 pályázata vehette át a Parlamentben a Magyar Termék Nagydíj Tanúsító Védjegy használati jogát. A független szakértői testület javaslata alapján olyan vállalkozásokat ismertek el, amelyek innovációra épülő, kiváló minőségű termékeikkel hozzájárulnak a magyar gazdaság növekedéséhez és exporttörekvéseihez. Az idei év további újdonságokat, változásokat is hozott az immár „nagykorúvá” vált pályázati rendszer életében: az egyre erősödő piaci verseny szigorította követelményeket is figyelembe

A Rigó Kft. díját átveszi Rigó Zoltán ügyvezető

véve. Új pályázati fősoportok jelentek meg a kiírásban – mint a különleges táplálkozási igényt kielégítő élelmiszerek, a közétkeztetés, a szabadidő kulturált eltöltését segítő szolgáltatások vagy a kulturális rendezvények –, amelyek jól mutatják a fogyasztói, illetve a keresleti-kínálati trendek, igények változásait. A Magyar Termék Nagydíj Tanúsító Védjegy használatát elnyert pályázatok képviselői ünnepélyes keretek között, a Parlament Felsőházi Termében vehették át a védjegyhasználatot szimbolizáló trófeákat, a tanúsító díszokleveleket és a pályázati rendszerhez kapcsolódó különdíjakat.

Az idén összesen 54 cég, köztük nemzetközi nagyvállalat és mikrovállalkozások is részesülhettek a Magyar Termék Nagydíj Tanúsító Védjegy használatára feljogosító kitüntetésben, amelyet a Díszoklevél tanúsít és a Hollóházán működő Magyar Porcelánmanufaktúra Kft. alkotógardája által készített egyedi iparművészeti trófea jelképez. Fontos érteke, hogy a minőség emblémájaként segíti a fogyasztót az eligazodásban. A kitüntetettek 46%-a az idén pályázott először, 54%-a pedig visszatérő pályázó, akiknek egyes termékein és szolgáltatásain már látható a Magyar Termék Nagydíj Tanúsító Védjegy. 2015-ben 77%-ra emelkedett a vidéki székhelyel ren-

delkező nyertesek száma, míg 23%-uk budapesti volt. Az idei díjazottakkal együtt 1998 és 2015 között 543-ra emelkedett, vagyis több mint 45-szörösére nőtt azon kiváló pályázatok száma, amelyek elnyerték a Magyar Termék Nagydíj Tanúsító Védjegy használatát.

Iparágunk méltán lehet büszke a Rigó Kft. Magyar Termék Nagydíjat nyert könyvkötőgép családjára:

- ♦ LamiBIND 340 PUR+ hotmelt (angol piaci változat: PFIBIND 2000 PUR-Melt);
- ♦ LamiBIND 420 PUR+ hotmelt; MillBIND 420 PUR+ hotmelt;
- ♦ MegaBIND 420 PUR+ hotmelt; Perfect Binder 420 PUR+ hotmelt (angol piaci változat: PFI-BIND 6000 PUR-Melt).

A könyvkötőgép család öt alaptípusa PUR és hotmelt kötőanyaggal, különböző papírméretben készíthet könyveket. A gépcsalád lehetővé teszi a többféle kötési igény teljes körű kielégítését, mindegyike rendelkezhet hotmelt és PUR ragasztási technológiával.

A professzionális könyvkötő gépek az alaptípusra épülve lehetnek nyitott rendszerű hotmelt, zárt technológiájú PUR és hotmelt, PUR gerincragasztású és hotmelt oldalkenesűek.

Utóbbi kiegészíthető teljes automatizáltságú borítópozícionálással. PLC-vezérlés kialakításával és korszerű elektronikai anyagok felhasználásával megvalósult a távoli vezérléssel történő gép-szervizelés is.

Horizon Akadémia: megnyitó szeptemberben

A NYOMDAI FELDOLGOZÁS JÖVŐJE, TAPASZTALJA MEG ÉLŐBEN

Minden, a termelési folyamatban részt vevő elem hálózatba foglalása és automatizálása – a nyomdai termelés meghatározó kihívása. Az új Horizon Akadémián a Horizon bemutatja a Nyomda 4.0-át, a termelési környezet magas szintű hálózatba foglalása 1 példánytól az ipari termelési mennyiségig.

A Horizon Akadémia szeptemberben nyitja kapuit, a nyomdai feldolgozás piacvezető cégének új tréning- és konferenciaközpontját. Több mint ezer m²-en aktuális trendek, technológiák és innovatív Horizon rendszermegoldások, minden kompetenciaterületről, a gyakorlatban bemutatva. Első alkalommal tekinthetik meg a látogatók a teljesen automata tekerces alkalmazásokat az on-demand termelés keretein belül, variábilis könyv- és brosúragyártás élőben megtapasztalhatóan. Fókuszban a Nyomda 4.0, a Horizon jövőképzése az integrált értékteremtési láncról.

A Horizon meghívja Önt 2015. szeptember 14–18. között a Horizon Open House rendezvényére.

Jelentkezés: www.horizon.de/registrierung.

NYOMDA 4.0 A HORIZON AKADÉMIÁN

A Nyomda 4.0 a nyomdai termelés következő időszámításának kezdete: ügyfélrendszerek, Pre-Press, digitális nyomtatás, nyomdai feldolgozás és késztermék küldése egy áttekinthető folyamatban integrálva, meghatározó hatékonyságnövekedés és új alkalmazási területek – ügyfélnek és nyomdai szolgáltatóknak egyaránt.

„Horizon-megoldások, a TOUCH & WORK és pXnet már a Nyomda 4.0 kulcstechnológiáit tartalmazzák. Mindezekon felül minden meghatározó digitális nyomógép gyártóval együttműködünk az integráció minél folyamatosabb előmozdítása érdekében”, nyilatkozta Rainer Börgerding úr, a der Horizon GmbH ügyvezető igazgatója. „A Horizon Akadémián most az automatizálás és hálózatba építés konkrét lehetőségét mutatjuk be úgy, hogy a látogatók ezen központi trendet helyben, élőben megtapasztalhassák.”

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Horizon Akadémiába való befektetéssel a Horizon cég impulzusadói és innovátori helyzetét to-

Megnyitó szeptemberben: a Horizon cég új tréning- és konferenciaközpontja

Live Horizon Akadémia:
On-demand-termelés tekercsről

vább erősíti. A bemutatóterem területének megduplázásával a Horizon Akadémián folyamatosan több mint húsz Horizon rendszer megoldás látható a gyakorlatban a következő területekről: irkafűzés, hajtogatás, ragasztókötés, vágás, fóliázás, stanolás. Ezekhez társulnak még a teljesen automata tekercses alkalmazások a neves digitális nyomógép gyártók gépeihez, amikkel a Horizon a variabilis könyv- és brosúragyártást mutatja be. Modern konferenciaközpontként a Horizon Akadémia rendezvényeknek is helyt tud adni száz fő résztvevő

befogadóképességgel. „A Horizon Akadémia kiemelkedő, gyakorlatorientált bemutatóterem, de ennél még sokkal-sokkal több is. Szeretnénk intenzív párbeszédnek teret adni, és a tanfolyamokkal tevékeny részévé válni a nyomdaipar jövőjének”, nyilatkozta Rainer Börgerding úr. „Célunk, hogy a Horizon Akadémia a nyomtatási folyamatok és nyomdai feldolgozás hálózati know-how-transzferének európai központjává fejlődjön.”

MEGHÍVÓ AZ OPEN HOUSE RENDEZVÉNYÜNKRE

A megnyitó hetében, 2015. szeptember 14–18. között, a Horizon naponta 10-től 17 óráig várja az Open House rendezvényre érkező látogatóit. A látogatók, többek között, naponta háromszor részt vehetnek egy „Smart Finishing” túrán a hálózatba kapcsolt rendszerek élő bemutatóival. A program részét képezik továbbá: prezentációk a digitális nyomógép partnerek részéről, előadások a hálózatba kapcsolt nyomdai folyamatokról és hálózatkezelésről, oldott légkörben, snack és italok kíséretében. További információk:

www.horizon.de/registrierung

Cégünk fő tevékenysége a nyomdaiparban keletkező papírhulladékok begyűjtése, kezelése, szállítása.

A feleslegessé vált papír gyűjtéséhez, tárolásához a leghatékonyabb eszközöket kínáljuk.

A szükséges eszközöket teljes körű és térítésmentes együttműködés mellett kínáljuk, valamint vállaljuk nyomdatechnikai berendezések telepítését, szervizelését, finanszírozásának átvállalását is hosszú távú szerződés keretében.

Garantáljuk a rugalmas átvételi árakat árkövetéssel, a gyors és pontos fizetést, illetve szállítást.

TELEPHELYEINK:
MAGLÓD: Wodiáner Ipari Park 2. • +36 (30) 695-5368
INOTA: Várpalota, 0198/9 hrsz. • +36 (30) 526-5605
LŐRINCI: 1488/4 hrsz. • +36 (30) 337-5639
Fax: +36 (29) 328-469 • E-mail: info@schozon.hu • www.papirhulladek.hu

SCHOZON recycle

Az Üzleti és Innovációs Átvilágítás életre keltve: válaszok az Önök kérdéseire

A Canon Üzleti és Innovációs Átvilágítása üzleti elemző program, amelyet azért fejlesztettünk ki, hogy segítsünk a nyomdai szolgáltatóknak (Print Service Providers – PSP) üzleti stratégiájuk felülvizsgálásában és módosításában. Függetlenül attól, hogy mely piacokat szolgál ki egy nyomda, a megrendelők változó igényeihez való alkalmazkodás kritikus fontosságú a cégek számára, hogy beszállítóként versenyképesek maradjanak, kereskedelmi szervezetként pedig nyereségesek.

Andy Harris – európai és EK marketingmenedzser, Canon Profesziónális Nyomtatási Megoldások

„Gyakran, amikor az ember annyira benne van egy cég bonyolult részleteiben, és törekszik a jövőbeni növekedésre, nehéz hátrálni és tárgyilagos pillantást vetni arra, hogy ezt hogyan érjük el, és magabiztosan elindítani az előrehaladás folyamatát. Az Üzleti és Innovációs Átvilágítás az első lépés abban, hogy részekre bontsuk ezt a folyamatot, és önbizalmat adjunk, az iparág ismeretére és szakértő tanácsokra támaszkodva, hogy lehetővé tegyünk a pozitív változást.”

Akár a még rövidebb átfutási idők, kisebb példányszámok, jobb minőség, versenyképesebb árképzési struktúrák vagy éppenséggel üzleti tevékenységének teljesen új területekre, mint például sokcsatornás kampányok koordinálására való bővítésének kihívásával szembeesül, az Üzleti és Innovációs Átvilágítás segíthet Önnek jelenlegi adottságainak áttekintésében, ajánlásokat tud felvázolni olyan jövőbeni siker eléréséhez, ami megfelel a jelenlegi piaci trendeknek.

Itt Andy Harris, a Canon profesziónális nyomtatási megoldásainak európai és egyesült királyságbeli marketingmenedzsere arról beszél, hogyan működik az Üzleti és Innovációs Átvilágítás, mik az előnyei a nyomdai szolgáltatók számára az általuk kiszolgált piacokon és hogyan lehet bevonni a megrendelőket.

Kinek a számára aktuális az Üzleti és Innovációs Átvilágítás?

Jelenleg a Canon az átvilágítás három különböző változatát kínálja, amelyek speciálisan a nyomdavállalatok, házi nyomdai központok és tranzakciós és direct mail nyomdák igényeire vannak szabva. (Lásd a táblázatban részletesebb tartalmukat.)

A dolog hogyan működik a gyakorlatban?

Tekintet nélkül a gyártási környezetre vagy a kiszolgált piacokra, az Üzleti és Innovációs Átvilágítás ötlépéses folyamat, amelyet egy Canon üzleti tanácsadó irányít.

- 1. Trendfigyelés.** – A legújabb piaci trendek részletezése a nyomdaiparnak abban a szektorában, amelyben Ön jelenleg tevékenykedik. Ez alapvetően fontos forrását jelenti olyan piaci adatoknak, amelyek az iparág minden részéből származó információkból lettek összeállítva, és amelyek segítenek Önnek abban, hogy jobban megértse a jelenlegi üzleti terepet.
- 2. Értékelés.** – Az Ön jelenlegi üzleti helyzetének bizalmas elemzése, amely tartalmazza a kihi-

vásokat, amelyekkel Ön szembesül, valamint az Ön jövőbeni növekedésre való törekvéseit.

3. Eredmények áttekintése. – Felmérése annak, hogy mennyire jól felkészült az Önök cége/részlege, hogy megfeleljen a kihívásoknak és alkalmazkodjon a jelenlegi igényekhez és a vonatkozó trendekhez.

4. Stratégia. – Fejlesztési stratégia meghatározása az összegyűjtött és elemzett információk alapján.

5. Cselekvési terv. – Testre szabott jelentés és cselekvési terv átadása, ami segít az Ön üzleti célkitűzéseinek megvalósításában, és biztosítja, hogy Ön fel legyen készülve a jövőbeni sikerre.

Mennyi ideig tart és mely erőforrásokat igényel az én részemről?

Az átvilágítás egy Canon üzleti tanácsadóval való 1:1 megbeszélés formájában történik, amely 3-4 óra hosszát tart, és Önnél helyben zajlik.

Van néhány ajánlott előkészület, amelyek biztosítják, hogy Ön a legnagyobb hasznot húzza a tanácskozásból, és ezek függenek az Ön konkrét cégtől/részlegtől.

Nyomdaipari cégeknél ez alapvetően azt jelenti, hogy minden meghatározott szegmens teljes nyomtatási volumenéről adatokat kell gyűjteni, az utolsó öt év bevételét és nyereségét, valamint a többszínű és egyszínű munkák jelenlegi megoszlását és a használt nyomathordozók formátumát és gramm súlyát. Az átvilágítás kiterjed a munkafolyamatok elemzésére, az automatizálás lehetőségeire, valamint a termelő kapacitások analízisére a termékstruktúra függvényében.

Felfedi az esetleges rejtett kapacitásokat. Házinyomdákknál és azoknál, amelyek a tranzakciós és direct mail piacokat szolgálják ki, az előkészület magába foglalhat információkat a jelenlegi nyomtatási volumenekről, a személyi állományról, a költségvetésről, a kihelyezett volumenekről és a kínált kötéstartási lehetőségekről.

Általában ezek olyan információk, amelyeket Önök már ismernek, azonban lehetséges, hogy Önöknél ez nincs mind egy helyen, betekintésre készen. Ezért ez önmagában is előnyös az Önök saját üzleti elemzési céljaira.

Hogyan kerülnek felhasználásra ezek a kereskedelmi szempontból kényes információk?

Az Üzleti és Innovációs Átvilágítás teljesen bizalmas jelleggel történik és egyetlen információ sem kerül megosztásra az Ön kijelölt Canon üzleti tanácsadójával folytatott beszélgetésen kívül. Minden megadott információt csak arra használunk, hogy segítsen az Ön jelenlegi üzleti helyzetének/javaslatának elemzésében, valamint hogy olyan cselekvési tervet fejlesszünk ki, amely az Önök saját cégében való felhasználásra tesz javaslatokat.

Az ajánlások csupán azon alapszanak, hogy a Canon mit tud nekem eladni az általam adott információk alapján?

A Canon sok tanácsadói szolgáltatást kínál, amelyeknek az a célja, hogy ügyfeleinknek segítsenek üzleti céljaik elérésében, és nem annyira az, hogy minden áron eladjunk termékeket és szolgáltatásokat.

Nyomdák	Tranzakciós és direct mail központok	Házi nyomtatóközpontok
<ul style="list-style-type: none"> Marketingnyomtatványok Dokumentumkiadás Műszaki dokumentáció Nagy formátum Fotók értékesítése Könyvnyomtatás Akcidens termékek <p>Világos áttekintést nyújt arról, hogy Önök milyen jól vannak felkészülve a további fejlődésre ezeknek a szegmenseknek mindegyikében, és elemzi a vonatkozó piaci trendeket, amelyek mindenképpen hatással lesznek a jövőbeni üzleti sikerre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nyomtatási kimeneti kapacitások Személyzet hatékonysága Előnyomott nyomathordozók költségei és postázási költségek Kihelyezett nyomtatási igények költsége/típusa <p>Kiértékelésre kerül a rendelkezésre álló kimeneti csatornák kapacitása és összevetjük a valószínűsíthető jövőbeni igényekkel.</p> <p>Ezen a kapacitáselemzésen túlmenően új alkalmazások is szóba kerülnek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Költségkontroll Nyomtatott alkalmazások gyártása Értékesítés és marketing Üzleti integráció Biztonság és fenntarthatóság <p>Teljes áttekintést nyújt az Önök nyomtatóközpontjának jelenlegi adottságairól, beleértve azt, hogy mennyire hatékony a központ működése és milyen értéket ad hozzá a tágabb értelemben vett cég működéséhez (és külső megrendelőkhöz, ahol ez érvényes).</p>

sokat. Az Üzleti és Innovációs Átvilágítás eredményeként keletkező jelentős és cselekvési terv sem más; az ajánlások között szerepelhet olyan, hogy miként lehet maximálni a jelenlegi kapacitások és munkafolyamatok hatékonyságát/megnövelni alkalmazási területüket, vagy elgondolásokat kínálhatnak jövőbeni beruházásokról, amelyek segíthetnek a cég/részleg többoldalúvá tételében vagy meghatározott megrendelői igények kielégítésében. A termékstruktúra alapján technológiai összehasonlítást ad a költségekre és a tényleges termelési kapacitásokra (ofszet vs. digitális). Ezek egyszerűen ajánlások, amelyek az Önök célkitűzésén és jelenlegi adottságain alapszanak, és figyelembe veszik az aktuális piaci trendeket. Nincs semmi olyan kötelezettség, hogy az Üzleti és Innovációs Átvilágítás eredményeként technológiát vagy megoldásokat kellene a Canontól megvásárolni és az ajánlások egyedül arra szolgálnak, hogy valódi értéket adjanak hozzá az Ön üzleti tevékenységéhez.

Hol talállok további információt, és hogyan közölhetem az érdeklődésemet?

További információért kérjük, hogy vegye fel a kapcsolatot az Ön helyi Canon ügyféltanácsadójával.

Egy Üzleti és Innovációs Átvilágítási műhely-foglalkozás (workshop) során az Ön ügyféltanácsadója Önnel együtt végigmegy egy ötlépéses folyamaton. A folyamat azzal kezdődik, hogy azonosítják azokat a szegmenseket, amelyekben Ön tevékenykedik – beleértve az egyes szegmensekben kínált termékeket és szolgáltatásokat is. Miután világossá vált a jelenlegi üzleti helyzet – megbeszéljük a szóban forgó piaci szegmensek tényleges trendjeit.

Ezt a szakaszt trendfigyelésnek hívjuk. A trendek megbeszélése után a trendhez illesztés szakaszában elemzik, hogy az Önök szervezete mennyire van felkészülve ezekre a trendekre. Ebben a szakaszban elemzésre kerül az Önök marketing és értékesítési tevékenysége, valamint a gyártási folyamatok is. A trendhez illesztés elemzési eredményei alapján világossá válik az Önök portfóliójára gyakorolt hatás. Ez előkészíti az utat az alkalmazási szegmensenkénti stratégiai irányajánlások számára – egyértelműen szegmensekre bontott cselekvési tervvel együtt.

Ennek a folyamatnak az eredménye az Ön személyre szóló Üzleti és Innovációs Átvilágítási jelentésében kerül dokumentálásra.

„A Canon Üzleti és Innovációs Átvilágítása világosan megmutatta nekünk, hogy nyomdai szolgáltatóként irányt kell változtatnunk és új utakat kell keresnünk.

Gondosan elemeztük az ajánlásokat és most vannak megvalósítás alatt. Megváltoztattuk a nevünket, és most új szolgáltatásokat kínálunk a piacon.”

Kurt Habersatter, vezérigazgató/tulajdonos, Ritz Crossmedia AG

Ajánlott felkészülés

Egy Üzleti és Innovációs Átvilágítás mintegy három-négy óra hosszát tart – ez függ az előkészítéstől és a folyamat közbeni megbeszélések hosszától.

A folyamat minél nagyobb eredményessége érdekében azt ajánljuk, hogy készüljenek fel a workshopra és előre gyűjtsék össze az alábbi információkat. Munkafolyamat-leírás a rendelés fogadásától a késztermék kiszállításáig:

- ♦ a termékek/szolgáltatások áttekintése, amelyeket Ön nyújt a megrendelőinek;
- ♦ teljes nyomtatási volumene – beleértve a kihelelyezett volumeneket is – a legutolsó teljes évben;
- ♦ a nyomtatási volumen megoszlása az öt szegmens között;
- ♦ az Önök bevétele és nyeresége az utóbbi öt évben.

Munkafajta-szegmensenként:

- ♦ példányszám szerint: <500; 500-2500; >2500;
- ♦ formátum szerint;
- ♦ kötettség szerint;
- ♦ a kínált továbbfeldolgozási lehetőségek;
- ♦ a tényleges megoszlás a többszínű (color) és egyszínű (fekete-fehér) munkák között (%);
- ♦ azoknak a munkáknak a száma, amelyekben egyenesen vannak többszínű és egyszínű oldalak;
- ♦ a különböző munkánál használt nyomathordozók (különösen a formátumok és gramm-súlyok).

Fordította: Vida Gellért

Canon

További részletesebb információért forduljon a sales@canon.hu e-mail címen a Canon munkatársaihoz.

drupa Global Trends Report, 2015

Gareth Ward

Gareth Ward 1986-ban járt először a drupán, és azóta rendszeresen ír a nyomtatásról. Ez alatt az idő alatt számos céget meglátogatott szerte a világon, és a Printing World magazin szerkesztőjeként interjút készített a vezető ipari beszállítókkal. Ma ő szerkeszti és adja ki a Print Business nyomtatott és internetes változatát. A sikeres üzleti vállalkozásokhoz vezető új munkamódszerek és technológiák bemutatásával segíti a nyomdászok dolgát abban, hogy megtalálják az utat a folyamatosan változó kommunikációs dzsungelben. Gareth a világ iparági eseményeinek népszerű előadója és moderátora, de gyakran ír magazinok és blogok számára is.

Az internet és az elektronikus kereskedelem hatására egyre erősödik a fogyasztóközpontúság a globális népszerűségben belül, és ezek a fejlemények a mi világunkra is hatással vannak: megváltoztatják a jövőre vonatkozó prognózisokat, és jelentősen befolyásolják a nyomtatás fejlődését és életben maradását.

Arra ösztönzik a fogyasztókat, hogy megvegyék a legújabb termékeket, gyógyszereket és dísz tárgyakat. A kívánatos, márkás és minőségi termékek iránti kereslet mind a gyártói, mind a csomagolási és nyomdaiparra hatást gyakorol.

A 3D-nyomtatás, a nyomtatott elektronika, az RFID, a kódolás és a mobil alkalmazások iránt fokozódó érdeklődés új térbe helyezi a kommunikáció fogalmát. Gareth Ward élénk tárja a nyomtatás jövőjéről szóló nézeteit. Gareth szerint meg kell ragadnunk minden olyan fejlődési lehetőséget, ami hatással lehet a világunkra. Szembe kell néznünk a kihívásokkal, és használnunk a kreativitásunkat. Már most is jelen van a jövő nyomtatása; a 2016-os drupán már megérinthetjük vagy kezünkbe is foghatjuk!

Ügyesebben kell eladni a nyomtatást

Teljes szolgáltatást nyújt ügyfelei számára a jövő sikeres nyomdája, amely többet jelent, mint a nyomtatás és a kikészítés. A digitális kommunikáció pontos összeállítás, az értéknövelt nyomtatás, az adatkezelés és a logisztika az ügyfélköz-

rön és azon alapul, hogyan pozicionálja saját magát a nyomda, de talán azon is, hogy milyen kapcsolatot alakít ki azokkal, akik már tapasztalatokkal rendelkeznek ezeken a területeken. De az már most is egyértelmű, hogy az aktualitás teszi a nyomtatást a következő évtized sikeres kommunikációs médiumává.

Erre mindaddig nem volt szükség, amíg a nyomtatott termékek voltak a hirdetések, az információk és a kormányzati közlemények és hasonlók első számú közvetítői. A régi vágású nyomdatermékek közül sok digitális változattá alakult, és soha többé nem tér vissza, a nyomtatás mégsem csökken. Okosabbá, sokoldalúbbá és mindenekelőtt sokkal aktuálisabbá válik a befogadó számára.

Az a nyomda, amelyik nem vesz részt ebben a fejlődésben, csak úgy tudja értékesíteni a szolgáltatást, hogy a lehető legolcsóbban adja, de erre nem lehet se jövőt építeni, se tartós kapcsolatot kialakítani a vevőkkel. Sajnos, sok nyomda van, amelyik addig csökkentte az árakat, míg végül kihal, mint a gapjas mamut.

Az IT erősíti a nyomtatás szerepét

A jövő nyomdájának legalább olyan jól kell ismernie az információs technológiát, mint ma az ofsetnyomtatást. Ebbe éppúgy beletartozik a weboldal működtetése, mint a megrendelések megszerzése, a munkafolyamatok automatikus létrehozása, amelyek minimálisra csökkentik azokat a helyeket, ahol hiba keletkezhet, valamint a vezetői információs rendszer (MIS) használata, amely rögzíti és a legapróbb részletekig megmutatja, hogyan működik a vállalati adatkezelés a vevőkkel kapcsolatos személyre szabott kommunikáció kialakításában, hogy azok a leghatékonyabb módon tarthassák a kapcsolatot az ügyfeleikkel.

Itt csak az a gond, hogy a nyomdák továbbra is inkább investálnak egy új nyomdagépebe, mint az információs technológiába. A nyomda-

gép talán kézzelfoghatóbb és érthetőbb, mint az IT. Ha az új gép óránként 18 000 ívet nyomtat (és a 2016-os drupán bemutatott új gépek valószínűleg 20 000 ív/óra fölötti teljesítményre is képesek lesznek), akkor ez 20–30%-os termelékenység-növekedést jelent a jelenlegi géphez képest, ennek pedig már van értelme. De csak kevesen gondolnak arra, hogyan kell a munkákat feldolgozni, mielőtt a nyomdagépre kerülnek, vagy miután azt elhagyják. Világszerte csökken a nyomtatott példányok száma, és rövidülnek a határidők. Egy gyorsabb gép csak felnagyítja a több megrendelés rövidebb idő alatt történő hiba nélküli kinyomtatásának problémáját. Ezenkívül sokan nyűgnek és nem befektetésnek tekintik a személyzet képzését.

A 2014 októberében megjelent „Global Insights Report” a következőkre hívta fel a figyelmet: „Csupán a drupa szakértői testület 23%-a számolt be arról, hogy növekvő mértékben költött IT-kiadásokra az elmúlt öt évben, és gyakorlatilag az összes döntéshozó azt közölte, hogy nincs IT-szakembere. Ez nagy kihívást jelent a nyomdák számára”, állítja Sabine Geldermann, a drupa projektigazgatója.

Kulcsfontosságú szerepet játszik az IT-tudás a folyamatszintű automatizálásban. Az ipari szoftverszállítók szerint elengedhetetlenül fontos a JDF-megfelelés. A munkafolyamatoknak egyre intelligensebbé kell válniuk. Egy nyolcoldalas kiadvány elkészítése normál papíron nem túl bonyolult, de a mai vevő ennél már sokkal többet vár el. Azt akarja, hogy a nyomtatott termék szembetűnő legyen, és kiemelkedjék a naponta befogadott sok ezernyi marketingüzenet közül.

Claus Bolza-Schünemann, a drupa elnöke a következőt jósolja: „Néhány év múlva kevesebb nyomda lesz, ezek viszont nagyobbak és iparszerűbbek lesznek, és szélesebb körű szolgáltatást fognak nyújtani. A kereskedelmi szektorban a nyomdák átalakulnak nyomdai és online-marketing szolgáltatókká.”

„Szorosabbá válik a kapcsolat a nyomtatás, az online és a mobil műveletek között”, mondja Claus Bolza-Schünemann.

Még gyerekcipőben jár az átalakulás. Az internet és a reklámszakma közismert kommentátora tavaly azt hangsúlyozta, hogy a fogyasztók rengeteg időt töltenek az okostefonjukkal, de ennek csak töredékében játszik szerepet az általános

Claus Bolza-Schünemann

marketing, miközben a gyorsan zsugorodó újságsektor aránytalanul nagymértékben részesül a hirdetési piacból. Amennyivel csökken az egyik, annyival nő a másik részaránya, hacsak nem válik az újság sokkal fontosabbá az olvasók számára. Ilyenek a digitálisan nyomtatott, célzott reklámokat tartalmazó hiperlokális kiadások.

A nyomtatás újrapozicionálása a digitális környezetben

Ugyanez figyelhető meg a magazinoknál is, ahol a tömegesen terjesztett, mélynyomtatással előállított kiadványok példányszáma csökken, miközben változatlanul stabil a speciális érdeklődésű olvasói csoportok számára készülő magazinok forgalma. Mint ahogy a divatban, úgy az országhatárokon túlnyúló forgalomban is lesznek ingadozások, de azoknak a magazinoknak, amelyek ezekre az olvasókra koncentrálnak, nem kell félniük attól, hogy szerepüket átveszik a digitális tartalmak, mivel a magazinok olvasása jóval többet jelent a közölt információnál.

Egy évtizeddel ezelőtt még azt jósolták, hogy az internet és a video on-demand hatására el fognak tűnni a divatmagazinok, mivel a weboldalak azt is megmutatják, hogyan kell viselni a ruhát, le lehet kérdezni az árát és azonnal meg

is lehet rendelni. Ehhez képest a divatmagazinok erősebbek, mint valaha, ezt bizonyítja az is, hogy a Vogue magazint továbbra is magukkal viszik a nők. A jelenség hatására az ASOS és a Pret-a-porter divatweboldalak is megjelentették nyomtatott magazinjukat.

Az emberi természet megcáfolta azokat a vészmadarakat is, akik ugyanezt a sorsot jövendölték a katalógusoknak is. Szívesen böngésszük a katalógusokat vagy az utazási prospektusokat. Ezek másként mozgatják meg a képzeletünket, mint a digitális oldalak. Azok az irodák, amelyek csak online úton kereskednek, és megszüntették a nyomtatott katalógusokat, most újból visszatérnek a nyomtatott változatra azért, hogy azzal is emlékeztessék az fogyasztókat, keressék fel a weboldalt és vásárolják meg a termékeket. Ahogy növekszik az online vásárlás (bár ez még az iparosodott országokban is csak viszonylag kis részét teszi ki a fogyasztói költségnek), egyre több nyomdatermékre lesz szükség.

De a nyomtatás már nem lesz ugyanaz, mint régen volt. Miért küldenénk például egy kanadai nyaralásokról szóló katalógust annak, aki állandóan Mexikóban tölti a szabadságát? Ehelyett az utazási iroda, összefogva a nyomdával, olyan személyre szabott prospektust készíthet, amely a legjobb mexikói szállodák és üdülőhelyek jellemzőit tartalmazza. Ez ugyan kisebb terjedelmű és példányszámú kiadvány lesz, de a kivitelezés színvonala a nyomtatás, a papír és a megszemélyesítés szempontjából még magasabb is lehet.

A nyomdának vállalkoznia kell arra, hogy ezeket eljuttatja a fogyasztókhoz. Ezért olyan technológiai megoldásokba kell beruházni, amelyek megbírkóznak az alacsonyabb példányszámokkal, képesek mázolatlan papírra nyomtatni, mivel ezek tapintási tulajdonsága egyre népszerűbb, és meg lehet címezni az iparban terjedő, új UV-eljárással. Képesnek kell lenni a nyomtatott termék külső megjelenésének emelésére, az alkalmazni kell a lakkozás, a fóliázás, a dombornyomtatás, a stancolás és egyéb eljárások felületnemesítő lehetőségeit, hogy a nyomatok még izgalmasabbak és vonzóbbak legyenek a fogyasztók számára.

Ez magában foglalhatja nyomtatott elektronikus áramkör beépítését, ami a nyomtatott könyvek, magazinok lapjait hangszórókká alakítja, és elmesélnek egy történetet, a kocsik műszerfala, amely feléled, amikor különféle gombok és kap-

csolók aktiválódnak, vagy a nyomtatott címke, amelyik világítani kezd, ha mozgást érzékel.

A nyomtatott oldalba beépített kódokat le lehet olvasni az okostelefonokkal, ezek digitális információkat nyitnak meg a fogyasztó számára, amelyek talán egy adott üzlet vagy étterem ajánlatát közvetítik, miközben az ajánlatot nyújtó cég információt kap arról, hogy ki, hol és mikor szkennelte be a kódot. A nyomtatott poszter jól mérhető értéket képvisel, mivel akkor és ott fontos volt a fogyasztó számára.

Marketinginnováció

Azok a magas minőségű nyomtatási és utóműveleti effektusok, amelyek segítenek eladni a szeszes italokat, megtalálják az utat más típusú csomagolásokhoz is. Annál is inkább, mert felgyorsult a kézműves termékek iránti érdeklődés. Habár az összmenyiség nem túl nagy, de a nyomtatott csomagolás értéke meglehetősen magas. A nyomdának sokkal nagyobb a befolyása a minőségre, mint annak a globális márkákat kifejlesztő cégnek, amelyik nagy létszámú termékmarketing-csoporttal kényszeríti a nyomdát, hogy álljon be a sorba.

De még ezeknek a globális cégeknek is sokkal rugalmasabbnak kell lenniük, ha ki akarják elégteleni a társadalomnak az innováció és az újdonságok iránti vágyait. Ez azzal jár, hogy a nyomtatott csomagolás is jelentős marketingeszközzé válik. Gondoljunk csak a Share a Coke kampány hatására. A nyomdának képesnek kell lennie arra, hogy segítséget nyújtson az új termék piacra jutási idejének csökkentésére, akár az automatizált munkafolyamatok használatával, akár a 3D nyomtatási eljárással készülő prototípusok elkészítésével.

Sok lehetőséget kínálnak az új, direct to shape printing eljárásnak nevezett tintasugaras technológiák, amelyekkel közvetlenül a palackra vagy a csomagolásra lehet nyomtatni. A nyomtatórendszer a palackozó vagy csomagoló sorba illeszkedik, és ettől kezdve a nyomda feladata a címkék nyomtatása és szállítása helyett az új technológia irányítása és az új munkafolyamatok létrehozása lesz.

Teljesen újszerű módon kell megközelíteni a nyomda szerepét és lehetőségeit, mivel ez sok nyomdai szolgáltató számára ismeretlen terület. Kivételt képeznek az online nyomdák, amelyek igen sokat fejlődtek az elmúlt években, ledöntve a kis nyomtatási üzlet korráit. És itt nem az áról van szó, hanem a kényelemről és a könnyű hozzáférésről, a folyamatos marketingről, ami hozzájárul a márkaismertség növeléséhez.

Értéknövelés

A nyomdáknak olyan előnyökre kell összpontosítaniuk, mint a személyes szolgáltatás, az aznapi nyomtatás, a nyomathordozók széles választéka, a design, a fulfilment és így tovább. És ehhez folyamatosan bővíteni kell a marketingismereteket.

„Az olyan nagy vásárok, mint a drupa, jó alkalmat kínálnak az új technológiák és a jövőorientált üzleti modellek megismerésére, és segíthetnek a helyes út kiválasztásában”, állítja Claus Bolza-Schünemann.

Nyomdától függően más és más lehet a válasz, mondja Claus Bolza-Schünemann: „Mindegyik nyomda saját maga ismeri legjobban az ügyfeleit és azok erősségeit. Ezért nem sok segítséget jelent mások sikerreceptjének lemásolása. Ha az összes vállalat ugyanazt ajánlaná, az automatikusan piaci túlkínálathoz vezetne a jól ismert következményekkel együtt.”

Alon Bar-Shany, a HP Indigo alelnöke és általános igazgatója a következőt fűzi hozzá: „Erős a nyomás a nagy tételek, az alacsonyabb minőség és árak felől, de ez katasztrófát jelentene az iparág számára. A megoldás a kevesebb oldalszám, de a magasabb érték.”

Bár a nyomdának a nyomtatás a legfontosabb, most mégis inkább projektmenedzserre kell válnia, és egybe kell gyűjtenie a kommunikációs lánc különböző szempontjait annak érdekében,

hogy elérje azt az eredményt, amit a megrendelő akarnak, és elérni a beruházás mérhető megtérülését. A teljes szállítási lánc általános költségcsökkentésére irányuló törekvés már abban is megnyilvánul, hogyan nyomtatják és terjesztik a könyveket; a digitális nyomtatás ugyanilyen okokból most a csomagolóanyag-gyártásból készülő egy szeletet kiharapni. Ebben az esetben nem az egyedi doboz vagy címke előállítási költsége, hanem a szállítási láncban keletkező hulladékanyag és az idő összege a fontos. A nyomdáknak a doboz elkészítésénél távolabbra kell tekinteniük.

Azok a nyomdák bátran bízhatnak a fényes jövőben, amelyek képesek erre, és megrendelőikkel szorosan együttműködve olyan megoldásokat találnak, amelyeknek fontos része a nyomtatás.

„A nyomdatermék változatlanul hat az érzelmekre, maradandó, megőrzi a pillanatot és az emlékeket”, mondja Alon Bar-Shany.

A nyomdatermék nem egy felesleges papírdarab, amit idővel újrahasznosítanak. Az intelligens nyomdászok tisztában vannak ezzel. Az értéket nem a szükség szüli, hanem a relevancia.

Összefoglaló

Hasonlóan az összes korábbihoz, a 2016-os drupa is irányt mutat a nyomdaipar számára. A drupához hasonló nagy kiállítások ragyogó alkalmat kínálnak a jövőbe mutató technológiák és üzleti modellek megismerésére. Soha korábban nem volt nagyobb szükség erre. A radikális változásokat kiváltó internet, a globális demográfiai helyzet és a makroökómia arra kényszeríti a nyomdákat, hogy értékeljék át a vállalkozás teljesítményét, vizsgálják felül marketingalapú üzleti modelljüket, az adatbázis-kezelést, a vállalati

információs rendszert (MIS), az online kommunikációt és mindenekelőtt a teljes IT-oktatást.

Jelenleg kevesebb túlélő nyomda van, jó néhányat azok az online nyomdák söpörtek el, amelyek kényelmet és könnyű elérést kínáltak. A megmaradt nyomdáknak fel kell ismerniük a változást, és meg kell ragadniuk a lehetőségeket. A jövő sikeres nyomdáinak projektmenedzsereké kell válniuk, és új értékeket adó speciális szolgáltatások sokaságát kell kínálniuk. Egyértelmű, hogy a nyomtatás akkor lehet sikeres kommunikációs médium, ha a nyomtatás fontossá válik.

Az újságnyomtatás megmarad, de digitálisan nyomtatva és célzott hirdetési tartalommal inkább a lokális kiadások olvasóit célozza meg. A kis példányszámú, magas színvonalú utazási prospektusok és katalógusok is a megszélyesítés következtében maradnak életben, a lakkozásnak és fóliázásnak köszönhető tapintási élmény pedig kedvez a fogyasztói igényeknek. A divatmagazinok kiadói visszatérnek a nyomtatott változathoz, annak a jelenségnek hatására, hogy a fogyasztók igénylik a személyes identitást köl-

csonzó nyomtatott példányt. Megfigyelhető a nyomtatott elektronikus áramkörök és a beágyazott kódok használatának növekedése is. Ezek a termékértékesítés lehetőségeinek új világát tárják fel a csomagolóanyag- és címkenyomdák, valamint a márkatulajdonosok számára.

„A nyomdáknak először el kell fogadniuk, majd ki kell használniuk a változást. Az iparnak hangsúlyoznia kell a nyomtatásnak a digitális világban is meglévő szépségét és hatékonyságát”, mondja Alon Bar-Shany.

Egyre szorosabbá válik a kapcsolat a nyomtatás, az online és a mobil műveletek között, de szükség van arra is, hogy az ipar hangsúlyozza a nyomtatás szépségét és hatékonyságát a digitális környezetben, és azt, hogy jóval szélesebb körű szolgáltatást nyújt, mint csupán a nyomtatás és az utóműveletek.

Miképp Alon Bar-Shany, a HP alelnöke mondja: „A nyomtatott termék érzelmeket vált ki, megőrzi a pillanatot és az emlékeket.”

Flexo CTP megoldások

Inkjet CTP berendezés

- » rövid megtérülési idő
- » alacsony üzemeltetési költség
- » környezetbarát technológia
- » 2880x1440 dpi felbontás
- » analóg klisé használata

Lézeres CTP berendezés

- ♦ 4800 dpi az alapmodellben
- ♦ Ofset opcióval
- ♦ Alacsony beruházási igény
- ♦ Minimális selejt
- ♦ Alacsony induló költség

 www.hesstrade.com info@hesstrade.com

A szakképzés jövője az európai nyomdaiparban

NYP SZ – INTERGRAF

A tavalyi év során az INTERGRAF szakképzési programja arra a kérdésre kereste a választ, hogy a közeljövőben miként változik a szakképzés helyzete Európában. A projekthez Magyarország is csatlakozott.

A tanulmány elkészítése során háromlépcsős megközelítést használtak:

- az iparág felmérése Európa-szerte,
- kutatás készítése az iparág és a hozzá tartozó szakképzés helyzetéről,
- a legjobb gyakorlatok azonosítása és leírása.

JELENLÉGI HELYZET

Az európai nyomdaipart 118 ezer cég alkotja, melyek összesen 685 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak, ez pedig 88 milliárd euró éves árbevétel jelent. A 118 ezer cég 90%-a kkv, vagyis kevesebb, mint húsz alkalmazottjuk van. Az iparág egyre gyorsabb ütemben változik, a végfelhasználók/vásárlók pedig egyre több lehetőséggel rendelkeznek. Ennek eredményeképpen a nyomdaipari szolgáltatók és a vásárlók közötti kommunikáció is hatékonyabbá válik.

Az iparág fő problémáját jelenleg a szakképzett alkalmazottak hiánya jelenti. Ez egyrészt a munkaerő demográfiájának tudható be, másrészt annak, hogy a speciális jártasságokkal rendelkező dolgozók sokszor kilépnek, és más iparágban kamatoztatják a tudásukat. Emellett pedig a képzési rendszerek sem tudtak alkalmazkodni a változásokhoz, emiatt pedig nem képesek kielégíteni sem a munkáltatók, sem a munkavállalók igényeit.

ÚJ HOZZÁADOTT ÉRTÉK

Az elkövetkező évtized sikeres cégeinek valószínűleg arra kell majd koncentrálniuk, hogy új hozzáadott értékeket teremtsenek és hatékonyabb kommunikációs szolgáltatásokat dolgozzanak ki a vásárlók számára. Ezeket az új szolgál-

tasokat vélhetőleg nem egyetlen cég, hanem egy, az értéklánc egészét felölelő stratégiai szövetség nyújtja majd. A fő kérdés az, hogy a nyomdaipar milyen interakcióba lép az „új” technológiákkal a jövőben, valamint hogyan fogja tudni kihasználni a kommunikációs szektorban betöltött különleges pozícióját. Bőven elég bizonyíték van arra, hogy a változás már elkezdődött: a felmérésben részt vett, nyomdaipari szolgáltatókkal együttműködő cégek 85%-a például igénybe veszi a mobilmarketing eszközeit, valamint az egyéb újmédiás eszközöket is (webes szolgáltatók, keresőmotor-optimalizálás).

SZAKOKTATÁS

A legtöbb uniós országban egyre inkább csökken a nyomdászati képzésben részt vevők száma. Számos médiaoktatási intézmény már meg is szüntette nyomdaipari kurzusait azzal az indoklással, hogy alig van kereslet az ilyen jellegű képzésre. Emellett a színvonalas oktatáshoz szükséges felszerelés és infrastruktúra biztosítása és fenntartása is rengeteg anyagi áldozatot követelt az iskolák részéről, sok esetben tetemes veszteségeket okozott volna az ez irányú képzések folytatása.

A logikus megoldás tehát a magas színvonalú, munkahelyalapú tanulási rendszer bevezetése lenne. Ez megoldható a kettős rendszerű tanuló-szerződéses képzés, gyakornokság vagy valamilyen hibrid rendszer formájában az adott cégnél. Fontos azonban tisztában lenni a ténnyel, hogy a tanuló-szerződési rendszerek között országtól függően alapvető különbségek vannak. Az oktatásügyi kérdésekben most és a jövőben is az adott országok kormányainak döntése marad a mérvadó.

A FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Nyomdaipar. A válaszadók 35%-a említette meg a digitális nyomtatást, amit viszonylag új területként – és foglalkozásként – tartanak nyil-

ván. A szakképzés anyaga legnagyobb részét (75%) a szakmai alapképzésbe került be. Az oktatásban véghezvitt új fejlesztéseket a gyártási (60%) és a gyártást megelőző szakaszban (55%) implementálták. Az új arculatok létrehozását elsősorban a munkáltatók kezdeményezik (55%), őket követik a szakoktatási intézmények.

Újmédia, digitális média. Fontos megjegyezni, hogy óriási a különbség a hagyományos nyomdaipar és az újmédia iparága között. Ebben a szektorban az új profilkok létrehozását legfőképp a szakoktatási intézmények kezdeményezték (72%). A folytatólagos képzés alacsony (18) százalékot kapott, a felsőoktatás pedig viszonylag magasat (30%).

Az alábbi táblázatban kerülnek összefoglalásra a felmérés eredményei és a javasolt válaszlépések.

Probléma	Válaszlépés
A szakoktatás pontos szerepét és feladatát újra kell értelmezni az elkövetkező években, mert nem képes a folyamatos innováció és piaci fejlesztések közepette ellátni az igényeket.	A szociális partnereknek lobbizniuk kell az országok kormányzati szervezeteinél, hogy támogassák a szakképzésben szükségessé vált strukturális átalakításokat.
Az ún. „fejlett” cégek saját döntéseket hoznak meg, egyedül a saját üzleti érdekeiket, a változások ütemét és a rendelkezésre álló képzési forrásokat szem előtt tartva.	Erősebb interakciót kell kialakítani az ilyen cégek és a szakiskolák között, ugyanis a cégek/munkáltatók rendelkeznek a legnagyobb befolyással a képzések tananyagának alakulása terén.
A legtöbb cég „követő”, és előnyre tesz szert azzal, ha a főiskolák a „fejlett” cégek igényeihez alkalmazkodnak. A változás üteme nagyon gyors, így ehhez igazodni is gyorsan kell.	A munkáltatói szervezeteknek össze kellene fogniuk ezeket a cégeket és szorgalmazni közöttük az együttműködést, így egységes látásmód alakulhat ki a jövőben várhatóan szükséges jártasságokat illetően.
A szakoktatási képzésnek a „fejlett” cégek specifikusabb igényeit is el kell látnia, ezért speciális kurzusok, alkalmasint külön tanszékek létrehozása is szükséges.	Németországban és Svájcban már léteznek speciális kurzusok a szakmai továbbképzésben, ezeket elérhetővé kell tenni az összes országban.
A csökkenő büdzsé és a sokrétű kereslet miatt a képzések szolgáltatóinak új, költséghatékony megoldásokra van szüksége, hogy megfelelhessenek a „piacuk” támasztotta igényeknek.	Nagyobb mértékű nemzetközi együttműködésre van szükség a tanterv kifejlesztésében.
A képzési szolgáltatók és a cégek között nagyobb mértékű kommunikációt kell kialakítani annak érdekében, hogy igényeik semmiképpen ne zárják ki egymást.	A szociális partnereknek vagy a helyi szervezeteknek biztosítaniuk (és szorgalmazniuk) kell a két fél közötti regionális szintű kommunikációt.
A meglévő és a jövőbeni alkalmazottaknak az iparágban végbemenő változások, reformok meglétét el kell fogadniuk. Motiválni kell őket jártasságaik fejlesztésére.	A szakszervezeteknek megfelelő eljárásokat kell kidolgozniuk, valamint meg kell újítaniuk kommunikációs eszközeiket, hogy megfelelően motiváló környezetet alakíthassanak ki a dolgozók számára.
A szektornak webes platformot kell alkotnia, ahol a tagszervezetek, a szakoktatási intézmények és egyéb releváns felek olajozottan tudnak kommunikálni egymással a jártasságok fejlesztéséről.	Az EGIN hálózatnak kell megfogalmaznia a platform tervezetét, aztán hozzáférhetővé tennie a saját weboldalán.

Gutenberget ünnepelték a békéscsabai nyomdászok

Szokmánk, a nyomdászat feltalálásának, elindulásának 575. évfordulóját ünnepelte a Marzek Kner Nyomda szervezésében 2015 júniusában a békéscsabai nyomdász-közösség és a meghívott vendégek.

„Ez az iparág és az ehhez kapcsolódó képzőművészeti ág megélt több mint fél évezredet, s ma is sok embernek erről szól az élete. Ennek a jeles évfordulónak szándékoztunk méltó emléket állítani az ünnepi megemlékezéssel és Gécs Béla ezen alkalomra megjelentetett könyvével. Egy mai nyomda vezetőjeként azt gondolom, hogy a szakmai múlt egy nagyon fontos alapot ad nekünk, amit a jelenlévők közül sokan még a közelmúltban építettek, s a mi feladatunk az, hogy tovább építsük és megtartsuk abban a fényében, amit eddig e térségben elért” – nyilatkozta Kása István Zoltán, a Marzek Kner Nyomda igazgatója.

Az ünnepségen ezt követően elhangzott Ormándy M. Keve, a Jókai Színház színésze előadásában Vörösmarty: A Gutenberg-albumba című költeménye, majd Balog Miklós Gutenberg találmányának jelentőségéről és a nyomtatott kommunikáció fejlődésének főbb állomásairól tartott előadást.

Ezt követően Persovits József mutatta be Gécs Béla az évfordulóra megjelent „Érdekességek, különlegességek a régmúlt nyomdászatának króni-

kájából” című kötetét, amit a szerző a helyszínen a rendezvény résztvevői számára dedikálva nyújtott át.

Az ünnepség egyben alkalom volt arra, hogy a Kása István Zoltán által kezdeményezett és irányított szakmai oktatás ügyét felkaroló „Gyere közénk nyomdásznak!” kampány ismét a figyelem középpontjába kerüljön. A nyomdászat közel 20 000 embernek ad munkát ma hazánkban. A folyamatos fejlődés generálta munkavállalók iránti igény miatt keletkező űrt számítva, évente közel 500 új szakemberre van ma Magyarországon szükség. Békéscsabán a hiányszakmák közé tartozik a gépmester, könyvkötő és kiadványszerkesztő, s amint e tény hivatalosan is megállapításra kerül, a képzésben részt vevő tanulók ösztöndíjat kaphatnak. A békéscsabai „Gyere közénk nyomdásznak!” kezdeményezés országos mozgalommá alakult, és célja, hogy a térség a hazai középfokú nyomdaipari képzés központjává váljon.

Frissdiplomások

Prokai Piroska

Az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar Média-technológiai és Könnyűipari Intézetében 2015 júniusában csomagolástechnológus, valamint nyomda-média szakirányon az alábbi hallgatók államvizsgáztak sikeresen, és védték meg diplomájukat.

CSOMAGOLÁS- TECHNOLÓGUS SZAK- IRÁNYON DIPLOMÁZÓK

Baumann Dávid

baumann david9@gmail.com

Háromdimenziós technológiák alkalmazási lehetősége a csomagolástervezésben
Témavezető: Baksay Miklósné dr.

Holtság Fanni

holtságfanni@gmail.com

Papíralapú rekeszek tervezése és kivitelezése a Print 2000 Nyomda Kft.-nél
Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Lepcsák Kornél

lepcsak.kornel@gmail.com

A mustár csomagolásainak és kisereléseinek összefüggése a fogyasztói szokásokkal
Témavezető: Baksay Miklósné dr.

Meixler Anita

animei@freemail.hu

Hullámpapírlemez termékek ragasztási szilárdságának vizsgálata
Témavezető: dr. Koltai László

Mérey Martina

zoeclea@hotmail.com

Korszerű táplálkozási trendeknek megfelelő szokásokat ösztönző csomagolás tervezése hidegen sajtolt olaj termékcsaládhoz
Témavezető: Tiefbrunner Anna

Molnár Kinga

kinga422@gmail.com

Egyedi csomagolás tervezése különleges, érzékeny termékre
Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Nánási Gabriella

zuboly918@gmail.com

Kreatív kártyajáték és hozzávaló doboz tervezése és kivitelezése
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Perei Kinga

pereikinga@gmail.com

Táblás csokoládé harmadik generációs polcra kész csomagolása
Témavezető: Tiefbrunner Anna

Nánási Gabriella, Molnár Kinga, Holtság Fanni, Meixler Anita, Baumann Dávid, Lepcsák Kornél

Szilágyi Anett, Mérey Martina, Perei Kinga, Simon Márton, Tóth Róbert

A képen balról jobbra hátsó sor: Berneckei Istvánné, Kovács László, Daragó István; első sor: Kovács Hajnalka, Lepnyák Noémi, Halászi Beáta Erzsébet

A képen balról jobbra hátsó sor: Vince András Antal, Riegler Károly, Zsadányi Andrea, Nyári Melinda, Szetei Ágnes, Vincze Livia, Szántó Márta, Ortó Szilvia

Simon Márton

martonsim.adun@yahoo.com

Új laminátor gép verifikálási és validálási folyamata a TetraPak budaörsi üzemében
Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Szilágyi Anett

szil.anett@gmail.com

A gyógyszer-csomagolás formai, grafikai megjelenítése
Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Tóth Róbert

t.robert789@gmail.com

Vakolat és festék forgalmazására használt műanyag vödörök statikai terhelhetősége a szállítás és raktározás folyamatában
Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

NYOMDA-MÉDIA SZAKIRÁNYOS DIPLOMÁZÓK

Berneckei Istvánné

berneckei.kati@gmail.com

Felületaranyozáshoz használt réz- és szilikon nyomóforma alkalmazhatóságának összehasonlító vizsgálata a Pénzjegynyomda Zrt.-ben
Témavezető: dr. Horváth Csaba, Prokai Piroska

Daragó István

darago.pisti@gmail.com

Flexiónyomatással készült nyomatok és laminált flexibilis csomagolóanyagok színeltéréseinek vizsgálata a Mundi Békéscsaba Kft.-nél
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Eberhardt Péter Kálmán

eberhardt.peter83@gmail.com

Műanyag nyomathordozók nyomtatási lehetősége íves ofszetnyomó gépen
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Halászi Beáta Erzsébet

halaszi.beata@gmail.com

Speciális festékekkel készült biztonsági nyomatok minőségi és élettartam-vizsgálata
Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Kovács Hajnalka

sunesz@citromail.hu

Arculat és csomagolás tervezése a Lazy Jack Sailing számára
Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Kovács László

kloran84@gmail.com

Modern tipográfiai eszközök és az interaktivitás alkalmazása egy hallgatói kiadvány újratervezésében
Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Lepnyák Noémi

lepnyak.noemi@gmail.com

Speciális felületek nyomtatása digitális nyomógépeken
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Nyári Melindanyarimelinda88@gmail.com

Új technológia bevezetése a Pátria Nyomdában
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Ortó Szilviaszuperszilvi@gmail.com

A digitális technika hatása a nyomtatott és digitális olvasási/írási szokásokra
Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Riegler Károlykarika67@gmail.com

Az okmányvédelem területén alkotott direkt színek előállítására és reprodukálhatóságára
Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Szántó Márta Magdolnazeeydee@gmail.com

Tananyag kidolgozása a mélynyomtatás technológiájának oktatásához
Témavezető: dr. Horváth Csaba

Szetei Ágnesagnes.szetei@gmail.com

Speciális nyomtatási eljárások készségfejlesztő kiadványokban
Témavezető: Prokai Piroska

Vince András Antalvince.andras@bcl.hu

Az analóg és a digitális címkegyártás összehasonlítása
Témavezető: dr. Horváth Csaba

Vincze Liviavinczelivia9@gmail.com

Heidelberg Prinect Inpress Control, Prinect Axis Control és Prinect Image Control automata színmérő rendszerek mérési eredményeinek összehasonlító vizsgálata
Témavezető: dr. Horváth Csaba

Zsadányi Andreaandrea.zsadanyi@gmail.com

Csomagolástervezés és márkaépítés
Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Szeptemberben indul a drupa World Tour

TÖBB MINT 40 DRUPA ESEMÉNY ÖT KONTINENSEN
KEREKEN 440 000 KILOMÉTERES REPÜLŐÚT A DRUPA JEGYÉBEN

Egy sor prezentációval, sajtókonferenciával és szakmai beszélgetéssel kezdődik el a 2016 drupa World Tour Ázsiában, Európában és az Egyesült Államokban. A nyomtatás és a cross-média-megoldások világhiállításának népszerűsítése és a legfontosabb tendenciák és innovációk megismertetésének céljából 2016-ban az összes kontinensen több mint 40 különböző drupa-eseményt rendeznek. A spektrum a kisebb létszámú szakértői és sajtótalálkozóktól az egész napos iparági munkaértekezleteken át a több száz résztvevős előadásokig terjed. „A hirdetésekben, a direct mailekből, online akciókból, szponzori tevékenységekben, PR- és sajtómunkából álló kommunikációs és marketing mixünk-

ben fontos szerepet játszik a drupa World Tour. Segítségével közvetlenül el tudjuk érni látogatóinkat és a fontos véleményformálókat, és első kézből adhatunk tájékoztatást az aktuális drupa-történekekről”, ismerteti a rendezvények célját Sabine Geldermann, a drupa igazgatója. „További előnyt jelent, hogy a közvetlen párbeszédéből az is kiderül, hogy melyek a különleges érdeklődési körök és igények. Ez persze a látogatókkal folytatott személyes beszélgetések jelentőségén túl felbecsülhetetlen előnyökkel jár.” És nem mellékesen, a World Tour végén a drupa-nagykövetek kereken 440 000 repült kilométert hagynak maguk mögött, mintha 11-szer megkerülték volna a földgolyót.

Egyre „okosabbá” válik a dokumentumkezelés világszerte

Erőre kapott a dokumentumkezelési iparág a tavalyi esztendőben és a Xerox előrejelzései szerint ez a biztató trend idén is folytatódik. Az Infocenter legutóbbi felmérése alátámasztja a vállalat várakozásait. A kutatócég azt jósolja, hogy az elkövetkező három évben közel három százalékkal növekszik a dokumentumkezelési piac és ezen belül az irodai szegmensben lesz a legszembevetőbb a bővülés. Köszönhetően többek között annak, hogy a felhő- és mobilnyomatási megoldások, illetve a menedzselte nyomatási szolgáltatások egyre jobban előtérbe kerülnek a vállalatoknál világszerte.

Az elkövetkező években fokozatosan kiszorulnak a piaci versenyből az egyfunkciós berendezések. Azok a vállalkozások is, amelyeknél ma még egyfunkciós nyomtatók működnek, rövid távon áttérnek a nyomtatásra, szkennelésre és faxolásra alkalmas multifunkciós készülékekre. Ugyanakkor a Xerox globális trendelemzése szerint nem csökken a jövőben sem a kereslet a fekete-fehér berendezések iránt. Bár a színes gépek előretörése egyre látványosabb, azért az irodai feladatokra továbbra is inkább mono ké-

szülékeket használnak. A prognózisuk alapján 2018-ban a dokumentumkezelési feladatokat ellátó berendezések kétharmada még mindig fekete-fehér lesz.

Nem változik a formátumok népszerűségi rangsora sem. A Xerox előrejelzése szerint az A4-es berendezések előnyben maradnak az A3-sal szemben. Ez részben az A4-es dokumentumok nagyobb elterjedtségének és az ezeket előállító készülékek kedvező fenntartási, üzemeltetési költségeinek tulajdonítható.

A Xerox szakértői úgy látják, hogy a közeljövőben még jobban megnő az igény világszerte a felhőmegoldásokra, illetve az alkalmazásokra a dokumentumkezelés terén is. Ehhez kapcsolódóan a mobilnyomatás és menedzselte nyomatási szolgáltatások mindennapos megoldásokká válnak a vállalatoknál. Előbbi hozzásegíti a cégeket az üzleti folyamataik meggyorsításához az irodán kívüli munkavégzés biztosításával. Utóbbi révén pedig a vállalatok költséghatékonyabban, versenyképesebben menedzselhetik a dokumentumkezeléssel járó feladataikat. A Xerox a közelmúltban újította meg MPS szolgáltatását, amely három fő pillérré épül: a felmérésre és optimalizálásra, a biztonságra és integrációra, valamint az automatizálásra és egyszerűsítésre.

SZAKMAI PROGRAMAJÁNLÓ – 2015 ŐSZ

PNYME Vándorgyűlés

2015. szeptember 24–25., Lajosmizse–Sarlóspuszta

Tréning középvezetőknek

2015. szeptember 29.–október 27., 1135 Budapest, Tahí u. 53–59.

XVII. Fórum a minőségről

2015. október 8., Kiskunhalas – Halaspack

Szakmai tanulmányút

– manroland és Frankfurti könyvvásár

2015. október 12–15., Frankfurt és Offenbach (D)

InPEQ 2015

2015. október 22–23., Nagyszeben (RO)

Biztonságos üzemeltetés (Karbantartó szimpózium)

2015. október 29–30.

További információk és jelentkezés az egyesület honlapján: www.pnyme.hu

Méréstechnika – delta E

Békésy Pál

A hazai nyomdák közül a közepes és ennél nagyobb nyomdák az ISO 12647-2 szabvány által megadott értékek szerint végzik a nyomtatást, a kisebbek közül azonban sokan még nem. Pedig a szem alapján dolgozás, a „gépmesterem szemében van a denzitométer”, a „gépmester majd kiszínezi a nyomatot” és egyéb megállapításoknak már elavultnak kellene lenniük, de mégsem azok. Több nyomdában megfordultam, s az a tapasztalatom, hogy az ismeretek a color-management terén – enyhén szólva – többnyire hiányosak. Még az olyan helyeken is, ahol a nyomat vizuális megítélés alapján megfelelő, sokszor csak homályos ismeretei vannak a dolgozóknak és a vezetőknak egyaránt arról, hogy mit és miért és hogyan kellene vagy kell mérni. Pedig a szabványnak egy jelentős módosítása jelent meg két éve, amit lassan alkalmazni kellene minden nyomdában, de elég nehéz, ha nem vagyunk tisztában azzal, hogy miről is szól. S persze akkor értjük meg, ha az alapokat már ismerjük, és használni is képesek vagyunk.

A címben említett delta E kifejezés már önmagában is pongyola, hiszen ΔE^*_{ab} a hivatalos használata, de a külföldi szakirodalmak sokszor említik dE^* névvel is. Miért fontos a ΔE^*_{ab} írásmód? Azért fontos, mert a számításra többféle módszer készült, s anélkül, hogy utalnánk arra, melyikre hivatkozunk, nemcsak pongyolaság, de értelmetlenné is teszi az általunk közölt értéket. Mi is az a ΔE^*_{ab} ? A színterek lehetnek eszközfüggetlenek és eszközfüggetlenek. Amelyik színtér csak egy eszköz színterét írja le, az eszközfüggő, amelyik minden eszköz színterét képes leírni, az eszközfüggetlen. Ilyen a CIE által kifejlesztett $L^*a^*b^*$. Ezt egy labdaként képzelhetjük el, melyet kettévágva azt tapasztaljuk, hogy a közepén a labda aljától a tetejéig egyre világosabb szürkét látunk, míg az egyes színek a labda széléig egyre erőteljesebbek. A feketétől fehérig terjedő tengelyt L^* (Light) névvel illetjük, míg a vörös és zöld irányt felölelő tengelyt a^* , a sárga és kék irányba mutató tengelyt b^* névvel hivatkozunk. Az egyes

színek a labdán belül vannak, a labdán kívül az emberi színérzékelés számára nem értelmezünk színezetet. Két szín, azaz színinger között a különbséget úgy tudjuk meghatározni, hogy meghatározzuk a világossági értékük, a^* tengelyen mért és a b^* tengelyen mért különbségüket, ezeknek vesszük egyenként a négyzetét, és összegük-ből négyzetgyököt vonunk. Ezt a fajta számítási módot 1976-ban határozták meg.

A színingerkülönbség, vagy nevezzük csak színekülönbségnek, egy számérték. De mit jelent ez nekünk? Röviden válaszolva: az égvilágon semmit sem. Persze rögtön felmerül az is, hogy akkor mire használjuk? Nos, van egy elvi besorolása az értékeknek, ami szerint 3 alatti érték esetén a színekülönbség nem túl jelentős, de 5 körüli érték már erősen látszik. A műveleti alapszínknél (process color), tehát a CMYK festékeknél az ISO 12647-2:2004 szabvány $\Delta E^*_{ab} = 5$ értéket ad meg, ezen belül kell lenni az alapszínnek színeltéréseinek. Hm, ha ez az érték erősen látszik, akkor a szabvány erősen jóindulatúnak mondható. Nem. A probléma ott van, amint mondtam, azaz a ΔE^*_{ab} értéke önmagában nem ad elegendő információt egy színekülönbség meghatározására. Pontosan azért nem ad, mert egy térbeli Pitagorasz háromszög átlójaként fogható fel. Arra azonban nem utal, hogy a színekülönbség miből adódik. Egy szín meghatározásához három, egymástól független változó szükséges és elégséges. Ebben az esetben a három változó az $L^*a^*b^*$ értéke. A fekete festék esetén műnyomó papíroknál az ISO 12647-2:2004 szabvány $L^* = 16$, $a^* = 0$, $b^* = 0$ értéket határoz meg. (Ebben az esetben tekintünk el attól, hogy ilyen értékekkel egyetlen valóságos festék sem rendelkezik, ez egy ideális festék értéke.) A $\Delta E^*_{ab} = 5$ érték kritériumának megfelelő, ha az egyik festék $L^* = 11$, míg a másik $L^* = 21$ értékű. Ez azért fordulhat elő, mert a fekete festéknél az a^* és b^* értékei a 0-hoz nagyon közeli és a színekülönbséget szinte kizárólag a világossági értékek különbsége határozza meg. Előző példánkban említett két festék között – bár mindkettő

a szabvány határaiba éppen még beleesik – nagyon jelentős, szemmel erősen érzékelhető világosságkülönbséget tapasztalhatunk.

Más színnél, mondjuk a ciánnál a szabvány $L^* = 54$, $a^* = -36$, $b^* = -49$ értékeket határoz meg. Mind az $L^* = 54$, $a^* = -41$, $b^* = -49$, mind az $L^* = 54$, $a^* = -36$, $b^* = -54$ színeknél a ΔE^*_{ab} értéke azonos, de szemmel láthatóan különböznek egymástól, s más a vizuálisan érzékelhető színekülönbség a szabványban rögzítettől. Amennyiben az a^* és b^* értékeket is vizsgáljuk, információt kapunk arra vonatkozólag, hogy a színekülönbség miből adódik. Ez festékeverésnél rendkívül fontos. Az előző példából láthatjuk, hogy az első szín zöld felé tolódik el, míg a második szín a kék felé a szabvány értékeihez viszonyítva. És akkor egy nagyon fontos dolgot ismét rögzítsünk: mivel a labdánk közepén egy világosságtengely van, ehhez közelítve a tengelyeken a színek telítettsége teljesen lecsökken, s a tengely másik irányába haladva ismét nőni kezd. A tengely negatív és pozitív oldala között nincs átmenet. Nem mondhatjuk, hogy egy negatív a^* értékkel rendelkező színe kevésbé vörös, mert ez igen nagy tájékoztatanságra utal.

A színekülönbség meghatározásánál tehát önmagában a ΔE^*_{ab} értéke csak egy információ, de a színekülönbség okának meghatározásához nem elég. Minden esetben meg kell vizsgálni, hogy az $L^*a^*b^*$ mely eltéréseiből adódik a színekülönbség.

LCM Stanc Kft.
Stancszerszám készítés!

Miért mi vagyunk a legnagyobb hazai stancszerszámkészítők?

Azért, mert Önök - vevőink tettek
azzá minket, mert szeretik,
hogy nagyon gyorsak
és rugalmasak vagyunk,
hogy jól lehet velünk kommunikálni,
mert támogatjuk Önöket szakmailag,
hogy elérjék a céljaikat.

Elérhetőség és információ:

1222 Bp., Gyár u. 15.

Tel: +36 70/422-3893.

www.lcm.hu

Két szín között vizuálisan a nagyobb ΔE^*_{ab} érték is elfogadható lehet, míg másik két színnél az ennél kisebb ΔE^*_{ab} értéket is nagy eltérésnek érzékelhetjük.

LAMIBIND ragasztóköti gépek

PUR és EVA

ragasztó típusok használatával

- Zártrendszerű ragasztó tartály
- Szabályozható marómagasság
- 340 és 420 gerinchossz
- 300 ml PUR ragasztó
- Oldalfelkenés
- PLC vezérlés

Lamitrade
Kötészeti megoldások

RIGID

www.lamitrade.hu

Papíradadémia

AZ OLDÓSZERES NYOMTATÁS KULCSA

Szalay Róbert, LFP kisokos

Igepa Paper Hungary Kft. – szerviztechnikus

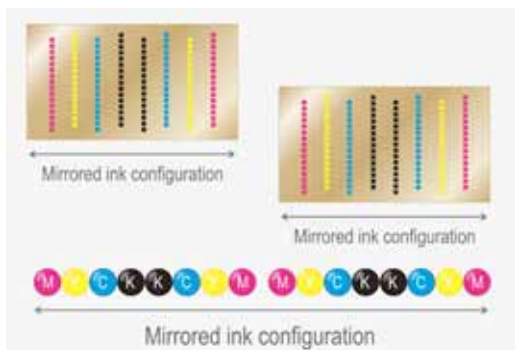
Rengeteg rossz minőségű nyomtatást látni az országot járva. Persze felelőse mindig mindennek akad. Rossz a tinta, silány az alapanyag, öreg a gép, olcsón kell stb. A legtöbbször pedig csak félre kellene tenni a nemtörődömséget, és kicsit belevetni magunkat a nyomtatás rejtelmeibe. Nyilván a felsoroltak mind-mind tényezők, de azt a bizonyos várat akkor is meg kell építenünk, a lehető legjobban. Fejben minden piaci szereplő már jól tudja, hogy sikerének a titka a minőség, de a megvalósítás sajnos várat magára. Rengeteg jó oldószeres gép van, márkától függetlenül az alapok 90 százalékban ugyanazok. Így nem törhetünk pálcát egyik felett sem. Bevallom, ezt nem gondoltam mindig így, sok évig dolgoztam egy gyártó gépein. De amióta lehetőséget kaptam belekóstolni másba is, már tisztábban látom a képet. A gond tehát a képzetlenségből fakad, a nyomtatók automatizált funkcióira hagyatkozunk, meggyőződve arról, hogy a gyári beállítás biztosan jó. Ami jó is, csak nem az olcsó anyagra meg az utángyártott tintához, mert azokhoz bizony luxus gyári profilokat, beállításokat gyártani. A színhelyesség közelről és távolról is árulkodó, míg a félrefújásokat és egyéb fejhibából eredendő apró csíkozódásokat csak „közelről” látjuk. El is jutottunk a cikk valódi témájához, a nyomtatási hőmérsékletre és azokhoz az anomáliákhoz, melyek az igényes szemek számára messziről látható színeltéréseket, foltozódásokat eredményeznek.

A nyomtatási hőmérsékletre a legtöbbször csak úgy gondolnak, mint egy kötelező rossz a rengeteg nyomtatási paraméter között. Pedig sokkal több annál. Nem tudhatjuk le egy „megszárad, nem szárad meg” kérdéskörrel. A hőmérséklet a kulcsszereplő, az alapanyag, a tinta, a szinterheltség és a nyomtatási sebesség kapcsolatának, mely bármely elem változása esetén figyelmet érdemel. Sokan gondolják, hogy ha jól befűt a gépnek, az majd mindent megold, hiszen nem ragad össze a friss nyomat a tekerceslőn vagy a földre hullva. Az eddig igaz is, de itt bejön jó né-

hány probléma, amellyel valószínű már mindenki találkozott oldószeres piezoelektromos nyomtató esetén. Vegyük is sorba őket.

A legkézenfekvőbb természetesen az alapanyag hullámosodása. Legtöbbször ez hamar megbosszulja magát, mert a fejkocsi belever az alapanyagba. Jobb esetben csak a nyomat megy a kukába, de sajnos a nyomtatófejek fizikai sérülése is gyakori. Egy fokkal jobb a helyzet, ha felcsévélő „húzza” az anyagot, így nem tud annyira megemelkedni, hogy behúzzon a fej a nyomtatásba, de a leszorító görgők közötti részek bizony felhullámosodnak és főként kétirányú nyomtatás esetén vertikális foltosodás (banding) alakul ki. Ez főleg a nagyon terhelt vagy homogén hátterek nyomtatásánál zavaró. Ilyenkor színkülönbség jön létre, ugyanis a hullám miatt a tintacseppek nem ugyanúgy érkeznek az alapanyagra, mint a görgők mentén. Más lesz a terülésük iránya, az így kapott színárnyalatokkal eltérhet a kívánt eredménytől. Ekkor nincs más dolgunk, mint hogy a passz-szélek megfolyáshatára fölé 1-2 °C-kal engedjük a fűtést, ha látszólag kisimult az anyagunk, de még látszik a függőleges foltoság, próbálkozunk egyirányú nyomtatással és további hőmérséklet-csökkentéssel. Bizonyos esetekben az előfűtés (Pre-heat) értékét minimálisra érdemes csökkenteni. Tartsuk szem előtt, hogy a gyártók azt javasolják, soha ne legyen 10 °C különbség a Pre-, Print-, Post Heat modulok között.

Nyilván sokszor előfordul, hogy egy nyomat két pontja között nagyon nagy a denzitásbeli különbség. Vegyünk egy grafikát – terhelt fekete háttéren halvány sárgából narancssárgába áthajló nagy feliratok vannak. A józan ész azt diktálná, hogy magasabb hőmérsékleten szárítsunk a fekete miatt, de sajnos ez sem ilyen egyszerű. Az élénk színek, mint a narancs, élénkzöld, rózsaszín, nem bírják a magas hőmérsékletet, döglettek és foltosak lesznek. Ebben az esetben ajánlatos passz-szám növeléssel lassítani a nyomtatást, és ahhoz mérten tudjuk a fekete száradásához

még optimális szintig csökkenteni a fűtést. Érdemes tehát a folyáspontot tartani a nyomtatást, és használnunk kiegészítő ventilátorsort a teljes szárításhoz. Bizonyos nyomtatók hosszított szárító palettával is felszerelhetők. Ha nincsenek érzékeny színek a nyomtatásban, és elég nagy tempóval nyomtatunk ahhoz, hogy magas legyen a hőmérséklet, akkor sem vehetjük félvállról. Vannak anyagok, amelyek ugyan jobban bírják a hőt, de egy bizonyos hőmérséklet fölött megtapadnak a palettán. Csíkozódást, belevevőrést (media jam) eredményezve. Ezek többnyire a kétoldalas blockout ponyvákra jellemzők, mert mindkét oldaluk nyomtatható sima, így nincs a fronlitokra jellemző „recés” hátoldaluk.

A túl alacsony fűtés általában egyszerűbb jelenségeket produkál: a nyomat összetapad, kímárványosodik, a tinta túlterül, az apróbb vonalak, kontúrok elmosódnak, elfolynak. A passzok mentén csíkozódás jelentkezik, mely az előretolás helytelen beállítására emlékeztet. Ha bizonytalanok vagyunk a folyást vagy feed kompenzációt illetően, vagy emeljük a hőmérsékletet néhány fokkal, vagy növeljük a léptetést (pozitív) irányba. Ezt a csíkozódást szokás bandingnek nevezni. Itt jegyezném meg, hogy nagy tempónál és alacsony passz-számnál az UV bandinghez hasonló váltott soros csíkozódásról is a helytelen hőmérséklet tehet. Ilyenkor is vagy alul-, vagy túlterülnek a tintacseppek és a kétirányú (BiDir.) nyomtatás miatt passzonként más-ként verődik vissza a fény a felületről. Általában laminálással utólag is orvosolható. Vagy az említett módon a Print-heat csökkentésével vagy növelésével. – Az *effajta* csíkozódást eredményez-

heti a tinta leérkezésének sorrendje is, a gyártók ezt próbálják kiküszöbölni a tükrözött tintacsatorna-kiosztással. – Persze a legjobb eredményt az egyirányú nyomtatással (UniDir.) tudjuk elérni. Ez elentmondásosnak tűnhet, de ha mernek próbálkozni, meglesz az eredménye, a későbbiekben tévovázás nélkül el tudják dönteni, hogy több vagy kevesebb hőre lesz szükség az adott szituációban.

Persze nem mindenre érdemes hőmérséklet-változtatással reagálni. Ilyen lehet például két-irányú (bidirectional) nyomtatásnál az alapanyag széleinél lévő megfolyás. Itt érdemesebb két-három tized másodperc száradási időt beállítanunk a passzok közé, hogy a tintának legyen ideje a széleken is megfelelően száradni és terülni. Bizonyos rip-szoftverekben ezt fájlonként kell megtennünk, ami nagyon sok kattintgatással jár, ez esetben állítsuk a gépen vagy közvetlenül a profilban az előretolás sebességét lassabbra. Így ugyanúgy időt nyerünk a száradásnak, és pontosabb lesz a léptetés is, ha nem kell gyorsan tolni az anyagot a nyomtatóhoz.

Ezt az írást gondolatébresztőnek szántam, főként a kisebb stúdióknak és kezdő solvent-szerelmeknek. Nyilvánvalóan a téma a végtelenségig boncolható lenne alapanyag típusok szerint – papírok, filmek, vinylek, autóvinylek, ponyvák, textilek és speciális hordozók –, melyekre mind más és más szempontok vonatkoznak. Még meg sem említettük a médiaprofilokat, felbontásokat, pontméreteket, passz-számokat, fejkocsi-sebességet, fejmagasságot, ICC-eket, alapvető karbantartási munkálatokat és még sorolhatnánk a rengeteg tényezőt, amelyek meghatározzák a nyomtatás áhított minőségét.

Tisztán látszik, hogy nincs két egyforma nyomtatás, nem működik az „elindítod és megy” hozzáállás. Ez is egy szakma, mely rengeteg gyakorlást és tapasztalatot igényel. Persze nem árt, ha az embernek van hozzá némi érzéke, a látásmód idővel úgy is kialakul.

InPEQ Forum 2015

NAGYSZEBEN, 2015. OKTÓBER 22–23.

Novotny Erzsébet

Az InPEQ Forum (International Forum on Print Efficiency and Quality Initiative for Printers' Education and Qualification) – korábban Balkan Print Forum – az idén kerül tizedik alkalommal megrendezésre. A jubileumi találkozót házigazdja az erdélyi Transylvania Nyomdaipari Szövetség, amely már másodízben ad otthont ennek a nemzetközi nyomdász-eseménynek. A színhely a műemlékekben gazdag és egyben pezsgő életű Nagyszében, amely egykor Erdély legnagyobb szász városa volt, és jelentős nyomdász-hagyományokkal bír.

Az InPEQ szervezet fő célkitűzése – a manroland websystems fő támogatásával – a nyugat- és kelet-európai nyomdaipari gazdasági, innovációs és szakképzési kapcsolatok erősítése. Ennek érdekében kerülnek megrendezésre az InPEQ Forumok is.

Az InPEQ Fórum 2015 házigazdái, támogatói és a szervezők a nyomda- és médiaiparban érintettek között új dimenziók megnyitását, új lehetőségek bemutatását tervezik. Kelet- és nyugat-európai országok mellett egyes ázsiai országokból is számítanak résztvevőkre.

Az előadók Dávid Istvánnak, a „Transylvania” Nyomdász Szövetség elnökének köszöntője után a rendezvény mottójának megfelelően – „East meets West – printers for efficiency and success” – bemutatják a nyomtatás és a médiaipar területén látszódó trendeket, továbbfejlesztési lehetőségeket. Ezután az Agfa Graphics és a romániai nyomdaipari beszállítók további értékes szakmai információt juttatnak el a Forum látogatóihoz. A találkozó mellett, hogy a know-how átadás platformja, a beszélgetések során a tudás-menedzsmenttel kapcsolatos tapasztalatok megosztására is lehetőséget biztosít.

A rendezvény második napján a nyomdaipari szakképző iskolák, valamint az egyetemi szintű és posztgraduális képzést nyújtó intézmények

mutatják be képzési és tudományos eredményeiket, eddigi egymás közötti kooperációs munkájukat. Az együttműködés kezdeményezése, a kialakításában nyújtott segítség az, ami fennállása óta talán a legnagyobb értéke az InPEQ Forumnak.

A magyarországi közép- és felsőfokú képzés tapasztalatairól dr. habil. Horváth Csaba, a Magyar Nyomdász- és Papíripari Szövetség elnöke, az Óbudai Egyetem Médiatechnológiai és Könyvnyomdász Intézetének intézetigazgatója, egyetemi docens tart majd előadást.

A kétnapos rendezvény résztvevőinek számos lehetőségük lesz arra, hogy „up-to-date” információhoz juthassanak, és új kapcsolatokat alakíthassanak ki a nemzetközi szakmai életben. A programról a Forum honlapján, a www.inpeq.org oldalon találhatnak bővebb információt és regisztrációs lehetőséget.

Igény esetén az InPEQ Forum 2015-re csoportos utazást is szervez a PNYME kisbusszal vagy személygépkocsikkal.
Időpont: 2015. október 22–23., csütörtök–péntek.
További információk és jelentkezés a PNYME honlapján: <http://goo.gl/YdHDV8> vagy a pnyme@pnyme.hu e-mail címen.

SCH-Ózon: a nyomdai papírhulladékok speciális kezelője

A NYOMDÁSZOK EGYIK LEGFONTOSABB PARTNERE

Az SCH-Ózon Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t 2005-ben közel húszéves tapasztalattal rendelkező szakemberek alapították a Pest megyei Maglódon. A társaság fő profilja a papírhulladék átvétele, begyűjtése, feldolgozása a papírgyári újrahasznosítás számára. 2014 októbere óta az osztrák Prinzhorn Csoport lett a cég többségi tulajdonosa, amelynek része a közvetlen tulajdonos, a hulladékbegyűjtéssel foglalkozó Hamburger Recycling GmbH is.

Az SCH-Ózon Kft. komoly eredményeket ért el a nyomdai, ipari és lakossági begyűjtésben, ezzel együtt környezetünk megóvásában. A tíz éve alakult cég a papírhulladékok egyik legnagyobb hazai begyűjtője és kezelője. A társaság a papír mellett műanyag- és fóliahulladékok begyűjtésével és feldolgozásával is foglalkozik.

FOLYAMATOS A NÖVEKEDÉS

A cég megalakulása óta folyamatosan növekszik, mind a begyűjtött és kezelt papírhulladék mennyisége, mind az infrastruktúra, mind pedig az alkalmazotti létszám tekintetében. A maglódi üzem mellett a Heves megyei Lőrinciben és Veszprém megyében, Inotán is van papírhulladék átvételére, begyűjtésére és feldolgozására alkalmas telephelyük.

Együttműködő vállalkozásokon keresztül az ország több városában vásárolnak fel hasznosítható hulladékokat, így begyűjtő hálózatukat sikerült országos szintre kiterjeszteni. Mára újrahasznosítható papírhulladékból forgalmuk évi 80 000 tonnára nőtt, amivel a piac meghatározó szereplői.

BIZALMAS IRATOKAT IS KEZELNEK

Kiemelt szolgáltatásaik közé tartozik cégek bizalmas iratainak zárt rendszerű szállítása és megsemmisítése nagy teljesítményű zúzóberende-

zések használatával, a vonatkozó adatvédelmi törvényeknek megfelelően. Az SCH-Ózon több hazai és európai papírgyár közvetlen szállítója, több évre kötött együttműködési megállapodások alapján.

NYOMDÁK A FŐ PARTNEREK

A cég fő tevékenysége a nyomdaipari papírhulladékok begyűjtése, kezelése, szállítása. Telephelyeiken a nyomdák által termelt vegyes papírhulladékokat az újrahasznosításhoz a papírgyárak igényeinek megfelelő minőségűre válogatják, bálázzák. Ebben az évben maglódi telephelyükön egy új válogatómű épül, kifejezetten a nyomdai papírhulladékok kezelésére.

Az SCH-Ózon Kft. filozófiája az egyben szlogenje szerint „értéket ad az értéktelenért”. A nyomdákban, irodákban, vállalkozásokban, háztartásokban keletkező papírhulladék elhelyezése problémát okoz a tulajdonosoknak, de a keletkezett hulladék sorsát szigorú előírások szabályozzák. Tárolni, kerülgetni kell az anyagot, amit helyben már nem tudnak hasznosítani, nem beszélve arról, hogy a felhalmozódott papírhulladék tűzveszélyes.

A gyűjtéshez, tároláshoz a helyi igényekhez igazodva helyezik ki a leghatékonyabb eszközöket, melyek az alábbiak lehetnek:

- ♦ Gitterbox,
- ♦ 1100 literes gurulós kuka,
- ♦ big-bag zsák,
- ♦ konténerek különböző méreteken (20–36 m³),
- ♦ présfejek, amelyek tömörítő konténerekhez csatlakoznak,
- ♦ többkamrás bálázógépek,
- ♦ automata bálázógépek.

A gyűjtéshez, tároláshoz szükséges eszközök teljes körű biztosítása mellett nyomdatechnikai berendezések telepítését, szervizelését, finanszírozását is vállalják hosszú távú szerződés keretében.

További információk: www.papirhulladek.hu

Metsä Board – a Metsä Csoport tagja

A Metsä Csoport egy felelősen gondolkodó erdőipari cégcsoport, ami olyan termékeket gyárt, melyek az emberek mindennapi életének részét képezik, és elkötelezett a fenntartható gazdálkodás mellett. A Metsä Csoport csúcsminőségű termékeket állít elő, elsősorban megújuló forrásból származó északi fafajtákból. A csoport a következő területeken tevékenykedik: **Metsä Tissue** – háztartási papíráruk és sütőpapírok; **Metsä Board** – karton és papír; **Metsä Fibre** – cellulóz; **Metsä Wood** – fa termékek; **Metsä Forest** – erdőgazdálkodás. 2013-ban a Metsä Csoport forgalma elérte a 4,9 milliárd eurót és a vállalat jelenleg körülbelül 11 000 embert foglalkoztat.

A Metsä Csoport anyavállalata a Metsäliitto Cooperative, ami 123 000 erdőtulajdonos közös tulajdona.

METSÄ BOARD

A Metsä Board Európa vezető hajlított dobozkarton gyártója és a világ legnagyobb mázolt hullámkarton alappapír, a White Top Kraftliner beszállítója a csomagolóipar számára. Egyben fontos papírgyártó is, de a cég jelenlegi stratégiájának egyik célja a papír üzletág elhagyása, a jövőben teljes mértékben a karton szegmensre koncentrálni.

Az üzletág éves forgalma kétmilliárd euró körül van. A Metsä Board 3100 alkalmazottat foglalkoztat és három európai országban kilenc üzemben folyik a termelés.

A METSÄ BOARD NAGY TEHERBÍRÁSÚ KARTON- ÉS PAPIRTERMÉKEI

A Metsä Board termékeket úgy tervezték, hogy használatukkal a vevők kreatívabbá váljanak és hatékonyabb legyen termelésük. Termékek:

- ♦ **Hajlított dobozkartonok:** Avanta Prima, Carta Allura, Carta Dedicata, Carta Elegata, Carta Integra, Carta Solida, Simcote, Tako.
- ♦ **Linerek:** Kemiart Graph+, Kemiart Lite+, Kemiart Ultra, Kemiart Brite, Modo Northern Light, Carta Selecta.

- ♦ **Alaptapéta:** Cresta.
- ♦ **Öntött mázolt címkepapírok, csomagolási és grafikai kartonok:** Chromolux, Zanlabel.

A METSÄ BOARD TERMÉKEI A MINDENNAPI ÉLET RÉSZÉT KÉPEZIK

A Metsä Board termékek végfelhasználói területei közé tartozik az élelmiszer- és italgyártás, a fogyasztási cikkek, az egészségügyi és kozmetikai termékek, illetve a cigarettagyártás. Általános csomagoló és grafikai alkalmazásokhoz is remekül felhasználhatók, ahol a kiváló minőség és a vonzó megjelenés alapvető fontosságúak.

A METSÄ BOARD EURÓPA LEGNAGYOBB HAJTOGATOTT DOBOZ ALAPKARTON ELŐÁLLÍTÓJA

Termelési kapacitását tekintve a Metsä Board a legnagyobb hajtogatott dobozkarton (FBB) gyártó Európában, 34%-os piaci részesedéssel. Utána következik a Stora Enso 25%-kal, majd a Mayr-Meinhof 13%-kal, az International Paper 8%-kal, a Cascades 6%-kal és a Holmen/Iggesund 8%-os piaci részesedéssel.

TERMELÉSI EGYSÉGEK

A Metsä Board kartongyártó üzemei:

- ♦ **Finnország:** Simpele, Äänekoski, Kyro (Kyrökoski), Tako (Tampere), Kemi,
- ♦ **Németország:** Gohrsmühle (Bergisch Gladbach).

Papír- és cellulóógyárak:

- ♦ **Svédország:** Husum,
- ♦ **Finnország:** Joutseno, Kaskinen.

JÖVŐBENI FEJLESZTÉSEK

A Metsä Board 170 millió eurót fektet egy új hajtogatott doboz alapkarton gyártó gépsor megvásárlásába, a svédországi Husumban található üzem számára. Ha majd teljes termelési kapacitását eléri 2016-ban, évi 400 000 tonna termék előállítására lesz képes. A husumi papírgyártás 2017-ben megszűnik. Ugyanakkor az alapkarton gyártás 300 000 tonnával emelkedik majd 2018-ig Husumban.

Annak érdekében, hogy a németországi Gohrsmühle-ben található gyár veszteségeit csökkentse, a Metsä Board célja, hogy a 2015-ös év során az üzemet értékesíti. Amennyiben ez nem sikerül, más intézkedések segítségével fogja a vállalat a veszteségeket csökkenteni.

A Metsä Board társvállalata, a Metsä Fibre azt tervezi, hogy biotermékgyárat épít a most Finnországban, Äänekoskiban termelő papírgyár he-

lyett. Ez az üzem termelési kapacitását hozzávetőlegesen 800 000 tonnával növeli majd, a 2017-es évvvel kezdődően. A Metsä Board tulajdonosi hányada jelenleg a Metsä Fibre-ben 24,9%.

GLOBALIS JELENLÉT ÉS TÁMOGATÁS

A Metsä Board központja Finnországban található, de értékesítési hálózata 30 országot fed le, és más országokban is vannak ügynökei, a globális értékesítés és támogatás biztosítása érdekében.

A METSÄ BOARD STRATÉGIÁJÁNAK SAROKKÖVEI

- ♦ **Friss, nyomon követhető erdei rostok** északi erdőkből – ez a Metsä Board termelésének megújuló erőforrása. A Metsä Board elkötelezett amellett, hogy kizárólag fenntartható erdőgazdálkodásból származó fát használ a gyártáshoz, és a vállalat által kartongyártáshoz használt fa több mint 80%-a tanúsítvánnyal rendelkező forrásból származik.
- ♦ **Önfenntartó rostfelhasználás és know-how.** A Metsä Board rostellátás szempontjából önfenntartó, nem függ a piaci rostkínálattól, így garantálva az általa gyártott kartontermékek folyamatosan megbízható, magas minőségét.
- ♦ **Biztonságos, könnyű kartonok.** A friss erdei rostok tiszták, mikrobaszintjük alacsony és összetételük pontosan ismert, ezáltal garantálva, hogy használatuk biztonságos ételmszer és egyéb érzékeny termékek esetében is. Mivel elsődlegesen felhasznált termékekről van szó, a friss erdei rostok hosszabb ideig használhatók, és nagyobb terhelést bírnak, ezáltal lehetővé téve könnyű, de nagy szilárdságú kartonok előállítását.
- ♦ **Csökkentett környezeti hatás.** A könnyített súlyú csomagolóanyag előállításához keve-

sebb nyersanyagra van szükség, rövidebb a feldolgozási idő és kevesebb víz és energia elég hozzá. Kisebb súlyuk miatt az egész ellátási láncban a termékek szállítása is könnyebb, valamint kevesebb hulladék keletkezik a kartonok életciklusának végén. A Metsä Board szintén elkötelezett CO₂-kibocsátása csökkentése mellett, és célja a fosszilis energiahordozók felhasználásának csökkentése is.

A METSÄ BOARD ÚTTÖRŐ SZEREPET JÁTSZIK A TERMÉKEK SÚLYÁNAK CSÖKKENTÉSÉBEN

A Metsä Board nagy összegeket fektetett a papírmassza-termelés fejlesztésébe és a kartongyártásba, hogy kartontermekei tömegét azok szilárdságának megtartása mellett csökkentse. Az 1990-es években 5%-kal csökkent a termékek súlya, a 2000-es években szintén 5%-os volt a csökkenés, míg az elmúlt évtizedben 3,5%-kal lettek könnyebbek a termékek.

A kartonok kisebb súlyának köszönhetően 30%-kal több kartondoboz állítható elő egy tonnányi alapanyagból. Egy másik szempontból vizsgálva ugyanezt, 50 000 ív Simcote karton gyártásához csak 5,1 tonna alapanyagra van szükség, míg egy átlagos hajlított doboz alapkartonnál (FBB) 5,6 tonna az anyagigény, SBS karton esetében már 6,6 tonna kell és 7,9 tonna szükséges újrahasznosított karton esetében (WLC). Az újrahasznosított rost felhasználása miatt a WLC átlagosan még nehezebb is, mivel az újrahasznosított rost minősége romlik és nagyobb mennyiség felhasználására van szükség.

BEINDULT A TERMÉKELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS

Annak érdekében, hogy a vevők mindig a megfelelő kartont kapják meg a megfelelő időben, 2014 tavaszán a Metsä Board beindította új Termékellátási Szolgáltatását. Ez átfogóan kezeli a kiszállítást, a készlet- és ellátási igényeket, a vevők igényeinek maximális figyelembevételével. Minden vevőrendelés átfutási idejét, tervezését, előrejelzését és egyedi igényeit figyelembe veszi az új rendszer, így téve lehetővé a legköltséghatékonyabb ajánlat megtételét.

A METSÄ BOARD CSOMAGOLÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

A Metsä Board Csomagolási Szolgáltatások (korábban: IBP – Integrált Márka Csomagolás) célja

a globális márkaérték és a márka sikerességének növelése azáltal, hogy fenntartható, biztonságos és innovatív csomagolási megoldásokat kínál. A Metsä Board Csomagolási Szolgáltatások teljes körű szolgáltatást kínálnak, a kezdeti csomagolási igények koordinálásától kezdve a kutatáson át a tesztelésig, illetve a strukturális és grafikai tervezésig.

ÚJ TERMÉKEK 2013–2014-BEN

2013 szeptembere óta a Metsä Board három új kartontermekekkel jelent meg a piacon: a Carta Allura egy hajlított dobozkarton luxuscsoomagolásokhoz, a Carta Dedicata egy új élelmiszer-csomagoló karton, míg a Modo Northern Light egy teljesen fehérített liner, mikrohullám karton termékekhez és hagyományos hullámkarton megoldásokhoz.

- **Carta Allura.** Kifejezetten luxuscélú végfelhasználásra került kifejlesztésre. Kivételes simaság jellemzi, ezáltal ideális fóliálminaláshoz, magassfényű lakkborítás felviteléhez és egyéb speciális hatások megvalósításához. Magas fehérsege és vonzó vizuális megjelenése lehetővé teszi, hogy tökéletes benyomást keltsen prémiumtermékek csomagolásaként. A Carta Allura ideális választás parfümök, kozmetikai cikkek, csúcsprémium élelmiszerek és italok csomagolására, valamint grafikai alkalmazásokhoz.

A Carta Allura könnyű, de mégis erős, tonnánként több doboz készíthető belőle, és gyártása fenntartható. Egyenletesen magas minőségének és szilárdságának köszönhetően a gyártási folyamat zökkenőmentes. Hátoldala

is mázolt, így garantálva, hogy a doboz belseje is kiváló minőséget képvisel.

- ♦ **Carta Dedică.** Fejlesztése során a gyorsan növekvő élelmiszerszerviz-ipar speciális igényeit tartották szem előtt. Mivel élelmiszerrel való érintkezés szempontjából biztonságos és tökéletesen formálható, a Carta Dedică ideális papírpoharak, tányérok, tálcák, dobozok gyártásához, csakúgy, mint általános élelmiszer-csomagolási megoldásokhoz. Mivel megújuló forrásból származó friss rostokból készül, könnyedén újrahasznosítható – ezáltal kevesebb hulladék is termelődik.

A karton két változatban elérhető, az egyik mázolt, a prémium nyomdatermékek készítéséhez, a másik pedig mázolatlan, természetesebb megjelenést kínálva. A Carta Dedică extrudálható vagy diszperziós réteggel vonható be, amennyiben különleges záró tulajdonságokra van szükség. Hard-sized alapkarton, formatartó és erős csomagolás, amely szilárdságát akkor is megőrzi, ha folyadékokkal vagy nedves élelmiszerekkel érintkezik, vagy esetleg kondenzációnak van kitéve. Remek futási tulajdonságokkal rendelkezik konvertálás és nyomtatás során, egyenletes és kimagasló minőségének köszönhetően.

A Carta Dedică tanúsítványai igazolják, hogy a csomagolás bírja az élelmiszerrel történő közvetlen érintkezést, ami rendkívül fontos manapság, amikor megnöttek a biztonsággal kapcsolatos elvárások; a csomagolás íz- és szag-

semleges. Ideális többféle elvitelre („on the go”) csomagolt élelmiszerhez, mint például a fagylalt, pékáruk, sütemények, szendvicsek és wrapok, valamint meleg, hideg és hűtött italokhoz. Optikai fehérítő (OBA) nélkül készül.

- ♦ **Modo Northern Light.** Teljesen fehérített, könnyített súlyú, mázolatlan liner, melyet rendkívüli fehérség jellemez, és egyaránt ideális mikrohullámú karton termékekhez és hagyományos hullámkarton csomagolási megoldásokhoz. Alkalmas arra, hogy közvetlenül érintkezzen élelmiszerrel és egyéb érzékeny termékekkel.

Létezik kétszer mázolt változata is: a *Modo Northern Light Litho* speciálisan litho-laminálásra lett kifejlesztve, de használható egyéb ofszetalkalmazásokhoz is, míg a *Modo Northern Light Flexo* flexo előnyomtatáshoz ajánlott.

A Modo Northern Light alacsony gramm-súlyokban is elérhető, gramm-súlytartománya 80–160 g/m², fényesfehér árnyalatú, így megfelelő mikrohullámú dobozokhoz, például parfümök, kozmetikai és egészségügyi termékek, valamint mobil eszközök csomagolásához.

Hullámlemez gyártása során alacsony a „washboarding” hatás. Sűrűségének köszönhetően alig hullámosodik, és tökéletes nyomtathatósági tulajdonságokkal bír. Használható hullámlemez felső és hátsó rétegeként, valamint középréteggént (fluting) is.

A népszerű COMPETENCE 15

ÚJ MEGOLDÁSOKAT ÉS IHLETŐ TÁVLATOKAT PREZENTÁLT

■ BOBST

A COMPETENCE 15 – Inspiring Business Solutions/Inspiráló Üzleti Megoldások nevű rendezvény közel 300 csomagolóanyag-gyártót vonzott a svájci Mexbe, a BOBST gépbemutató-központjába a glóbusz minden részéről egy nagyon különleges eseményre. Egy sereg géppremier és BOBST-fejlesztés mellett a COMPETENCE 15 egy párhuzamos konferenciaprogramot is tartalmazott, amely értékes távlatokat mutatott be egy sor üzleti témában. Ezek az üzleti hatékonyság növelésétől a legújabb trendekig, lehetőségig és kihívásokig terjedtek, amelyekkel a csomagolóipar különböző szektorai szembesülnek.

Philippe Milliet, a BOBST íves feldolgozó üzletág vezetője azt mondta: „A COMPETENCE 15-öt gondosan úgy terveztük meg, hogy más legyen, mint egy tipikus gépbemutató. Az »Inspiráló Üzleti Megoldások« elképzelése az volt, hogy ne csak a legújabb BOBST-fejlesztéseket mutassuk be, amelyek célja, hogy segítsünk ügyfeleink konkrét problémáinak a megoldásában, hanem olyan ötleteket és távlatokat is bemutassunk, amelyek segítenek nekik abban, hogy megbirkózzanak azokkal a kihívásokkal, amelyekkel a következő években találkozhatnak. Ezek a távlatok a saját szakértőinktől származnak, valamint márkatulajdonosoktól és üzleti gondolkodóktól is.”

A 2015. június 23–25. között megrendezett COMPETENCE 15 egy sor új BOBST-fejlesztés premierje és bemutatója volt. Ezek között volt a Foil Unwinder+, egy új fóliázó megoldás, amely jelentős fóliamegtakarítást tesz lehetővé; a VISIONCUT 106 LER, új nagy teljesítményű síkágys kimetszőgép szeparáló állomással és az EXPERTCODE, egy új digitális számozó- és jelölőgép, amely a világ csomagológépgyártóinak a kódolás és testre szabás iránti növekvő igényeit törekszik kielégíteni. Ezen a rendezvényen volt a NOVACUT 106 ER európai bemutatója, ez egy síkágys

kimetszőgép szeparáló állomással, amely már a világ számos helyén teszi lehetővé vevőinknek, hogy költséghatékonyan kezdjenek el egy metetben hulladékkitörést és szabat szétválasztást alkalmazni. A NOVACUT-nak tavaly nyáron volt a világpremierje Brazíliában az ExpoPrinten.

Emilio Corti, a BOBST íves feldolgozó üzletág értékesítési vezetője azt mondta: „A COMPETENCE 15-ön lezajlott premierjeink száma azt mutatja, hogy fenntartjuk a folyamatos innováció iránti elkötelezettségünket. Minden egyes új gépet úgy alakítottunk ki, hogy ügyfeleinknek az egész világon segítsen növelni a jövedelmezőségüket a csomagológépgyártó szektor egyre élesebb versenykörnyezetében. Ezenfelül az EXPERTCODE számunkra egy új termékcsalád első tagja. Közvetlenül olyan igénynek felel meg, amellyel ügyfeleink fordultak hozzánk, olyan technológiát keresve, amely segíthet az ő márkatulajdonos ügyfeleiknek például a gyógyszeriparban a termékeik jelölésében, nyomon követhetőségében és termékeik védelmében.”

GÉPEK, RENDSZEREK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK PREMIERJEI

A Foil Unwinder+ fóliaadagoló olyan rendszer, amely új iparági szabványokat határoz meg a fóliafelhasználás optimalizálásában és ebből eredően a költségcsökkentésben. Júliustól kapható a MASTERFOIL 106 PR melegfóliázó gépek választható tartozékeként. A fóliaadagoló egy sor intelligens folyamatot tartalmaz, amelyek összességükben biztosítják a fólia lehető legpontosabb továbbítását és a pálya lehető legcsekélyebb feszítését. Azáltal, hogy a saját beállítását üzemi közben állandóan pontosítja, a Foil Unwinder+ lehetővé teszi, hogy a gép akár csupán 2 mm távolságot tartson az egyes nyomatképek között, függetlenül a gép sebességétől, a tekercsmérettől vagy tekercsszélességtől. Ezáltal a Foil Unwinder+ akár 50 százalékkal is csökkenteni tudja a fóliafelhasználást, a képek elrendezésétől függően.

Ahogy növekszik a nyomás a csomagolásgyártókra, hogy hatékonyabbak legyenek, a kartondobozgyártókat egyre inkább érdeklik a doboz szabatok egy menetben történő automatikus szabot szétválasztásának a lehetőségei. Az új VISIONCUT 106 LER síkkimetsző gép segít a felhasználóknak a munkaerőköltségek csökkentésében, a termékminőség javításában és a termelékenység növelésében azáltal, hogy megszünteti a hulladék kézi kitörésének szükségességét. Ez a teljesen új B1 formátumú síkkimetsző gép bütykös tengellyel hajtott tégelymozgatással és dinamikus optikai oldalillesztéssel rendelkezik a kivételes pontosság és egyenletes gyártás érdekében. A VISIONCUT 106 LER teljesen automatikus „okos berakója” (Smart Feeder) hihetetlenül megbízhatóan rakja be az íveket, még az óránként 8000 íves maximális sebességen is. Ez nem csupán növeli a termelékenységet, hanem a gépkezelőt is tehermentesíti, hogy a minőségre koncentrálhasson, és nem arra, hogy átmenek-e az ívek a gépen.

A tavaly júliusban kibocsátott, 7000 ív/óra teljesítményű, B1 formátumú NOVACUT 106 ER kitoróval és szabot szétválasztóval rendelkező síkkimetsző kiegészíti a VISIONCUT-ot azáltal, hogy a dobozgyártók számára az egész világon elérhetővé teszi az egy menetben szeparálási technológiát. A NOVACUT 106 ER-be beépített BOBST Angle Lock® kitoró szerszámok azt jelentik, hogy akárhol is vannak a világon, a felhasználók elkülönítve tudják kirakni a doboz szabatokat. Ez azért van, mert az Angle Lock® kitoró szerszámokat vagy közvetlenül a BOBST tudja szállítani, vagy a nyomdában elkészíthetők szabványos alkotórészekből. Azáltal, hogy az ügyfeleket első osztályú szerszámkészítési technológiával látja el, ami megnöveli a NOVACUT teljesítményét, a BOBST azokat a piacokat támogatja, ahol a jó minőségű szerszámokat nehéz beszerezni, vagy lehetetlen.

Mind a NOVACUT 106 ER, mind a VISIONCUT 106 LER percek alatt átállítható készsúlyzó üzemmódból teljes ívek kirakására, lehetővé téve az olyan felhasználóknak, akik számára az automatikus készsúlyzóválasztás újdonság, hogy az eddigi munkákat is tovább tudják gyártani, amíg felépítik a szeparálóval készülő munkák portfólióját.

Az EXPERTCODE a BOBST digitális nyomtatási kezdeményezés első teljes piacra kerülő terméke, és a hamisításvédelem és a nyomon követ-

hetőség a célja, valamint a csomagolások teste szabása és verziószámozása. Az EXPERTCODE lehetővé teszi a csomagolásgyártóknak, hogy off-line (vagyis külön menetben) egyéni kódokat, szöveget vagy grafikát nyomtassanak digitálisan a doboz szabatokra vagy a már meghajtogatott és ragasztott dobozokra, hogy ezt nagy felbontással tegyék, nagy sebességgel és azonnali ellenőrzéssel. A rendszer a BOBST kiterjedt digitális nyomtatási kutatását és fejlesztését a nagy gyorsaságú és a nagy pontosságú optikai jelfelismerő rendszerek terén a BOBST Registron® rendszerek által szerzett tapasztalatokat és a megbízható ipari partnerektől származó innovatív technológiát egyesíti.

A COMPETENCE 15 látogatói láttak egy sor BOBST szervizterméket is, amelyeknek az a célja, hogy növeljék a termelékenységet, csökkentsék a költségeket vagy növeljék a biztonságot. Ezek között van egy új tégelyfelújító szolgáltatás, ami eltávolítja az oxidációt, amely kialakulhat a tartókon, kereteken és a tégely felületén, és megvédi a gépet a további korróziótól. Ez a szolgáltatás a síkkimetszők beigazítási idejét 25–50 százalékkal, az egyes munkák futtatásához szükséges kimetszési erőt pedig akár 30 százalékkal csökkentheti.

A bemutatók kiegészítéseként jelen volt a BOBST-partnereknek számos terméke és finanszírozási megoldása. Ezek a partnerek többek között a Deutsche Leasing, Hunkeler, H. B. Fuller, Marbach GmbH, Henkel, Kurz, Hinderer+Mühlich GmbH, Lasertec, Baumerhhs, SGM és az UEI Group voltak. Ez a rész a COMPETENCE 15-ön belüli kiállításként volt kialakítva és a partnerek elérhetősége azt jelentette, hogy a látogatók az ipar vezető beszállítóitól kaphatták meg a legfrissebb információkat, és gondolatokat cserélhettek velük.

Fordította: Vida Gellért

A 450 éves váradi nyomdászat rövid története

Bánfi Szilvia, V. Ecsedy Judit

Idén 450 éves a váradi könyvnyomtatás. A Partium legjelentősebb városában, Váradon,¹ a könyvnyomtatás nem volt folyamatos: a 16. században négy évig, a 17. században húsz évig működött a városban tipográfia. Csak 1745-től kezdve beszélhetünk folyamatososságról. A korai váradi könyvnyomtatásnak ezek a rövid szakaszai mégis emlékeztetnek, hiszen neves nyomdászok tevékenysége kötődik a városhoz: előbb a Hoffhalter-család tagjai, majd Szenci Kertész Ábrahám révén kerültek ki váradi nyomtatványok.²

Várad 16. századi nyomdászattörténete³ szorosan kapcsolódott Debrecen városához, és kizárólag a Magyarországra menekült Hoffhalter nyomdász-családhoz köthető. A Körös-parti város első nyomdása a 450 évvel ezelőtt, nagy valószínűséggel 1565. év második harmadát követően, szeptember-október folyamán Debrecenből érkezett európai rangú tipográfus, Raphael Hoffhalter volt. Először nevének elhallgatásával nyomtatott Debrecenben, majd amikor végérvényesen kiderült számára, hogy soha többé nem térhet vissza Bécsbe, célja már csak a megélhetését biztosító önálló, magyarországi nyomdai

vállalkozása megteremtése lehetett. A Kelet-Magyarországon felállított önálló nyomdai műhelye tartalmazta a Bécsből kimenekített egykori készletének egyes darabjait. Ezt egészítette ki a császárvárosból utóbb beszerzett újabb könyvdiszkekkel, iniciálékkal, betűtípusokkal, illetve a Debrecenben általa metszett új, 119 milliméteres antikva szövegtípussal.

Raphael Hoffhalter legkésőbb október elején nyomdai vállalkozását átköltöztette Váradra. Távozásában valószínűleg fontos szerepe lehetett a debreceni bizonytalan közállapotoknak. Az 1564. évi egymást követő többszöri, hatalmas pusztítással járó debreceni tűzeseteknek, illetve a városra törő Balassa Menyhárt csapatai, 1565-ben pedig Székely Antal kapitány emberei által okozott rombolásoknak. E körülmények nem kedveztek a nyomdai vállalkozását újraindító tipográfusnak. Ezt a vélekedést erősíti még, hogy Raphael Hoffhalterrel együtt Török Mihály is Váradra költözött. A civisvárosban 1566-ban és 1567 első felében szünetelt a nyomtatás.

A 16. századi Várad

Az első váradi nyomtatvány címlapja

1. 18. századi elnevezése Nagyvárad, jelenleg Oradea, Románia.
2. A szerzők kutatását az OTKA K 10423 sz. program támogatta.
3. A váradi nyomdászattörténetet részletesen tárgyalja Naményi Lajos, *A nagyváradai nyomdászat története*. Bp. 1902. U az: In: Magyar Könyvszemle 1901. 170–182, 280–296. Tanulmányunk e monográfia figyelembevételével, ennek az újabb kutatási eredményekkel való kiegészítésével készült.

Az első váradi nyomtatvány Melius Juhász Péter *A szent Jób könyvének a sídó nyelvből és a bölcs magyarázók fordításából igazán való fordítása* címen kiadott rész-bibliafordítása volt. Az ajánlás keltezése szerint e nyomtatvány 1565. november 25-dikét követően készült el.

1566-ban Raphael Hoffhalter váradi műhelye *Keresztyéni gyülekezetben való isteni diczeretek* címen énekgyűjteményt jelentetett meg. A Váradi Énekeskönyvként ismeretes nyomtatvány L. F. monogramos összeállítója az *öregbített és emendált* kötethez felhasználhatta Huszár Gál 1560/61. évi énekeskönyvét, ezért tartalma sokban megegyezik a debreceni mintájú énekeskönyvekével.

Hitelesnek tekinthető 18. századi források említették a példányból napjainkban már nem ismert Melius *Újszövetség*-fordítás egykori megjelenését. Mindkét adatközlő a Melius-fordítás nyomtatási helyeként Szegedet nevezte meg. A török által megszállt Szegeden tipográfia jelen ismeretünk szerint nem működhetett, és ebben az időszakban nem is működött. A nyomtatás valós helyszínéként ezért megbízatosabbnak Várad tekinthető, ahol az 1567. esztendő elején jelenhetett meg Melius *Újszövetség*-fordítása.

Ellentmondásos Melius Juhász Péternek az 1566. szeptember 10-dikén befejezett *Az Szent Janosnac tött ielenesnac ...magyarazása* című írásának kinyomtatása. Címlapján a megjelenés helye és időpontja szerint ugyanis *Varadon MDLXVIII* olvasható az impresszumban. A betűtípusok alapján megállapítható, hogy a kötet fő-része Raphael Hoffhalter önálló magyarországi készletével, a váradi tipográfiájában készült, míg az előszót és a hibajegyzéket tartalmazó első, valamint utolsó füzetet a debreceni városi nyomda 1567. évben használt betűkészletével nyomtatták. Az unitárius-református ellentétek kiéleződése miatt a nyomdai munkálatok alatt már valóban feszült lehetett Raphael Hoffhalternek a viszonya Melius-szal, mivel Dávid Ferenc és hívei meghívták őt János Zsigmond gyulafehérvári udvarába „királyi nyomdásznak,” amelyet Hoffhalter el is fogadott. Ezért Váradról gyorsan kényszerült távozni. Mivel Hoffhalternek munkája és pénze feküdt a kinyomtatott kötetben, ezért nyilván anyagi megfontolásból az elkészült főrészt hátrahagyva távozott Váradról, feltehetően még a nyár folyamán. Hiszen 1567 augusztusának második felében már Gyulafehérváron

A Szent Janosnac tött ielenesnac ... kétféle betűtípussal szedett részei

nyomtatta ki Dávid Ferencnek a reformátusok ellen megfogalmazott unitárius vitairatát *Refutacio scripti Petrii Melii, ...* címen, amelynek a János Zsigmond részére dedikált, utóbb nyomtatott ajánlása 1567. szeptember 1-jén kelt. Ettől az időponttól Raphael Hoffhalter minden kétséget kizáróan az unitáriusok szolgálatában működött-e nyomdai vállalkozását. Elhatározásában nem vallási meggyőződése, hanem sokkal inkább nyomdai vállalkozásának anyagi biztonsága befolyásolta. Ottani működése rövid ideig, 1568. február végén bekövetkezett váratlan haláláig tartott csupán.

A Dávid Ferenc vezette unitáriusok és a Melius Juhász Péter irányította reformátusok között az egyre elmélyülőbb ellentét heves hitviták sorozatát indította el az 1560-as évek közepétől. A két vallási felekezet között az 1569. év végére kiéleződött ellentétet Váradon október 20–25-dike között megtartott hitvitán János Zsigmond előtt kívánták rendezni. A disputáció a János Zsigmond támogatását elnyerő unitáriusok megerősödésével végződött. E hitvitán részt vett az a Sásvári Gergely református lelkész is, aki állítólag ott nézeteltérésbe került Melius-szal, és ezt követően 1570-ben váradi impresszummal a saját álláspontját tükröző írását megjelentette. A példányból nem, csak Kemény József leírásából ismeretes kiadványon a nyomda neve nem szerepelt. Ezért több mint száz esztendőn át próbálták a nyomdászattörténeti szakirodalomban választ adni arra a kérdésre, hogy Váradon ki lehetett a nyomtató és milyen tipográfiai készlettel nyomtatta ki Sásváriak e művét. Ezt a sokáig megoldatlan kérdést a legújabb kutatás tisztázta, megállapítva, hogy Kemény József hamisítása

Sásvári koholt műve. Vagyis 1570-ben Váradon nyomda nem tevékenykedhetett.⁴

Várad második tipográfusa, aki a 16. században a városban működtette officináját, Raphael Hoffhalter fia, Rudolf volt, aki szintén Debrecenből érkezett a Körös-parti városba.

Beregszászi Péter vitairata a jezsuiták ellen

Hoffhalter Rudolf 1584–1585 között, közel egy esztendőre nyomdájával együtt, átköltözött Váradra. Ennek okát is csak találgathatjuk. A szakirodalomban indokként Bartha Boldizsár krónikájára hivatkozva a cívisvárost sújtó 1585. évi éhínséget és pestisjárványt említették. Valószínűbbnek látszik inkább az a feltevés, amely szerint Beregszász Péter váradi esperes írásainak megjelentetése céljával költözött Hoffhalter Rudolf nyomdái készletével a Körös-parti városba. A váradi tevékenységét bizonyító példányból ismert nyomtatványai arról tanúskodnak, hogy az 1583–1584 közötti időszakban még a Debrecenben beszerzett új könyvdíszekkel kiegészült teljes tipográfiai felszereléssel költözött át. Míg Váradon volt, ezalatt Debrecenben a nyomdázat szünetelt.

Mai tudásunk szerint Hoffhalter Rudolf váradi működése nem töltött ki egy esztendőt sem. Először Decsi Gáspár tolnai prédikátor prédikációinak újabb kiadását jelentette itt meg a részegségről, a parázناسágról és egyéb bűnről, majd Beregszászi Péter váradi református esperesnek a református álláspontot védelmező írásait. Ugyanebben az évben adta ki a példányból ma

már nem ismeretes, csak későbbi századok forrásában említett 1585. évre szóló kalendáriumot, amelyben olvasható volt egykoron a XIII. Gergely pápa által elrendelt naptárreformot verses formában támadó, feltételezhetően Beregszászi által írt vers is. Hoffhalter Rudolf a következő esztendőben Beregszászi Péter jezsuiták ellen írt református vitairatát nyomtatta ki *Apologia pro ecclesiis reformatis* címen. A kötet végén említett tett a Félégyházi Tamás által készített magyar *Újszövetség*-fordítás megjelentetésének tervéről. Valószínűleg e jelentős munkának debreceni megjelentetése miatt tért vissza Hoffhalter Rudolf a cívisvárosba még 1585 folyamán, ahol a következő esztendőben hozzákezdett a terjedelmes mű kinyomtatásához, ám halála miatt a nyomtatást már nem ő fejezte be.

A Hoffhalter-nyomda távozása után több mint fél évszázadig nem folyt könyvnyomtatás Váradon. Az új nyomda felállítását az tette lehetővé, hogy Bethlen Gábor fejedelem öccse, iktári Bethlen István végrendeletében nagylelkű adományt tett a nyomda alapítására és a Biblia kinyomtatására. A váradi református egyház új tipográfiajának vezetőjéül Szenci Kertész Ábrahámot szemelte ki. A nyomda alapításának fő motívuma tehát a Károlyi Gáspár-féle református Biblia újbóli kinyomtatása volt, amely egyaránt szívügye volt Bethlen Istvánnak és I. Rákóczi György fejedelemnek, illetve feleségének, Lórántffy Zsuzsannának.

De mindaddig, amíg a Biblia előkészületei folytak, Szenci Kertész Ábrahám számos más

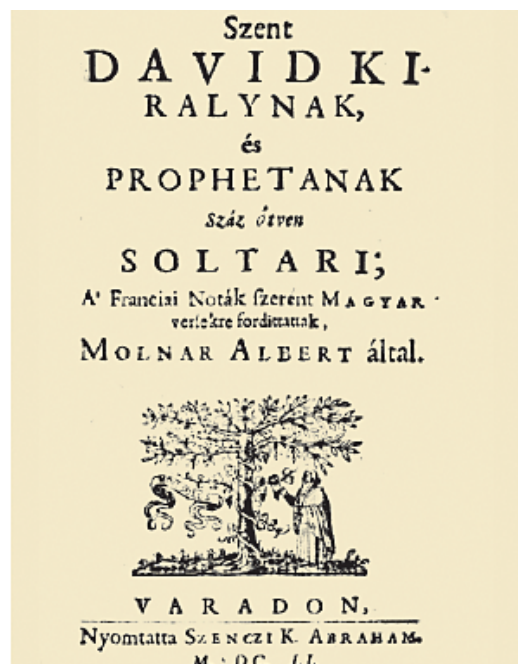
Várad címere 17. századi könyvekben

4. Varga Bernadett, *Sásvári Gergely 1570-es, ismeretlen munkájáról. Hiteles-e a Szent ... vallásnak védelmezése című mű leírása?* Magyar Könyvszemle 2007/1. 96–104.

könyvet is kinyomtatott. Ő adta közre Balassi Bálint és Rimay János verseinek első rendezett kiadását. Folyamatosan ellátta tankönyvekkel a nevezetes váradi iskolát, emellett évente magyar nyelvű naptárat adott ki. De készült itt *Alom könyvecske*, egy korai méhéskönyv, református zsolttároskönyv kottával és a nélkül, orvosi tanácsok, vallási és politikai röpiratok. Működésének legnagyobb eredménye – s egyúttal a 17. századi magyar nyomdászat csúcsteljesítménye – azonban mégiscsak a *Váradi Biblia* lett.

A Váradi Biblia főcímlapját díszítő hattyús iktári Bethlen-címer

Váradi zsolttár-kiadás 1651-ből, címlapján a Szenci Kertész által használt Elzevier-jelvényel

A kinyomtatás munkáját az Újszövetséggel kezdték, amely még a török ostrom előtt, 1660-ban el is készült Váradon, és az Ószövetség nagyobb részét is még itt nyomták. Várad ostroma megzavarta a Biblia nyomtatási munkálatait. Miután a vár elesett, az Ali pasa és Barcsai Ákos fejedelem közötti megállapodás értelmében a nyomda felszerelését a „nyomatásban lévő bibliai exemplárokkal és mindennemű könyvekkel” együtt Kolozsvárra szállították. Itt fejeződött be 1661-ben az Ótestamentum nyomtatása. Épp-

úgy, mint a *Vizsolyi Biblia*, a *Váradi Biblia* is nevében viseli nyomtatásának helyét. Anélkül, hogy az elődök és utódok érdemeit kisebbítenénk, a váradi könyvnyomtatásnak ez a két évtizede (1639? – 1660 között) a virágkor volt: a kortársak és az utókor egyaránt az akkori idők legnevezetesebb nyomdászának a Váradon nyomtató Szenci Kertész Ábrahámot tartották.⁵ Nem ok nélkül: a korszak váradi nyomtatványai valóban kiemelkedő színvonalat képviseltek. Szenci Kertész Ábrahám nemcsak a 17. századi, hanem az egész magyarországi nyomdatörténetnek egyik legkiemelkedőbb alakja. Nyomtatványainak magas színvonala, tipográfiai igényessége, tudatos szöveggondozói tevékenysége a kor legjobb nyomdászai közé emeli a váradi mestert.

Míg régi nyomdáink közül egyetlenegynek származási helyét sem jegyezték fel a kortársak vagy a közvetlen utókor, addig a váradi tipográfia eredetét a hagyomány kétféleképpen is számon tartotta: Szalárdi János kortárs krónikaíró úgy tudta, hogy a lüneburgi fejedelemségből hozták az új tipográfiát. Másképp írt a nyomda alapításáról egy emberöltővel később Pápai Páriz Ferenc, aki a felszerelést hollandiai eredetűnek tudta.

Szenci Kertész váradi nyomtatványaiából rekonstruálható betűkészlet 23 féle betűtípusból állt, köztük görög és héber betű is. A könyvek díszítésére négy sorozat különféle méretű díszes kezdőbetűje és 32 különféle könyvdíszje szolgált.

5. V. Ecsedy Judit, „A híres Szenci Ábrahám nevezetes váradi tipográfiája”. In: *Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve 1991–1993* (Bp. 1997), 289–322.

Miután a törökök elfoglalták Váradot és környékét, a század folyamán többé nem található ott a könyvnyomtatás. Csak 85 év múltával létesült újra könyvnyomtató műhely Váradon, ez az új alapítás azonban a két korábbi protestáns tulajdonú tipográfia után a katolikus egyház intézményeit szolgálta.

Könyvdíszek a Váradai Bibliából

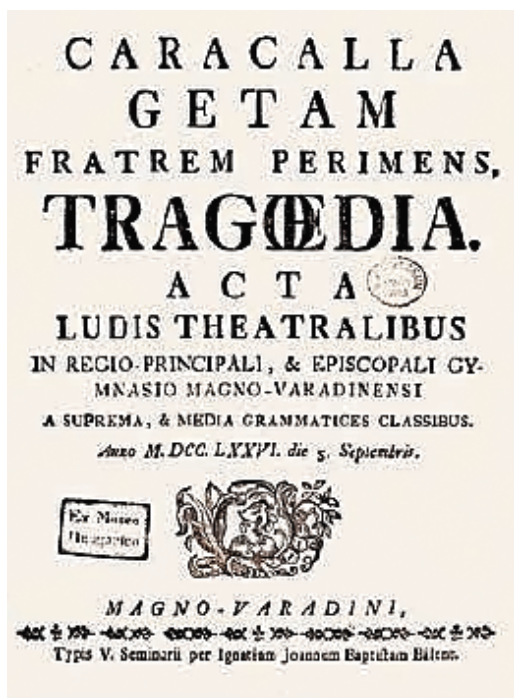
A helyi művelődési élet kibontakozása a 18. század során teljes egészében a katolikus főpapság szándékai szerint alakult. A katolikus papi utánpótlást szolgáló szeminárium mellett működő nyomda gondolata valószínűleg már korábban felmerült, mégis a megvalósítás és a nyomda alapításának körülményei érdekes véletlenek sora. 1740 januárjában Csáky Miklós püspök Paxy Lajos pálostm szeretete volna Váradra tanárnak meghívni. Paxy nagyszabású, terjedelmes latin munkája éppen sajtó alá került Komáromban.⁶ Kinyomtatását Csáky püspök támogatta, majd

Komáromból származó könyvdísz a váradai Szemináriumi nyomdában

a nyomtatást végző mestert, a vállalkozó kedvű Schmidt János Miklóstm meghívta magához Váradra szemináriumi nyomdásnak. Schmidt egész nyomdafelszerelésével együtt megindult Váradra – az ország másik végébe, azonban 1740. júliusi megérkezése után éppen csak megkötötték a szerződést, és augusztusban a fiatal nyomdász meghalt.⁷

A püspök az özvegytől már a következő évben megvásárolta a nyomdát, de mestert jó darabig hiába keresett. Végre 1744-ben sikerült Kállai Gergely tipográfust szerződtetni, majd egymást váltották a nyomda bérlői. A kiadványokon a nyomda neve mint Szemináriumi nyomda szerepelt, de már jelölték, hogy a Sarlós boldogasszony oltalma alá helyezett váradai papnevelde termékeről van szó. A nyomdafelszerelés felújítására csak az 1760-as években került sor, amikor a Patachich Ádám püspök tudós mecénatúrájának köszönhetően nagy anyagi áldozattal Bécsből hozatott új nyomdabetűket. Ugyanakkor néhány még Schmidttől származó, komáro-

Egyike a váradai püspöki udvarban előadott és kinyomtatott opera librettóknak

6. V. Ecsedy Judit, *Egy komáromi nyomdász 1740-ből* [Schmidt János Miklós]. In: Magyar Könyvszemle 1992. 269–274.

7. Szelestei N. László, *Adatok a Nagyváradai Szemináriumi nyomda történetéhez*. In: Magyar Könyvszemle 1992. 275–284.

mi eredetű könyvdíszet sokáig nyomon lehet követni, azt a jellegzetes fejléceket, amely a nádasban szappanbuborékot fúvó gyermeket ábrázol, még a 19. század elején is használták.

A nyomda legtermékenyebb korszaka arra a tizenöt évre esik, amikor Bálent Ignác János volt a Szemináriumi nyomda bérlője, 1771 és 1786 között. Megszaporodott a kiadványok száma, és – családját is bevonva – rendbe tette a betűkészletet. A nyomda különösen akkor virágzott, amikor Váradon olyan főpapok voltak, akik maguk is folytattak irodalmi munkásságot, azaz érdekük volt, hogy műveik megfelelő színvonalú külsővel jelenjenek meg a helyi nyomdában. Legjobb példa erre Gánóczy Antal kanonok, akinek váradi működése alatt szinte minden munkája a Szemináriumi nyomdában jelent meg. Ne ki köszönhető a nyomda újabb frissítése, amikor 1776 után görög betűket és nyomdadíszeket is hozatott Bécsből.

Biztosak lehetünk abban, ezt a korabeli számadások is bizonyítják, hogy a nyomdásznak

A konkurens, Szigethy Mihály nyomtatványa 1812-ből

legtöbb dolga a hivatalos és gazdasági, egyház-kormányzattal és szervezettel kapcsolatos nyomtatványok, kimutatások készítése volt. Ezeknek nemcsak nyomtatása, hanem megszerkesztése is komoly tudást igényelt, ugyanakkor a könyvszet szinte egyáltalán nem ad számot róluk.⁸

Gottlieb Antal Ferenc a 19. század elején, 1804. július 1-jén 1000 rh. forintért megvásárolta a Szemináriumi nyomdát. Ez a vállalkozása azonban nem volt hosszú életű. Váradi tevékenysége alatt arra törekedett, hogy a városban ne legyen konkurens, de ezt végül nem sikerült elérnie. Nem tudta megakadályozni a Medgyes Pál özvegye által Bihardíszegről 1798-ban Váradra költöztetett tipográfia ténykedését. Ezt a tipográfiát a Debrecenből távozni kényszerülő Szigethy Mihály nyomdász 1804-ben vette meg, és működtette 1812-ig. Váradon tehát a 19. század elején már két műhely dolgozott párhuzamosan. A versengést közöttük a katolikus egyház támogatását élvező, a nyomdai munka színvonalára hangsúlyt fektető Gottlieb műhely nyerte meg.

Gottlieb Antal Ferenctől a nyomdát 1808-ban Tichy János vásárolta meg, aki Gottlieb váradi műhelyének faktora volt. 1839-ig vezette a tipográfiát, amelynek betűkészletét több alkalommal felújította. A latin, magyar nyelvű munkák nyomtatása mellett a német nyelvű művek kiadása érdekében megfelelő betűket szerzett be. Váradon először franciául ő adott ki nyomtatványt, Hatvani Istvánnak *Essai des sentiment* című művét 1808-ban. Harmincegy évi működése alatt mintegy 200 művet jelentetett meg, leginkább alkalmi kiadványokat.

Tichy János 1838. december 21-dikén, halála előtt nem sokkal társul vette fiát, Tichy Alajost. Ő rövidesen ismételt modernizálta a nyomdai készletet. Váradon elsőnek ő alkalmazott gyorsajtót. Ez lehetővé tette számára, hogy a város, illetve Bihar megye számára a megrendelt hivatalos formanyomtatványokat gyorsan szolgálthassa. Ennek következtében nyomdai vállalkozása anyagilag gyarapodott. Működése során mintegy 160 alkalmi kiadványt adott ki. 53 éves korában bekövetkezett halálát követően, 1862. július 18-dikán a nyomda vezetését fia, Tichy Ákos vette át. Ő világot látott, tanult ember volt. Tizenkét évig vezette a családi vállalkozást. Bár nagy szakértelemmel látott hozzá a tipográfia

8. A nagyváradi Szemináriumi nyomda történetéről és kiadványairól lásd Emödi András, *A nagyváradi Szemináriumi nyomda 1745–1804*. Nagyvárad–Budapest 2004.

vezetéséhez, utóbb a közügyek miatt elhanyagolta nyomdai teendőit. Időközben azonban erős konkurens akadt. 1868-ban Hügel Ottó alapított nyomdát Váradon, amely egyre jobban háttérbe szorította a több generáció óta működő Tichy nyomdát. 1874-ben Tichy Ákos kénytelen volt elavult műhelyét átengedni az időközben bevont társnak, Hollósy Lajosnak.

Hollósy Lajos 1846-ban, mint könyvkötő telepedett le Váradon, ahol könyvkereskedést is nyitott, tehát nem volt szakember. A hatalmas veszteséget felhalmozott Tichyért kezességet vállaló Hollósy nem tudta kezelni az eladósodott tipográfát. Így az csődbe jutott. Ezért azt átadta fiának, Hollósy Jenőnek, de ő sem boldogult a vállalkozással, ezért 1882-ben eladta a nyomdát ifj. Bergel Sámuelnek.

A kiegyezést követő gazdasági folyamatok hatására a nyomdászat törvényileg biztosított szabad iparággá vált. Sorra létesültek olyan vállalkozások, amelyek nyomdai tevékenységet is elláttak. A polgárosodó helyi közösségek információhoz való jutásának vágya a helybeli, az országos és a nemzetközi eseményekről tudósító hírlapok elterjedését eredményezték. Az alábbiakban a legjelentősebb nagyváradi hírlapok szempontjából szólunk röviden a jelentősebb váradi tipográfiaiokról.

1862-ben a Tichy nyomda sajtója nyomtatta ki az első nagyváradi lapot *Bihar* címen (szerkesztő Györfly Gyula, főszerkesztő Rádl Ödön), amely 1863. október végével megszűnt. 1867. június 15-dikén indult meg

Hügel Ottó

ugyanebben a nyomdában, Hollósy Lajos kiadásában, a második *Bihar* címen kiadott lap, amelynek Súlyom Fekete Ferenc és Juhász Gyula ügyvédek, rövid ideig Hollósy Lajos, utóbb Tausek Ferenc volt a szerkesztője. Ez az ellenzéki balközép politikáját támogató, a vármegyei nemesség szemléletét tükröző hírlap volt. Később a szabadelvű párt közlönye lett, Riskó János, végül Gyalokay Lajos szerkesztésében.

Az 1861-ben Váradon letelepedett Hügel Ottó 1868-ban nyitotta meg nyomdai vállal-

kozását. Megvásárolta Moll Gusztáv 1858-ban alapított kőrajznyomdáját. 1862-ben könyvkereskedés engedélyezéséért folyamodott, amit elutasítottak. Ezért még ebben az évben megvásárolta Demjén József könyv- és papírkereskedését. 1863-ban könyvkötői iparüzletre kért és kapott engedélyt. 1868. május 2-dikán megindította a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok hivatalos közlönyét *Nagyváradi Lapok* címen (szerkesztő Sipos Árpád jogakadémiai tanár, főszerkesztő Batta-széki Lajos ügyvéd volt). 1870. június 30-dikán ugyan megszűnt a lap, de helyette kiadták a hosszú ideig megjelenő *Nagyvárad* című (szerkesztők Báltaszéki Lajos, Rácz Mihály, Hügel Ottó), a politikát kezdetben kizáró társadalmi és gazdasági napilapot. Tisza Kálmán pártjának hatalomra kerülését követően, az 1870-es évek végén azonban követte a kormánypárt irányvonalát. Több évig a Szabadelvű Párt hivatalos közlönye lett.

1891-ben vette át a Hügel-féle nyomdát Láng József Lipót, aki az aradi kezdetet követően 1879-től több budapesti nyomdában is dolgozott. Számos szakmai cikk szerzője volt, és hosszú éveken át a vidéki laptulajdonosok érdekeit vezetőségi tagként képviselte szövetségükben. 1891-től a tulajdonába került *Nagyvárad* szerkesztésében közreműködtek: Iványi Ödön, Sas Ede és Fehér Dezső.

1874-ben indította meg Nagyváradon saját nyomdai vállalkozását Laszky Ármin, aki korábban a pesti Athenaeum szedője, majd korrektora volt. 1870-ben jött Váradra, ahol 1874-ig Hügel Ottónál dolgozott, majd önállósította magát. Nyomdai készlete

Laszky Ármin

2 gyorsajtó, 1 kézi-sajtó, 1 amerikai sajtó, 1 vágógép, 1 drótfűző, 1 kartonvágó gép, 1 stereotipia és segédgépek, 1 simító-gép. Nyomdai vállalkozásában nyolc segédet alkalmazott. Laszky kiadásában jelent meg 1874-től a *Szabadság* című napilap, amelyet a Szabadelvű Párt hivatalos orgánusaként Rácz Mihály városi főjegyzővel és Dús László ügyésszel alapított meg. Az ellenzék hivatalos lapjának számító sajtóorgánium munkatársai között találjuk Bíró Lajost, Nagy Endrét, Krúdy Gyulát és rövid ideig Ady Endrét.

Az 1882-ben az egykori Tichy–Hollósy-féle sokszorosító műhelyt megvásároló ifj. Berger Sámuel új korszerű gépekkel szerelte fel a tipográfiát, amelyben 14 munkatársat alkalmazott. 1898. október 1-jétől e műhely kiadásában jelent meg a részjegyekre alapított, liberális irányultságú *Nagyvárad* *Napló* Fehér Dezső laptulajdonos és Dési Géza ügyvéd szerkesztésében. Az ellenzéki séget állandóan szem előtt tartó lap munkatársa volt 1901 májusától nem egészen két esztendőn át Ady Endre is.

1889-ben részvénytársasági alapon kezdte meg működését a Szigligeti nyomda, de a működése nem járt sikerrel, ezért a tulajdonosok felszámolták a vállalkozást. Déri János megváltotta, majd saját neve alatt tovább üzemeltette a tipográfiát. Később társult Boros Jenővel, aki utóbb megvette a céget. 1898-tól saját maga vezette a nyomdát, amelynek felszerelése 1 amerikai gyorsajtóval és 1 iker körforgó géppel rendelkezett. Tizenhárom alkalmazottat, közülük öt nőt foglalkoztatott, akiknek munkáját hat tanuló is segítette. 1899-ben vállalkozását papírkereskedéssel bővítette. 1900. június 15-dikétől Halász Lajos, a *Nagyvárad* *Napló* korábbi munkatársa szerkesztésében e nyomdában készült a *Nagyvárad* *Frisz Újság*.

A nagyvárad

A nagyvárad

A *Holnap* antológia szecessziós borítója

A felsorolt nyomdák mellett számos kisebb jelentőségű nyomtatóműhely is működött Nagyváradon. A századfordulón a nagyvárad

A várad

9. Boka László, *Magyar lelkek forradalma. 100 éves A Holnap*. – <http://epa.oszk.hu/00800/00885/00008/pdf/020-022.pdf>

10. A 19–20. századi nagyvárad

Urbán László

1923–2015

Kedvenc költője, Ady Endre szavaival búcsúzunk Urbán Lászlótól, aki életének 93-dik évében, 2015. augusztus 8-dikán csendben elhunyt.

1923-ban született Kispesten. Négy elemi és négy polgári és négy felsőkereskedelmi iskola elvégzése után 1941-ben érettségizett. Az akkor hatályos törvények miatt felsőoktatásban nem tanulhatott tovább, a Faragó nyomdába került kéziszedő inasnak, 1944 tavaszán kapta kézhez segédlevelét. A vészorszak elmúltával, 1945-ben a kispesti Faragó nyomdában, majd a Fischof nyomdában kézi- és gépszedő szakmunkásként, az államosítás után a Légrádi nyomdában ÜB titkárhelyettesként folytatta munkáját.

1950 és 1957 között a Könnyűipari Minisztérium Nyomdaipari Igazgatóságán csoportvezető. 1957-től egészen 1983-as nyugdíjazásáig a Lapkiadó Vállalatnál dolgozott, kezdetben tördelőszerkesztőként, majd a műszaki osztály vezetőjeként, 400 lap kiadásáért felelve. Nyugdíjasként még 15 évet dolgozott aktívan, 75 éves koráig.

Életét a betű, a tipográfia és az irodalom szeretete határozta meg. Kitüntetései közül a legbüszkébb a szakmai munkásságának csúcspontját jelentő Lengyel Lajos Díjra volt.

A hatvanas évek elejétől 10 éven keresztül szakismeretet is tanított a Ságvári Endre Nyomdaipari Tanulóintézetben.

1944-től volt a Nyomdaipari Szakszervezet tagja, az Egyesülethez alakulása évében, 1948-ban csatlakozott, és haláláig tagja maradt.

*„Az Úr Illésként elviszi mind,
Kiket nagyon sujt és szeret:”*

Szerepelt a Föltámadott a tenger című filmben, melyben azt a nyomdászt alakította, aki kiszedte a Nemzeti Dal első nyomtatott példányát. Egyedül ő tudta kezelni az 1848-ban már működő nyomógépet.

A második világháborúban elvesztette szüleit és testvérét, őt magát súlyos májlivés érte. 1948-ban kötött házasságot, feleségével 57 évig voltak házasok. 1954-ben született meg egyetlen gyermekük, Iván. Két unokája Eszter (1982) és István (1987).

Felesége 2005-ben bekövetkezett halála után elvonultan élt, mindaddig, amíg tehetete, gazdag könyvtárát olvasgatta, és németül tanult, legalább napi három szót.

2014 novemberében kórházba került, erős szervezetén a betegség legvégül győzedelmeskedett.

Gyászolja őt: fia Iván, menyee Julianna, unokái: Eszter és férje Richard, István és menyasszonya Dóra, gondozónője Marika, továbbá mindazok, akik ismerték és szerették.

A régi fényképek közül kiragadva egy kedves fotó kollégáival, ami egy külföldi kiküldetés alkalmával készült. A képen jobbról az első Urbán László

Koncz Pál emlékére

1951–2015

Koncz Pál múzeumi tárgyrestaurátor. Hódmezővásárhelyen született (1951. október. 3.). Szülei: Koncz Dezső pedagógus, Balogh Erzsébet.

Művészetek iránti fogékonysága hamar megmutatkozott, gyermekként az iskola mellett egyszerre végezte el a hegedű és a zongora szakot, de a képzőművészetek iránt is érdeklődött, kiválóan tudott rajzolni is. Középiskolai tanulmányait a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában, Budapesten végezte. 1970–1971-ben a Pest Megyei Levéltárban könyvrestaurátorként dolgozott, majd Veszprémbe került. A Magyar Képzőművészeti Főiskola Múzeumi Tárgyrestaurátor-képző

Intézetében 1980-ban fejezte be felsőfokú tanulmányait.

1972-től a veszprémi Laczkó Dezső Múzeumban tárgyrestaurátorként dolgozott, 1998-tól nyugdíjba vonulásáig (2012. december 31.) a Műtárgyvédelmi Osztály vezetői feladatait látta el.

Kutatási területe: a kézműves ipartörténet, papírkészítés-történet, könyvkötéstörténet Veszprém megyében a 18–20. században.

Publikációi: szakmai folyóiratokban jelentek meg tanulmányai, többek között a Műtárgyvédelem, MTESZ Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Papíripari Hagyományok védelmét szervező bizottság közleményei, Múzeumi Diárium, Magyar Grafika, Magyar

Könyvszemle, Soproni Szemle, Papíripar, Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, Pápai Múzeumi Értesítő, Turul c. periodikákban.

1989-ben a Lengyel Lajos-díjat érdemelte ki, 2013-ban Balázs Ágnes-díjra jelölték.

A műtárgyvédelem iránt szívből elhivatott egyéniségként példával szolgált a következő generáció restaurátorai számára. Türelemmel és odafigyeléssel tanította fiatalabb kollégáit. Sokoldalú műveltségéhez, szakmai tudásához szerénység és humor társult, ami hamar megkedvelte Öt embertársai körében.

Elkötelezett apa, nagypapa, barát, református hittárs és kolléga volt, mindnyájunknak nagyon hiányzik.

A szépírás művésze Jancsó Áron...

1987–2015

*„Nem hal meg az,
ki milliókra költi Dús élte
kincsét...” Arany János*

www.aronjancso.com

Méltán jellemző volt rá a fenti idézet. Ő volt és lesz is még sokáig a grafikusszakma egyik első számú nagy húzóereje. Világklasszis volt ... külföldön és itthon is! Világhírnevét kiugróan karakteres és sokoldalú munkáinak köszönhette. A mindig újat adó remek munkáival nevelte közönségét, a szemlélődőt.

Aktív érdeklődése a kalligráfiához, betűtervezéshez, tipográfiai megoldásokhoz és egyedi művészi plakátokhoz fűződött. Betűtípusaival kiérdemelte, hogy a vizuális kultúrával foglalkozó kiadó

és kereskedőház, a Gestalten szerződést kötött vele.

Változatos munkáiban megtalálhatóak voltak a nem csak kalligráfiára épülő alkotások. Így például a modernista, graffitis, japán plakátművészetre jellemző, arab írásra vagy akár a gótikus hatásokra épülő és még sorolhatnám tovább a széles palettát ... karakteres művészete. Tehetsége révén nagy neveknek dolgozott, mint a New York Times, Nike, és bekerült a magyar Forbes magazin '30 sikeres magyar fiatal 30 alatt' listájába is.

Egy idézet pályatársától:

„Egy csendes zseni, tekintetéből átható intellektus árad, társasága békés és megnyugtató, hozzá szólásai érzékenyek és okosak, alkotói tevékenysége pedig örökre meghatározó marad...” (Szász Veronika)

Áron igazi nagy mestere voltál és igazi nagy mestere leszel munkáiddal a szakmánknak még sokáig!

Köszönjük a számtalan harmóniát, a sok-sok nagyszerű vizuális jutalmat, amit tőled kaphattunk!

Nyugodj békében!

Lézard Graphique és követőik

IPARI, DE MŰVÉSZI SZITANYOMTATÁS AZ ELZÁSZI ARANY HÁROMSZÖGBEN

Major Lajos

Minden mindennel és mindenki mindenkivel összefügg. Gondolom, ezzel most nem mondtam újat, de Franciaországban ez nagyon is így van. Ajánló nélkül nem igazán áll szóba a nouveau venu (ködös Kelet-Európából jött) grafikussal egy neves nyomda vagy könyvkötő műhely. Tartják a zárt sorokat, mint a régi céhes időkben. De ha megvan a bizalom, akkor talán csak a nyomda kulcsát nem nyomják az ember kezébe. Szabadon járhat és alkothat...befogadják.

Azt hiszem, ha ez év januárjában nem veszek részt a La Fête du graphisme 2015 fesztiválon, és nem könyörgöm fel magamat a „stúdiólátogatás” listára, akkor nem lett volna lehetőségem végigjárni Párizs legmenőbb design stúdióit és feltenni nekik az egyszerű kérdést: „Ti hogy dolgoztok?”.

Valós képet kapva a francia kortárs design helyzetéről. Így jutottam el a HELMO-hoz Thomas Couderc és Clément Vauchez, Párizs észak-keleti részén lévő Montreuil-i stúdiójukba, ahol az első találkozás után visszavonhatatlanul azt éreztem – „igen ők azok”...”ve-lük akarok dolgozni”.

No de miért? Mert a tipográfia és a szakma iránti elhiva-

tottságuk párját ritkítja. Egyszerű, betűcentrikus és a manuális, pre-computer age (a számítógép és tervező programok előtti) tervezési stílusuk kiemeli Őket a francia, de talán a nyugat-európai design élvonalából. Szinte az összes munkájukat szita-eljárással készítik, legyen az több száz oldalas könyv az Espace Culturel Louis Vuitton-nak vagy egy

zseniálisan hajtogatott meghívó a Palais de Tokyo-nak. És...aki ezt hirtelen megmosolyogná...és azt gondolná és legyintene, hogy a szitanyomtatás halott – arra pillanatok alatt rációfól a HELMO

és annak egekig felmagasztalt szitanyomó stúdiója, a Lézard Graphique. Ahova talán soha nem jutottam volna el, és nem dolgoznék együtt velük, ha nem ajánlanak be a HELMO-s srácok.

Jean-Yves Grandidier és Jean-Marc Burtscher által a közel húsz éve alapított Strasbourg melletti szitanyomó üzemük ma a szakma Mekkájának számít. Technikai felszereltségük (Thieme, Grünig nyomógépeik, encres Dubuit festékeik) párját ritkítja a francia–német–svájci úgynevezett arany háromszögben. Nem meglepő, hogy az Une Saison Graphique 15 Le Havre-i plakátfesztivál díjnyertes munkáit, mint például az Antoine + Manuel duó nagyméretű több, akár 10–20 színes plakátjait már évek óta ők vitelezik ki. Vagy Fanette Mellier poszterkölteményeit, amik legtöbbször 20–30 direkt színnel és plusz több rétegű lakkal készülnek. Amit legutoljára a Les Arts Décoratifs, Recto Verso című kiállításon nézhetett meg a nagyközönség, illetve a Slanted Magazin által a nyár elején szervezett, a Chacun à sa façon – Graphic

Design in Paris című, Karlsruhe-ban megrendezett egy napos design konferencián mutatták be.

A látottak és az átélt pozitív élmények hatására jelenleg azon dolgozom, hogy a közeljövőben Budapesten is be tudjuk mutatni a Recto Verso című kiállítást, és minél több magyar alkotónak felhívjuk a figyelmét az ipari szitanyomtatásban rejlő kreatív lehetőségekre.

Kapcsolódó linkek:

- ♦ Lézard Graphique www.lezard.fr
- ♦ HELMO www.helmo.fr

- ♦ Fanette Mellier <http://fanettemellier.com>
- ♦ Antoine + Manuel www.antoineetmanuel.com
- ♦ Une Saison Graphique www.unesaisongraphique.fr
- ♦ Les Arts Décoratifs www.lesartsdecoratifs.fr
- ♦ THIEME www.thieme.eu
- ♦ Natgraph www.natgraph.co.uk
- ♦ Grünig – www.grunig.ch
- ♦ encres Dubuit www.encresdubuit.com
- ♦ SLANTED Magazine www.slanted.de
- ♦ Sarah Boris <http://sarahboris.com>

Привет Москва!

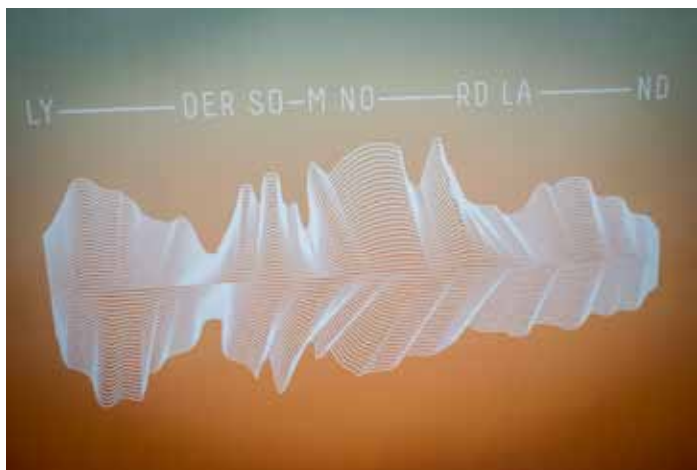
Major Lajos

„Helló Moszkva!” – zeng a terem, hallom másodjára is Alexander Vasin, Sasha barátom köszöntését a TYPOMANIA fesztivál megnyitóján idén a ВДНХ (VDNH) meseszerű, az 1950-es években épített Культура №66 üzvegyszáni (Узбекская ССР) pavilonjában.

Natalia Velchinskaya-val közösen, már 2012 óta, negyedik alkalommal szervezik meg Oroszország egyik legrangosabb kortárs tipográfia és grafikai fesztiválját, nemzetközi kiállításokkal és előadókkal. Idén a német származású Ariane Spanier grafikus, a Fukt Magazine egyik társszerzője volt az úgynevezett sztárvendég, a maga szerénységével, ami homlokegyenest ellenkezője a grafikai munkáinak vad és tobzódó világával. A másik meghívott fővendég Denis Brown volt Írországból, Dublinból – aki a nyugat-európai kalligráfia történetéről és annak fejlődéséről tartott előadást, külön kitérve a Book of Kells (Kells-i Kódex) kalligrafikai megoldásaira.

A fesztivál több szekcióra osztható, *előadásokra* – idén kb. 500 ember vett részt a nagyteremben a kétnapos bemutatókon. A nagy nézőszámnak is köszönhető – ami évről évre egyre több, a fesztivál ismertségénél fogva –, hogy idén új helyszínt választottak a szervezők a tavalyi Design-factory Flakon helyet, ami a nevében

is hordozva, egy régi flakon-gyár volt. Ez Moszkva egyik legmenőbb start-up központja, de egyszerűen kinőtte magát a fesztivál, a *kiállítások* terén. Idén még több alkotó és iskola tudott bemutatkozni.

A 66-os pavilon, szerkezeténél fogva, két külön nagy oldalsó terem. A bal oldali nagy terem közepén Ariane Spanier (Berlin) által készített plakátok, könyvek és monitorokon vetített animációi voltak láthatóak. Közvetlen mellette Erik Brandt (Minneapolis, USA) betűcentrikus plakátsorozattal. A terem szélén helyez-

kedett el Vladimir Krichevsky gyűjteményes kiállítása a múlt század végi holland bélyegtervekből. A terem átellenes részében Jianping He – Berlinben élő grafikusművész – plakátsorozata volt látható. Az épületegyüttes másik, jobb oldali szárnyában kaptak helyett a design iskolák, hogy bemutassák az éppen végzős diákjaiknak a munkáit.

A két nagy moszkvai egyetem Higher Academic School of Graphic Design, Sergey Serov vezetésével, aki egyben a Golden Bee plakátfesztivál főszervezője és a Moscow State

Art&Industrial Academie Vladimir Muzychenko vezetésével. A független intézményeket a folyamatosan versengő British Higher School of Art & Design/Viscom – Leonid Slavin vezetésével és a B&D – Vasily Tzygankov szervezésében képviselte. A külföldi design iskolák közül idén a The Lucerne School of Art and Design volt a meghívott vendég Svájc-ból, Monica Gold vezető tanárral. A terem központi részén helyezkedett el a Higher School of Economics Design School fekete-fehér installációja Protey Temen, Moszkva egyik legfelkapottabb designerének vezényletével, aki előadóként is bemutatta az iskolában folyó grafikai munkákat. A terem végében helyezkedett el a HTOPP + T24, Alexander Vasin és Natalia Velchinskaya fesztiválszervezők által menedzselte grafikai projektek. A fesztivál másik nagy szekciója a *workshopok* voltak, ami az épület szerkezetéből adódóan nagyon szerencsésen a két kiállítási blokkot kötötte össze a nagy előadóteremmel. Így bárki a szünetben vagy esetleg egy elbliccelt

előadás helyet kipróbálhatta magát például a betűvésésben Nikolay Klopot-tal, a fa állványokra kifeszített márvány- és homokkő lapokon. Vagy összerakhatta és kinyomtathatta a kedvenc szövegét Sergei Besov (Demon Press) tégelysajtó gépén. Emellett, akiben az előadások felkeltették a kalligráfia iránti érdeklődést hagyományosan papírral és tollal, a Molotow professzionális kihúzóival és digitálisan a Wacom érintőképernyős Cintiq monitorain brillírozhatták tudásukat, a segítőknek köszönhetően.

A workshop részt egészítette ki a szakkönyv és független kiadók standjai, mit például a typejournal vagy a Para type, aki a fesztivál ideje alatt mutatta be nagyon mives új betűmintakönyvét, bevallom őszintén, nagy irigységgel.

Talán az idei év egyik legérdekesebb előadása Evgeny Korneyev – New Bibliophilism (Új bibliofília) c. prezentációja volt, ami bemutatta azokat a nyugat-európai könyvtervezési tendenciákat, aminek a következtében „a könyv, mint luxustermék”-ké vált. Beleértve itt a papírválasztást, a kötetészeti anyagok sokszínűségét és a technikát, ahogy kész formát ölt, már nem is a könyv, hanem az ún. „object” a műalkotás. Követve a tavalyi nagysikerű, az ABC-Design könyvbemutatóját.

A fesztivál másik nagy szekciója a *Motion Type* videó. Ami az évek alatt lassan külön kis filmfesztivállá fogja kinőni magát a TYPOMANIA-ból, a nagyszámú és meglehetősen igényesen összerakott számítógépes etűdőknek köszönhetően. Amit a világ

minden részéről küldenek be és igen nehéz döntés után a zsűri által díjnyertesnek ítélt munkákat mutatták be a záró napon. De ettől függetlenül online megnézhetőek a TYPOMANIA youtube csatornáján, a <https://goo.gl/gWFbKn> webcímen.

Az előadások közötti szüneteket a Wacom az Adobe által szponzorált ügyességi betűrajzolással dobták fel a szervezők, ha pedig Sasha úgy látta, hogy lankadna a figyelem, a terem sarkában felállított dobszerkójához sietett, és hatalmas méltázásba kezdett, aminek hatására minden egyes hang leütésére egy plexiből épített közel negyven centis betű gyulladt fel úgy, mintha egy kirakat fényei villódz-

nának és csalogatnák a vásárlókat.

Magyarországot idén a s=eee Graphic Design nevében egy pop-up fallal képviseltem, az NKA és a moszkvai Balassi Intézet támogatásával. Amit közösen a francia Benoît Bodhuin-val terveztünk és a s=eee önszerveződő alkotó csoport magyar (KEF), izlandi (LHI) tipográfiai munkáit mutatta be. Ez folytatása volt az előző évnek, ahol meghívott előadóként és kiállítóként két nagyszabású kiállítást készítettünk Fekete András fotográfus segítségével a magyar _A_B_C_ és az izlandi Sigríður Rún – Anatomy of letters ADC*E fődíjas betűs projektekből. Külön a fesztiválra adtuk ki az első albumunkat. Azzal a tervezői szándékkal, hogy „senki sem

szereti a nagy könyveket”, ezért egy mini könyv (A7-es) formában nyomtatva jelenítettük meg a s=eee-n belül folyó tipográfia ötletelést és alkotást. Amiről a német Slanted Magazin készített képes beszámolót. Külön szerencsém, hogy a TYPOMANIA-val párhuzamosan felkérést kaptam a moszkvai Magyar Nagykövetségtől egy a Gorkij parkban tervezendő Венгрия+ eseménysorozaton való részvételre, ahova Nikolay Klopot-val egy kilenc elemből álló betűinstallációt készítettünk, fából színes gyapjúfonalakkból. A betűk vázát előre megépítettük Cristal Zavod régi vodkaüzem gyáracsarnokában, majd az éjszaka folyamán letelepítettük a parkba. Reggel a járókelők, görkorisok, deszkások ebbe az új szerkezetbe botlottak a park kapujának

a nyitásakor, és gyorsan rájöttek, hogy ez egy elég jó játék.

És ez a lényeg! Ez a fesztivál és a köréje szerveződő események emberközeli és megfoghatóvá teszik a tipográfiát és a betűvel való foglalatosságot, így egyre több ember érzi magáénak valónak és szerethetőnek. Netalántán, az itt látottak hatására fellelkesülve még egy saját kis kiadvány, plakát vagy betű tervezésébe is belekezd...

KAPCSOLÓDÓ LINKEK

TYPOMANIA fesztivál központi webcíme – <http://typomania.ru>
TYPOMANIA youtube csatornája <https://goo.gl/gWFbKn>
Alexander Vasin – <http://vasin.ru>
T_24 – <http://t24.vasin.ru>

Goldenbee
www.goldenbee.org
Ariane Spanier
<http://arianespanier.com>
Fukt Magazine – <http://fukt.de>
Denis Brown
www.quillskill.com
Erik Brandt – <http://typografika.com>
Sergei Besov (Demon Press)www.demon-press.com
Nikolay Klopot (Letterca)
<http://letterca.com>
Typejournal – <http://typejournal.ru>
ParaType – www.paratype.com
ABCDesign – <http://akopov.ru>
s-eee Graphic Design
www.s-eee.com
Benoît Bodhuin – <http://bb-bureau.fr>
KEF (Kaposvári Egyetem Fotográfia szak) – www.kefotografia.hu
LHI (Iceland Academy of the Arts)
<http://lhi.is>
Slanted Magazine
www.slanted.de

Az első mesterek

BKF | AMI | TERVEZŐGRAFIKA | MA | 2015

Maczó Péter

Sosem kapsz második lehetőséget arra, hogy az első benyomást megtegyed.

Ez a mondás Will Rogerstől való, aki születésénél fogva cherokee cowboy volt, mellesleg újságíró (például New York Times) és színész, korának legjobban fizetett hollywoodi sztárja... Hát maradhatnánk ez utóbbinál is (bár ennek már száz éve), és egy tervezőgrafikus kevesebbel is beéri, közülük írók alig, és indiánt is csak egyet (Székely Kálmán) ismerek – aki ugyan szintén első volt –, a Magyar Iparművészeti Főiskola Typo-grafikai tanszékén szerzett diplomát – vagy negyven éve. De az *American Dream* helyett itt van nekünk a sajátunk (ami részben teljesült), mert ebben az évben sor került a BKF első MA tervezőgrafikai diplomavédésére!

A cikkben szereplő kis piktortrékat Agg Virág rajzolta évfolyamtársairól.

Agg Virág Klasszikus társasjáték vizuális újratervezése, alias *Monopoly*, *Capital* vagy *Gazdálkodj okosan!* Mondhatnánk egy redesign feladat, de itt semmiképp sem csupán vizuális újratervezésről van szó, mert aki a gyűjtőlaponak meg a sokféle apró részletet látja, rögtön sejtheti, a tervező nem csak grafikus (mert építész is), aki munkáját szinte tudományos alaposággal készítette elő. Terveit attraktív köntösben, harmonikus egységben prezentálja.

Nyeresziny

Figyelmi

Birtanodg

Dobos

Lakátskár, ször

Figyelmi +

Birtanodg

Csengery Katalin

Színpádia – talányos címével (és borítójával) egy friss kötetet tett elénk, amelybe a diplomázó egyéni kedvencei kerültek: szín szerint. Ezalatt, itt London és Velence, Athén és Budapest helyszínként értendők. Ám színpadok is egyben: zenés és prózai darabok, (például Szakonyi és Brecht művei), ahol a cím az egész oldalas illusztrációk integrált részeként szerepel, és a történetek elmesélésével, (némi) szöveges magyarázattal együtt a drámai tartalmakra reflektál.

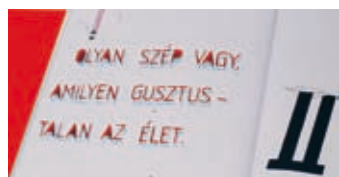

Dér Julianna Arcok –
rendhagyó könyv: az utca
emberének és a mindenki filozófiá-
jának mélysége, amelyet a hét-
köznapi emberek elszólásai, baná-
lis párbeszédei hoznak igazán
közelivé, míg az alkotó absztrakt és
asszociatív módon szürreális képein
szűri át, tükrözi vissza a valóságot.
Sketchbook? – ezt nektek!

Az első szemeszter óta ismerem
őket, és az utolsó nagy fellépé-
sig örömmel voltam velük.
Tízen védtek, és az idézett mot-
tó szerint, éltek is a lehetőség-
gel: sikeresen szerepeltek.
A külső, szakmai zsűri: Gyárfás
Gábor, Brittnék Andrea, Csor-
dás Zoltán, Ducky Kristóf,
Gerhes Gábor, Halasi Zoltán és
Szilágyi András véleménye
szerint a diplomázók rangos
egyetemek színvonalához méltó
teljesítményt produkáltak.

Gyetkó Krisztina

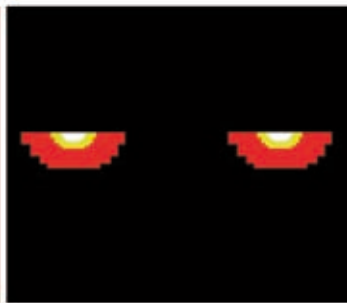
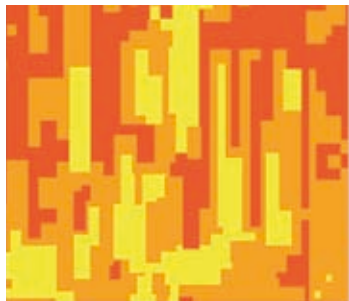
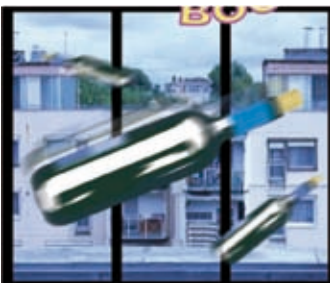
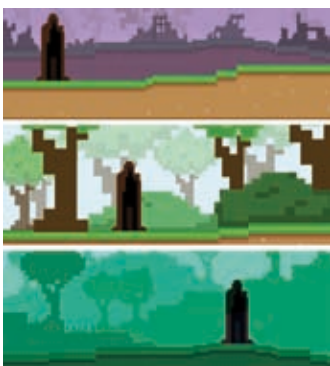
Budapest Zoo – „Amikor

már nem fértem el a papíron, leléptem róla és elmentem az állatkertbe, de a papír megsértődött és megette az állatkertet.” Az idézet a tervező munkanaplójából való. A végére meg ezt írta: Az elkészült kiadványt egy sűrített vizuális lavinának tekintem. Lavina? Nagy örömeinkre benne az Állatkert szép épületeit és a szerző titkos örömeit is megtaláljuk: pop up!

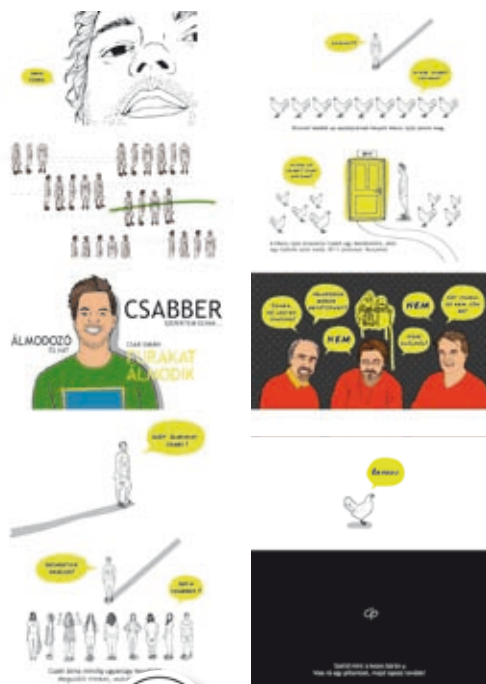

Ibos Csaba *Monster* és *The Roof* – két cím egy képregényhez, amelyben az alkotó saját álmait jeleníti meg két, egymástól eltérő stílusban. A 8-bites mikroprocesszoros játékok retro világát idéző, végletekig leegyszerűsített látványt a második kötetben a pop-artos hangulat, sziluettek szürreális, fotós háttérre dolgozott montázsai váltják fel, ahol a tipográfia is új értelmezést kapott.

Vagyis az első bemutatkozás jól sikerült. A teljes anyagot a buda-pesti Lengyel Intézet fogadta be három hétre – és nem csak a megnyitón voltunk sokan... Összefoglaló szavak helyett itt inkább az egyes alkotókat és munkáikat mutatjuk be, hátha. Hátha még lesz, aki úgy érzi, hogy múltó exhibicionizmus helyett a tervezőgrafika magas szintű ismerete is haszonnal kecsegtet (bárha egy olimpiai arany szebben csillog).

Surman Barbara

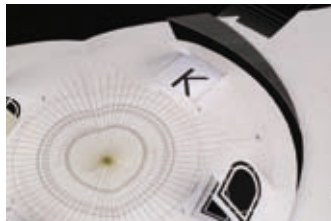
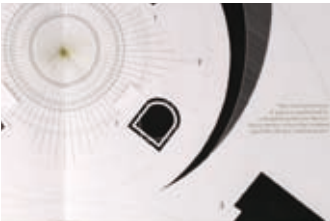
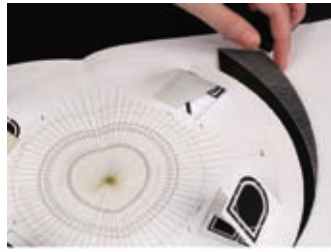
Csoporttársaim – sorozata, egy olyan, az utolsó félév emlékeit idéző friss, ízes és szórakoztató kollektív, amelyet élmény lesz majd: olvasni magukról (meg kicsit rólunk). A leporelló kötetek apró szösszenetek, a tervező komponálta sziporkák, amelyben ne a történetet keressük, de vegyük észre a szövegek és az illusztrációk szerencsés egységét és azt a szelfis csoportképet is, ami a borítókban mozaikként összegződik.

Sztanó Zsuzsanna

Lapozható dimenziók, avagy reflexiók Kalmár János művészetére. Nos, ez olyan tervező-grafikai alkotás, ahol a művész (kivételesen) azt csinált, amit akart. Látszik: örömmel tette! Egy (vagyis rögtön kettő!) pop up könyv, elegáns tipográfiával és izgalmas, plasztikus képekkel – méltó reflexiók mind. Az alcímben nevezett mester csak csettinthez (tudommal meg is tette).

FEDEL NÉLKÜL

Tóth Lejla Fedél nélkül – egy folyóirat, amely (sajnos) nemzetközivé lett: minden kultúrorszáiban van hasonló. Különös empátia kell ahhoz, hogy valaki ezt a kemény témát felkarolja – és az élet szomorú realitásai mellé mosolyt ígérjen. A tartalom is valóságos. A beleérzés és az önzetlen segítőkészség itt modern, tiszta lapszerkesztéssel társult.

HA NEM SŰRŰN NYESED,
MIRŐL IS VÁKERÁL A BAGÁZS,
DE SZERETNÉL IGAZI MÁJER LENNI,
HERNYÁZÁS HELYETT LAPOZD FEL
A SZLENGSZÓTÁRT!

Tömösvári Anna

Szlengszótára – vidám és igényes munka. Az, aminek látszik, és ez manapság erény! A lektori szerkesztést és a könyv tördelését is felvállalta, azokkal az apró, ám igen fontos részletekkel, mint előfej, regiszter, vagy az alfabéták szerinti kezdő oldalak illusztrálása, meg a promóció! Állhatatos, mondhatni, hibátlan mikrotipográfia.

Tömösvári Anna látványterve nyerte el a grafika diploma kiállítási arculatát.

TABLE OF CONTENTS

3	<i>Viktória Faludi</i> : Dear Reader,
4	<i>Viktória Faludi</i> : Postpress panorama
14	Book recommendation(s)
16	<i>Edina Kaposvári</i> : KOLBUS
18	<i>Viktória Faludi</i> : RIGO Kft. has been awarded the Hungarian Product Grand Prix.
20	Horizon Academy opens in September
23	Business and Innovation Scan brought to life: answers to your questions
26	<i>Gareth Ward</i> : drupa Global Trends Report, 2015
32	The future of professional education in the European printing industry
34	Gutenberg was celebrated by printers in Békéscsaba
36	<i>Piroska Prokai</i> : Recent graduates
42	<i>Pál Békésy</i> : Measuring technology – delta E
44	<i>Róbert Szalay</i> : Paper Academy
46	<i>Erzsébet Novotny</i> : InPEQ Forum 2015, Sibiu (Nagyszében, RO) 22–23 October 2015
47	SCH-Ózon: specialized disposer of printing waste
48	Metsä Board – a member of Metsä Group
52	The popular COMPETENCE 15
54	<i>Szilvia Bánfi – Judit V. Ecsedy</i> : A short history of printing in Oradea (Nagyvárad, RO)
62	László Urbán obituary
63	Áron Jancsó obituary and In memoriam Pál Koncz
64	<i>Lajos Major</i> : Lézard Graphique and their followers
66	<i>Lajos Major</i> : Typomania
70	<i>Péter Maczó</i> : The first masters

INHALT

3	<i>Viktória Faludi</i> : Liebe(r) Leser(in)!
4	<i>Viktória Faludi</i> : Postpress-Rundblick
14	Buchempfehlung(en)
16	<i>Edina Kaposvári</i> : KOLBUS
18	<i>Viktória Faludi</i> : RIGO Kft. erhielt den Ungarischen Produkt-Großpreis.
20	Horizon Academy eröffnet im September
23	Business and Innovation Scan zum Leben erweckt: Antworten auf Ihre Fragen
26	<i>Gareth Ward</i> : drupa Global Trends Report, 2015
32	Die Zukunft der Fachausbildung in der europäischen
34	Druckindustrie Gutenberg wurde gefeiert durch Drucker in Békéscsaba
36	<i>Piroska Prokai</i> : Frischdiplomierte
42	<i>Pál Békésy</i> : Messtechnik – Delta E
44	<i>Róbert Szalay</i> : Papierakademie
46	<i>Erzsébet Novotny</i> : InPEQ Forum 2015, Sibiu (Hermannstadt, RO) 22–23 Oktober 2015
47	SCH-Ózon: spezialisierter Entsorger von Druckereiabfällen
48	Metsä Board – ein Mitglied der Metsä Group
52	Die populäre COMPETENCE 15
54	<i>Szilvia Bánfi – Judit V. Ecsedy</i> : Kurze Geschichte des Druckens in Oradea (Großwardein, RO)
62	László Urbán Nachruf
63	Áron Jancsó Nachruf und Zum Andenken an Pál Koncz
64	<i>Lajos Major</i> : Lézard Graphique und ihre Nachfolger
66	<i>Lajos Major</i> : Typomania
70	<i>Péter Maczó</i> : Die ersten Meister